

OPPLYSNINGSVESENETS FOND

Årsrapport 2020

MOT EN
NY TID

Visjon

Vi skaper verdier for Den norske kirke.

Verdier som vi strekker oss etter

Framtidsrettet

Vi møter framtiden med høy kompetanse, endringsvilje og profesjonalitet. Ved å ligge i forkant ser vi muligheter for forbedringer og løsninger, både på de oppgaver vi har i dag og de vi vil møte i morgen.

Engasjert

Som ansatte i Opplysningsvesenets fond er vi dedikerte og engasjerte, og stolte av arbeidet og våre kolleger. Vi er aktivt oppsøkende, ansvarlige og støttende. Vi deler kunnskap, lærer av hverandre og står sammen om å løse vårt samfunnsoppdrag.

Etterrettelig

Vi er kjent for vår høye etiske standard. Ansatte i Opplysningsvesenets fond er troverdige, profesjonelle og til å stole på. Vi holder det vi lover. Fondets langsiktige verdiskaping er avhengig av et godt omdømme og gode relasjoner til eiere, kunder, samarbeidspartnere og kolleger.

Åpen

Åpenhet, nytenkning og samfunnsbevissthet kjennetegner Opplysningsvesenets fond og preger våre strategier og mål. Våre beslutninger og vedtak er åpne og forståelige. Vår atferd preges også av åpenhet og respekt for andre – og deres verdier og synspunkter.

Vårt samfunnsoppdrag

Opplysningsvesenets fond (OVF) skal drive sin virksomhet og forvalte sine verdier på en bærekraftig måte, til beste for samfunn, kultur og natur. Fondet har et spesielt ansvar for prestegårdene og prestegårdshistorien, og arbeider aktivt for at gamle prestegårder kan bli tatt i bruk til nye formål. OVF forvalter også store eiendommer over hele landet. OVF samarbeider med lokale aktører om å bruke eiendommene til god stedsutvikling og lokal verdiskaping.

Forsiden: Hommedal prestegård er blitt til pedagogisk skolegård for elever som ikke finner seg helt til rette i den vanlige skolehverdagen. Hver morgen samles elever og lærere til felles frokost før skoledagen begynner.

Innhold

Fondets historie	4
Opplysningsvesenets fond gjennom 200 år	6
Om OVF	10
Verdivurderinger	11
Oversikt over OVFs presteboliger	12
Nøkkel tall	13
Midler til kirkelige formål	14
Leder: 200 år i fellesskapets tjeneste	16
Organisasjon	18
Styret	20
SAMARBEID OM BÆREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING	
Ny bruk av gamle prestegårder	24
Vokser seg større på småkraftverk	26
Realiserer lokale drømmer	28
FORRETNINGSOMRÅDENE	
Kapitalforvaltning	32
Tomtefeste	36
Skog og utmark	38
Prestegårdsforvaltningen	40
Næringseiendom og eiendomsutvikling	42
Kraftvirksomhet	44
OVF og FNs bærekraftsmål	46
Klimaregnskap	50
MED OVF GJENNOM ÅRET	
Store rehabiliteringer i 2020	54
Prestegård i Prøysens rike	56
Suksess med kirkemagasin	57
Fra embetsgård til byggefeltvilla	58
Salg av presteboliger gjennom året	60
Ta vare på og forvalte kulturarven	61
REGNSKAP	
Styrets beretning	64
Årsregnskap Opplysningsvesenets fond	73
Årsregnskap OVF konsern	99
Årsregnskap Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond (FOVF)	117
Revisors beretning	129

Fondets historie

Fondet har sin opprinnelse i det såkalte prestebordgodset, med historie tilbake til middelalderen. Prestebordgodset ble bygget opp i løpet av 500 år. Allerede på 1400-tallet ble godset ansett som et selvstendig rettssubjekt, hvor presten kunne opptre uavhengig ved forretninger.

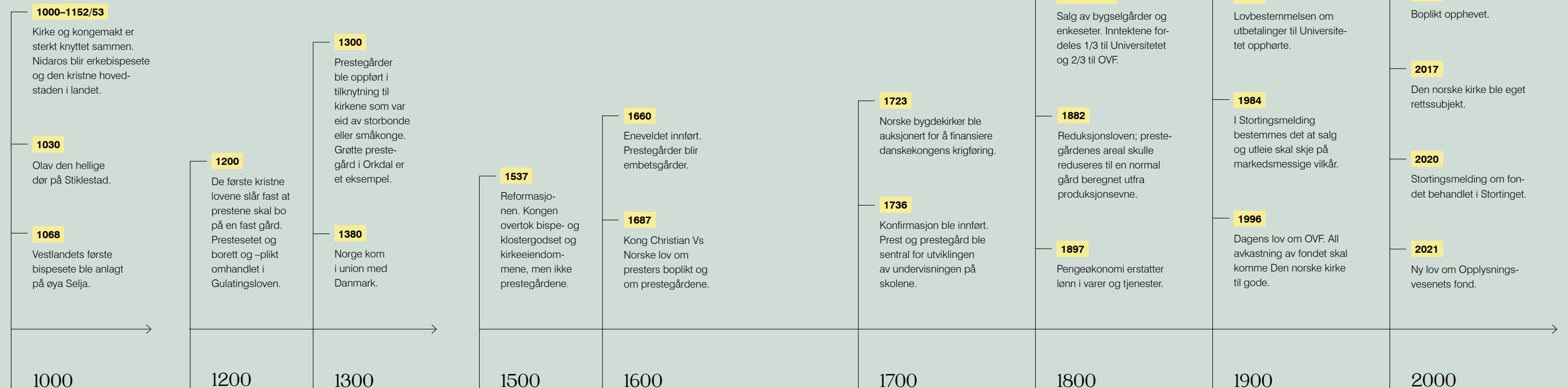
Ved reformasjonen ble kongen kirkens øverste myndighet og overtok kirker, gods og klostre, unntatt prestebordgodset. Dette benefiserte godset ble værende som før, som prestenes inntektskilde i naturalhusholdningens tid. Prestebordgodset var stort sett intakt inntil 1814.

Grunnlovens § 106, i dag §116, ble formulert med henblikk på å sikre geistlighets utkomme av prestebordgodset og hindre staten i å beslaglegge avkastningen av eiendom eller kapital.

Eiendomsretten til Det geistlighets benefiserende gods og OVF har ikke vært avklart med henvisning til at Norge har hatt en statskirke, og det har slik sett ikke vært nødvendig å avgjøre eierspørsmålet. I 2017 ble rettssubjektet Den norske kirke opprettet og det statlige kirkestyret overført til kirken selv. I 2021 blir det fattet ny lov om OVF.

Lesja prestegård ligger værhardt til i høyfjellet. Prestegården har flere små og store fredete bygninger der flesteparten er laftebygd.

Opplysningsvesenets fond gjennom 200 år

STOR BETYDNING FOR KIRKE, SKOLE OG KULTURARV

Opplysningsvesenets fond har vært viktig for utvikling av skole og kirke, kommuner og tettsteder. Som livskraftig grunneier, har fondet en strategi om både å utvikle kapitalen forsvarlig, tilby presteboliger og forvalte kulturminnene.

I kulturarv- sammenheng er fondet kjent som eier av landets mange prestegårder, hvor 307 er rene presteboliger. Mindre kjent er det at fondet har spilt en stor og viktig rolle for landets samfunnsutvikling og i dag har to datterselskaper; Clemens Eiendom og Clemens kraft som har prosjekter i flere byer og lokalsamfunn.

Fondet bidrar på denne måten med aktiv forvaltning og utvikling av sine verdier, og er en fremoverlent virksomhet i 2021.

Men OVF hadde ikke vært der i dag – uten en lang historie. Det kan være nyttig å skru tiden tilbake til 1814 for å forstå hvorfor fondet ble dannet.

DYPE RØTTER

Historien går tilbake til middelalderen og har sin opprinnelse i det såkalte prestebordsgodset som skulle være en inntektskilde for prestene.

Prestebordsgodset ble bygget opp i løpet av 500 år. Allerede på 1400-tallet ble godset ansett som et selvstendig rettssubjekt, hvor presten kunne opptre uavhengig ved forretninger. Da eneveldet ble innført i 1660 ble prestene kongelige embetsmenn, og representerte staten og kongen i lokalsamfunnet.

Dette eiendomsgodset fra katolsk tid, representerte store verdier og utgjorde på begynnelsen av 1800-tallet 10–15 prosent av all fast eiendom i Norge. Prestegårder, bortfestede gårder, enkeseter og jord- og skogeiendommer gikk under navnet det «Beneficerede Gods». Dette forble hos prestens selv når kongen konfiskerte klostre og bispe- og kirkegods under reformasjonen.

EIDSVOLL 1814

På Eidsvoll i 1814 var det mange kritiske røster til prestenes utnyttelse av det eldgamle

Eidsvollsmennene drøftet hva som skulle gjøres med prestebordsgodset, noe som endte med etableringen av Opplysningsvesenets fond i 1821.

prestebordsgodset – ikke minst de bortfopaktete gårdsbruk, som det fantes 8–9000 av. Når leietiden var over burde disse bli solgt og salgsinntektene legges i et fond, hvor avkastningen burde øremerkes kirke og opplysning, mente noen. Opplysningsteolog og trønderprosten Midelfart var aktiv innenfor skole og kirkesaker og mente man burde se bort fra prestebordsgodsets katolske opprinnelse:

«Ikke ved Røgelser eller ved Geistlighedens Bønner frelses Sjælen; kun ved Moralitets og sand Oplysnings Udbredelse, og denne fremmes ved Skoler og Universiteter, og disse kunne ikke bestaa uden Penge. Sand Oplysning opliver og fremmer alt godt; Friheden selv vindes ved den»

Bønder stod mot embetsmennene og mange mente bank, kornmagasin og veier var viktigere. Midelfart mente at prestene kunne få en passende erstatning for

eiendomstapet. Grunnloven § 106, nå §116, satte rammene for fondet, og slo fast at:

Så vel kjøpesummer som inntekter av det gods som er benefisert geistligheten, skal bare anvendes til geistlighetens beste og til opplysningens fremme.

På begynnelsen av 1800-tallet, ble store deler av det benefiserte godset solgt, og salgssommene lagt til Opplysningsvesenets fond, som ble dannet ved lov i 1821. Avkastningen fra fondet skulle todeles:

- 1/3 til det nye norske universitet
- Og 2/3 til Opplysningens understøttelsesfond. Understøttelsesfondet skulle være til lønnsforbedring for prester og lærere, til pensjoner for prester, universitets- og skolelærere og til opplysningsformål, som offentlige lærerskoler.

Midler fra OVF ga utviklingsmuligheter for landbruk og skole.

På Klæbu prestegård ble et av landets lærerseminarer etablert i 1839. Seminaret var finansiert med midler fra OVF.

Presten hadde store offentlige forvaltningsoppgaver, som skolesaker, helse og fattigomsorg, og spilte som embetsmann en sentral rolle for utvikling, lokalt i bygda, men også nasjonalt.

I 1820-40 årene ble det etablert lærerseminarer i alle stift takket være midler fra Opplysningsvesenets fond. Tre av de første seminarene ble etablert på prestegårdene; Holt, Stord og Klæbu. Helt fram til 1963 fikk universitetet i Christiania (UiO) tilskudd fra OVF.

Gjennom fondet fikk bøndene adgang til langsiktige lån med gunstige renter og lempelige avdragstider. I 1836 hadde OVF 2600 låntakere og 300 bønder fikk dette året lån gjennom fondet. Det kom godt med ettersom mange trengte lån i den jordbruksreformen landet var inne i.

PRESTEGÅRDENS ROLLE

Ofte gikk presten foran og var en nyhetsformidler for poteten, for nye fruktslag, for hage og landbruk. Prestegården var et sted for nyheter og for mange et vindu mot verden utenfor bygda. Mange prestekoner stod i bresjen for misjonsforeninger i egen stue, etter

inspirasjon av Gustava Kielland på Lyngdal prestegård. Presten ble utnevnt av Kongen og hadde stor makt og innflytelse i saker som gjaldt kirken, men også i samfunnet for øvrig. Presten hadde hånd om forvaltningsoppgaver innenfor områder som skole, helse og fattigomsorg.

PRESTEGÅRDSGRUNN GA SENTRUMSUTVIKLING

Når det offentlige trengte areal var det lettere å kontakte Kirkedepartementet der OVF var organisert, enn å finne en privat eier som ville stille sitt areal til disposisjon for skoleutbygging, idrettsanlegg, sykehjem eller kommunehus. Selje prestegård er et sted der utbygging av sentrum på prestegårdsjord er særlig tydelig.

BOPLIKTEN

Ingen tjenesteboligordning har vært mer forankret i en lang historie enn boplikten

for prester. Den ble omtalt i de første kristenrettene og den ble utdypet hos Christian Vs Norske lov fra 1687. I 2015 ble den opphevet. Foreløpig har OVF fortsatt ansvar for å stille presteboliger til disposisjon som rekrutteringsboliger for kirken, samtidig som salget av presteboliger vil fortsette.

KULTURMINNEANSVAR

OVFs rehabiliteringer av presteboliger og tilhørende bygningsmasse har vært en formidabel investering i bygningsarv og kulturarv. Å vedlikeholde og heve boligstandard, og samtidig ta høyde for fredningsvedtak er både tidkrevende og kostbare prosesser.

VEIEN VIDERE

I mange tiår har eierskapet til OVF vært omdiskutert. Et langt kapittel i norsk historie

var over da Stortinget fattet vedtak om at fondets verdier skulle deles mellom Den norske kirke og staten.

OVF og kirken gjør et komplekst og krevende arbeid for å avklare hvilke eiendommer som i henhold til Stortingets beslutning skal overføres til Den norske kirke og hvilke staten skal beholde i det gjenværende Opplysningsvesenets fond. Samtidig vil Stortinget i løpet av 2021 behandle og vedta en ny lov om fondet som gjør det mulig å gjennomføre denne delingen. Når kirken overtar disse eiendommene vil det også følge med midler som gjør det mulig å ivareta denne delen av kulturarven. På den måten fortsetter OVF å spille en sentral rolle i norsk verdi- og kulturforvaltning.

Opplysningsvesenets fond

– OVF ble opprettet i 1821. Fondet er hjemlet i Grunnloven § 116 og ble i 1996 regulert i egen lov. Fondet var i 2020 underlagt Barne- og familiedepartementet.

– Fondets verdier består av fast eiendom og verdipapirer.

– Fondet har ingen ansatte, men drift, forvaltning og utvikling av fondets verdier finner sted i et eget forvaltningsorgan som har 61 årsverk, samt ansatte i datterselskaper. Totalt hadde OVF-konsernet 100,2 årsverk i 2020.

– Fondets virksomhet skal komme Den norske kirke til gode. Dette skjer gjennom å holde boliger for prester og ved å yte pengestøtte i form av ulike tilskudd. Fondet skal dessuten ivareta sin store portefølje av kulturhistoriske viktige bygninger.

§ 116 Så vel kjøpesummer som inntekter av det gods som er benefisert geistligheten, skal bare anvendes til geistlighetens beste og til opplysningens fremme.

Kongeriket Norges Grundlov

Verdivurderinger

Verdiestimatene for 2020 tar bare delvis hensyn til at det i årene fremover skal finne sted deling av fondet mellom staten og Den norske kirke (DNK).

Når delingen er avklart og verdier overført til DNK må det forventes at verdien av gjenværende eiendeler i OVF vil være betydelig lavere enn i dag.

Ved utgangen av 2020 er verdien av fondets egenkapital beregnet til rundt 8,3 mrd. NOK. Verdien har økt med i overkant av 1,5 mrd. kroner siden utløpet av forrige år. Høyere egenkapital er primært knyttet til at verdien av tomtefesteporteføljen har økt vesentlig som følge av forventet økt verdi ved kontraktsfornyelser og ved innløsning av tomter.

Verdipapirporteføljen har økt i verdi som følge av avkastning og mer driftslikviditet på konto.

For Clemens Eiendom AS forklares verdiøkningen med oppskrivning av næringseiendom og utviklingsprosjekter.

Samtlige verdier er korrigert for eierandel i datterselskaper og felleskontrollert virksomhet der OVFs andel er lavere enn 100 prosent.

UTVIKLING I VERDI SISTE TRE ÅR

Tall i mill. kroner

Område/selskap	Verdi ¹⁾		
	2020	2019	2018
Tomtefeste	4 842	4 334	3 479
Kapitalforvaltning	2 940	2 572	2 315
Clemens Eiendom AS ²⁾	781	402	491
Clemens Kraft Holding AS ³⁾	678	687	508
Skog og utmark	472	532	580
Grunneiendom	-25	-45	-311
Agronomi	-202	-162	-305
Presteboliger	-1 128	-1 497	-1 010
Sum verdi OVF konsern før tilskudd	8 359	6 822	5 748
Tilskuddsforpliktelser ⁴⁾	-1 125	-1 200	-1 375
Sum verdi OVF konsern etter tilskudd	7 234	5 622	4 373

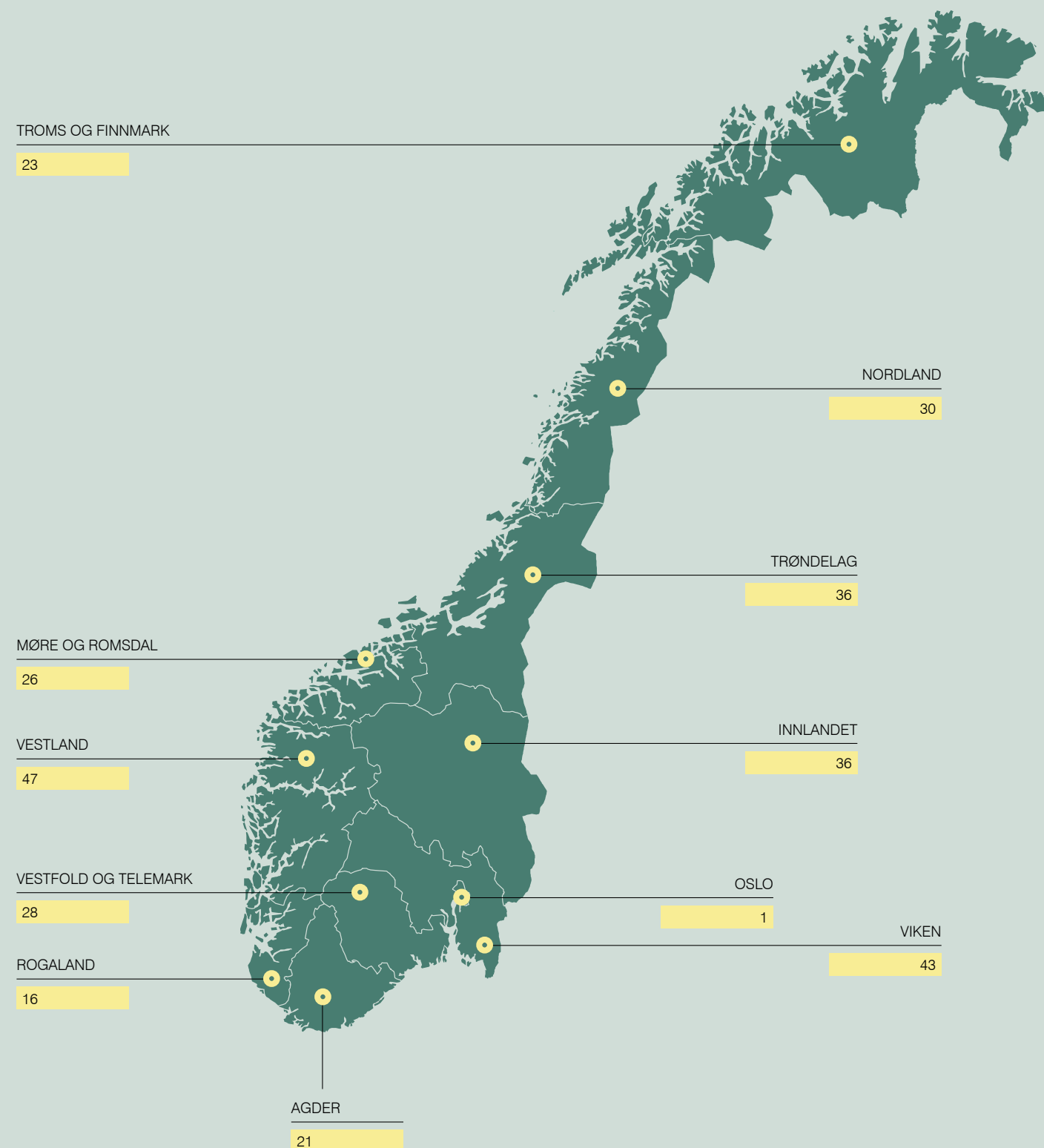
¹⁾ Verdi er nåverdi av alle fremtidige inntekter etter fradrag for nåverdi av fremtidige kostnader og investeringer, regnet fra 01.01.2021 for det siste året i tabellen.

²⁾ Clemens Eiendom AS omfatter næringseiendom og utviklingsprosjekter. Fastsettelse av verdien av næringseiendom er basert på eksterne vurderinger.

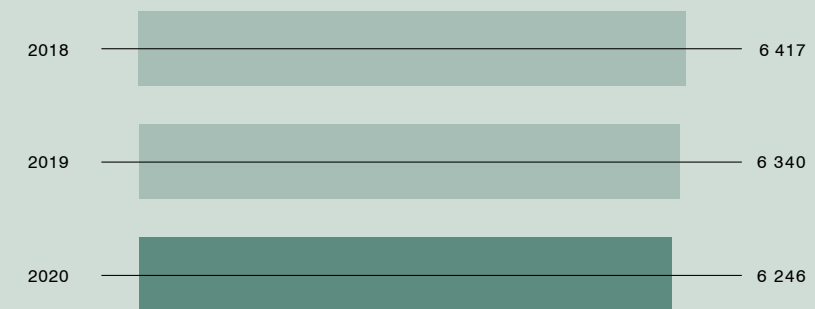
³⁾ Verdien av Clemens Kraft Holding AS er fastsatt basert på (flere) eksterne verdivurderinger. Tabellen viser OVFs andel på 50,1 %.

⁴⁾ Tilskuddsforpliktelser er uttrykt ved nåverdi av alle antatte og fremtidige finansielle utgiftsforpliktelser. Når OVF antas å bli statlig fond fra 2023 kan dette endre seg.

OVF eier 307 preste- og bispeboliger i hele landet

Festekontrakter

129

Festeavgifter (i million kroner)

NØKKELINFORMASJON

	2020	2019	2018	2017	2016
BYGNINGER					
Antall bygninger totalt	1 293	1 334	1 357	1 397	1 421
Bruttoareal i m ²	220 748	227 340	235 443	244 206	251 950
Antall fredede bygninger totalt	282	283	302	311	312
Antall bispe- og presteboliger	307	327	345	363	387
Antall fredede bispe- og presteboliger	84	84	88	91	105*
NÆRINGSEIENDOMMER EID AV DATTERSELSKAPER					
Antall	10	10	10	10	10
Bruttoareal i m ²	26 214	26 214	26 214	26 214	26 214
Leieinntekter (mill. kroner)	47	46	46	45	45
FINANS					
Bokført resultat finansposter (mill. kroner)	83	79	58	162	77
Markedsavkastning finansportefølje i %	6,0 %	12,1 %	-1,1 %	8,8 %	3,1 %
FESTETOMTER					
Antall festekontrakter	6 246	6 340	6 417	6 500	6 800
Antall fakturerte innløsninger	108	196	123	150	270
Verdi innløsninger (mill. kroner)	68	73	39	100	62
Festeavgifter (mill. kroner)	129	127	128	129	108
SKOG OG UTMARK					
Areal skog og utmark daa	918 000	918 000	902 000	897 000	897 000
Andel produktiv skog daa	516 000	515 000	503 000	502 000	500 000
Avvirket volum m ³	91 200	82 600	81 600	74 000	89 000
Tilvekst volum m ³	173 000	164 000	164 000	134 000	126 000
Driftsinntekter (mill. kroner)	49	46	46	38	37
JORDBRUK					
Antall forpaktningsbruk	21	21	23	25	25
Antall jordleiebruk	132	132	131	130	130
Driftsinntekter (mill. kroner)	10	10	10	9	9

* Det har foregående år vært rapportert på fredede/ bevaringsverdige bygninger i Clemens Eiendom.

Midler til kirkelige formål

Fondet har tre formelle oppgaver utover å skape best mulig avkastning på formuesmassen. Oppgavene består i å levere finansielle ytelser til kirken, tilby boligordning for prester i kirken og ta vare på og forvalte kulturhistorisk viktige bygninger og samtidig ivareta prestegårdshistorien.

Utgifter til fondets presteboliger er i hovedsak knyttet til fondets forvaltning og drift av historiske prestegårder og bispegårder, i tillegg til mer ordinære presteboliger. Forvaltningen av disse eiendommen er en del

av fondets arv og samfunnsansvar, og representerer også i stor utstrekning et bidrag til kirkelig formål.

Forvaltningen av presteboliger omfatter både boliger der det bor prest, og boliger hvor det ikke bor prest. Den store porteføljen med fredet og verneverdig bygningsmasse innebærer et ansvar for bygningsvern og dermed kostnader til drift og vedlikehold som går utover bygningenes verdi som boliger for prestene. Utgiftene til presteboliger representerer derfor mer enn bidraget til

kirkelige formål. Det er ikke mulig å beløpsfeste eksakt størrelsen på bidrag til kirkelige formål. Ved utgangen av 2020 eide OVF til sammen 307 presteboliger. 129 (42 %) var bebodd av prester etter gammel eller ny boligordning. De øvrige 179 består av 133 (43 %) boliger som er utleid til andre leietakere, og 45 boliger er enten under klargjøring for salg, eller står ledig i påvente av at ny prest skal flytte inn, eller som forsøkes leies ut.

Finansielle ytelser til kirkelig formål

	2020	2019	2018
Netto tilskudd kommunale presteboliger	4,1	4,9	6,3
Tilskudd kirken via Kirkerådet	25,5	25,5	25,5
IKT-tilskudd til Den norske kirke	16,5	16,5	16,2
Finansielle tilskudd kirkelige formål	46,1	46,9	48,0
Subsidieeffekt utlån til kirkelige formål	1,2	1,4	1,4
Sum finansielle ytelser til kirkelige formål	47,3	48,3	49,5

Boligordning for prestene og andre bygninger som benyttes av kirken

	2020	2019	2018
<i>Ytelser til kirkelige formål knyttet til boligordningen</i>			
Fondets presteboliger	68,5	86,1	83,6
Husleieinntekter, fondets presteboliger	23,1	22,6	20,3
Nettoutgifter, fondets presteboliger	45,4	63,5	63,2

63 kommunale presteboliger har mottatt tilskudd i 2020.

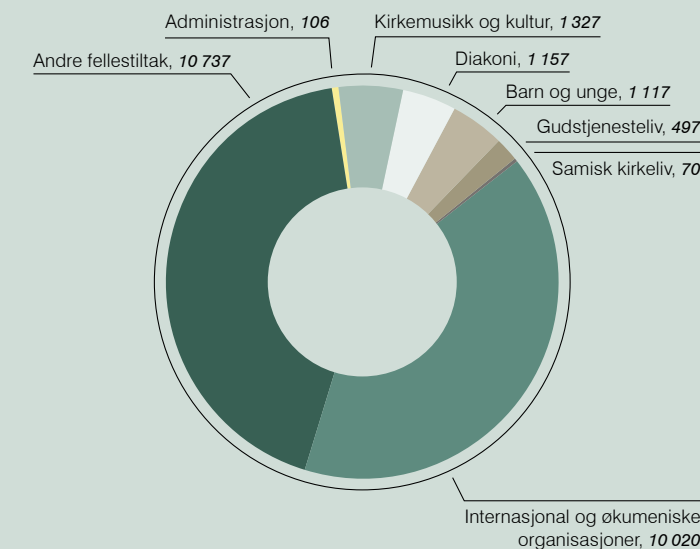
Utlån til kirkelige formål

76,0

Millioner kroner

Tall i 1000 kroner

Tilskudd via Kirkerådet 25,5 millioner.

OVF yter bidrag gjennom tilskudd og lån til mange prosjekter i Kirke-Norge. Det er Kirkerådet som fordeler en stor del av midlene fra OVF. Det gjelder blant annet tiltak innenfor barne- og ungdomsarbeid, diakoni, gudstjenesteliv, samisk kirkeliv, økumenisk organisasjonsarbeid og samarbeid mellom menighet og misjon.

Kirken står tett ved prestegårdstunet på Tingvoll prestegård. Når bygdefolk skulle til fylkesting og fylkeskirke tok de sjøveien og la til i Tingvollvågen. Tingvoll prestegård har vært et sentrum og et knutepunkt for hele Nordmøre.

200 år i fellesskapets tjeneste

Stortingets vedtak våren 2020, om fradeling av eiendommer til Den norske kirke, varsler en ny epoke for OVF. Dette, samtidig som vi markerer 200 års jubileet for fondet, gir oss en utmerket anledning til ikke bare å se oss tilbake, men også fremover inn i en ny tid for vår samfunnsbyggende aktivitet.

Fremsynte Eidsvollsmenn så hvilken betydning det kunne ha for samfunnet at alle prestegårdseiendommene ble samlet under ett felles eierskap, og at avkastningen fondet skapte kunne bidra til utdanning og opplysning for folk – derav fondets litt spesielle navn.

LANG HISTORIE

Prestegårder landet rundt har spilt en svært viktig rolle både for lokalsamfunn og nasjonen gjennom århundrer. Prestegårdenes historie går mye lenger tilbake enn de 200 år som er gått siden OVF ble stiftet. Prestegårdene oppsto allerede i middelalderen, i tiden da kristendommen ble innført, etter hvert som kirkene ble bygd. Vi kjenner derfor på at OVF er bærer av en historie som strekker seg langt tilbake i tid.

Historien om fondet er en viktig del av samfunnsutviklingen og historien om Norge. I jubileumsåret ønsker vi derfor både å løfte fram prestegårdenes betydning for utviklingen av Norge, og å peke på OVF's aktive bidrag til samfunnsbygging i vår tid.

NY ROLLE

Både prestens og prestegårdens rolle er endret vesentlig over tid. I 2015 ble boplikten for prestene opphevet. Stat og kirke har skilt lag. Dessuten får OVF en ny rolle. Stortinget har enstemmig besluttet at fondet skal deles mellom staten og kirken. Vilåret for denne delingen er at staten skal øke sin innsats for sikring av de kulturhistorisk viktige kirkebyggene i Norge i et omfang som tilsvarer verdien av OVF på det tidspunktet

Ole-Wilhelm Meyer,
direktør.

fondet blir regulert som et statlig fond, det vil si fra 1. januar 2023.

NY BRUK

Etter vedtak i Stortinget har fondet siden sommeren 2020 forhandlet med Den norske kirke om hvilke prestegårder og andre aktiva som er av særskilt kirkelig betydning, og som kirken derfor skal overta. Fondet arbeider samtidig systematiske med å finne ny bruk til de av prestegårdene som fortsatt forblir i OVF's eie. Flere av dem er viktige kulturminner og har stor betydning for lokal identitet og tilhørighet.

NY LOV

Stortinget behandler i vår forslag til ny lov om Opplysningsvesenets fond. Formålet med loven er å danne rettslig grunnlag for

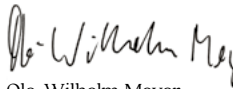
deling av OVF mellom staten og kirken innenfor rammen av grunnlovsvernet for fondet – Grunnloven § 116. Endringen av loven om Opplysningsvesenets fond er nødvendig for at Den norske kirke vederlagsfritt skal kunne overta eiendommer og andre aktiva fra OVF. Det statlige fondet vil bestå av det meste av de verdiene som ligger i fondet i dag. Det kan i den forbindelse bli vurdert om det er andre og mer hensiktsmessige måter å forvalte fondet på enn hittil.

FORTSATT SAMFUNNSNYTTIG UTVIKLING

Etter delingen vil OVF fortsatt være en stor grunneier. Fondet vil gjennom sitt datterselskap Clemens Eiendom arbeide aktivt med eiendomsutvikling i samarbeid med kommuner og næringsliv. Fondet er også

gjennom Clemens Kraft en av de største utbyggere av klimavennlige småkraftverk i Norge. Dette, sammen med jord- og skogbruksvirksomheten og en finansforvaltning med tydelig fokus på ESG «Environmental, Social and Governance», skaper aktivitet og arbeidsplasser, ikke minst i Distrikts-Norge, og verdier som kommer fellesskapet til gode.

Som organisasjon og virksomhet er vi både godt forberedt og motivert til å møte en ny tid i fellesskapets tjeneste!

Ole-Wilhelm Meyer
Direktør

Ledergruppen

100,2

Årsverk

OVF har til sammen 100,2 årsverk i konsernet. Organisasjonen er fordelt på FOVF, Clemens Eiendom AS, Granavolden Gjestgiveri drift AS, Clemens Kraft AS og Clemens Kraft drift AS.

DIREKTØR
OLE-WILHELM MEYER

(f. 1956) Siviløkonom. Ansatt siden 2013. Mer enn 30 års lederefaring fra flere bransjer, hovedsakelig innenfor bank, finans og forsikring, samt fra handel og industri.

CLEMENS EIENDOM
BERNT NORDBY SKØIEN

(f. 1979) Økonom/MBA. Ansatt siden 2017. Mer enn 10 års erfaring fra eiendomsbransjen. Kom til Clemens Eiendom fra Hav Eiendom som CFO og konstituert adm.dir.

CLEMENS KRAFT
BØRGE E. KLINGAN

(f. 1966) Sivilingeniør med tilleggsutdannelse i økonomi. Ansatt som utbyggingsdirektør i 2013, adm.dir siden 2015. Kom til Clemens Kraft fra stilling som utbyggingsdirektør i Fjellkraft. Mer enn 10 års erfaring som leder innenfor utvikling av vind- og småkraft.

FINANS, ØKONOMI OG FORRETNINGSSTØTTE
ULF MYRBØ

(f. 1966) Siviløkonom. Ansatt siden 2018. Kom til fondet fra stilling som CFO og strategiansvarlig i NCC. Ledererfaring fra en rekke bransjer gjennom 25 år som CFO, konsulent og virksomhetsledelse.

EIENDOMSAVDELINGEN
ANNE STINE E. MOLLESTAD

(f. 1963) Juridisk embetseksamen og master i ledelse. Ansatt siden 2015. Mer enn 20 års erfaring som advokat og leder innen forsikring. Møterett for høyesterett. Kom til fondet fra stillingen som skadedirektør i DNB skadeforsikring.

HR & KOMMUNIKASJON
JUDY VELLE HAFREDAL

(f. 1964) Samfunnsviter med tilleggsutdannelse innenfor kommunikasjon og HR. Ansatt siden 2008. Kom til fondet fra stillingen som informasjonssef i Rom Eiendom. Mer enn 20 års erfaring fra eiendomsbransjen.

JURIDISK & COMPLIANCE
CAMILLA BREDRUP

(f. 1967) Juridisk embetseksamen og internasjonal MBA. Ansatt siden 2014. Kom til fondet fra stillingen som landsjef for If i Norge og leder for konsernjuridisk avdeling. Mer enn 20 års erfaring som advokat og leder innen forsikring.

Styret

STEPHAN L. JERVELL
STYRELEDER

(f.1965) Bosatt i Nes på Romerike. Advokat og partner og styreleder i advokatfirmaet Wiersholm. Styreleder for Riksteatret.

LARS MARTIN LUNDE
NESTLEDER

(f.1961) Bosatt i Oslo. Direktør i MP Pensjon (TINE-konsernets pensjonskasse). Styreverv i selskaper innen eiendom og kapitalforvaltning.

EIVIND HANSEN
STYREMEDLEM

(f.1963) Bosatt i Bergen. Adm. direktør Haukeland Universitetssjukehus, Helse Bergen HF.

KARIN-ELIN BERG
STYREMEDLEM

(f. 1978) Bosatt i Fredrikstad. Personal- og utviklingsrådgiver i KFUK-KFUM Norge. Leder i Borg bispedømmeråd. Oppnevnt etter forslag fra Kirkerådet.

BIRGIT AGNETE BRÅTHEN LOCKERTSEN
STYREMEDLEM

(f.1972) Bosatt i Tromsø. Bymisjonsprest og nestleder i Stiftelsen Kirkens bymisjon, Tromsø. Oppnevnt etter forslag fra Den norske kirkes presteforening.

HELGE AARSETH
FAST MØTENDE VARAMEDLEM

(f.1947) Bosatt i Molde. Advokat (H) og partner i Larhammer Aarseth advokatfirma.

HARALD MAGNE GLOMDAL
ANSATTES REPRESENTANT FOR FOVF

(f.1963) Ansattes representant i FOVF.

OLE-WILHELM MEYER
DIREKTØR

(f. 1956) Siviløkonom. Mer enn 30 års lederefaring fra flere bransjer, hovedsakelig innenfor bank, finans og forsikring, samt fra handel og industri.

VARAMEDLEMMER

Kjersti Thoen, siviløkonom, Stiftelsen Diakonhjemmet
Aud-Karin Hovi, leder av Nord-Aurdal kirkelige fellesråd
Karl Johan Kirkebø, pensjonist og siviløkonom
Ole-Johannes Huuse, tidl. generalsekretær i Presteforeningen
Ingvild Osberg, sokneprest

INNOVASJON PÅ PRESTEGÅRDSGRUNN

Marienlyst og Blindern var en gang jorder som tilhørte Vestre Aker prestegård (markert i hvit sirkel). I dag forbinder vi stedsnavnene med NRK og Universitetet i Oslo, begge viktige samfunnsinstitusjoner som har fremmet «opplysning» hos det norske folk. Når NRK flytter ut av sine lokaler, vil OVF, som en betydelig grunneier i området, være en medspiller i utviklingen videre. Gjennom sitt heleide datterselskap, Clemens Eiendom, samarbeider OVF blant annet med Universitetet i Oslo om planer for å gjøre Blindernveien til fremtidig kunnskapsgate.

Samarbeid om bærekraftig samfunnsutvikling

- 24 NY BRUK AV GAMLE PRESTEGÅRDER
- 26 CLEMENS KRAFT / VOKSER SEG STØRRE PÅ SMÅKRAFTVERK
- 28 CLEMENS EIENDOM / REALISERER LOKALE DRØMMER

NY BRUK AV GAMLE PRESTEGÅRDER

Når prestene flytter ut av prestegårdene ønsker OVF å åpne for ny aktivitet i de gamle bygningene. Presteboligene som ikke brukes av prester representerer både en mulighet og en utfordring for fondet.

Det er viktig å finne nye bruksområder for boligene og anleggene, og OVF ønsker at ny bruk skal gjenspeile prestegårdenes historiske betydning som kultur- og kunnskapssentrum i bygda.

MÅ BRUKES

Prestegårdene skal være aktive, inkluderende og åpne arenaer for nærmiljøet, og derfor søker fondet aktivt samarbeid med lokale aktører for å realisere dette. Samtidig ønsker fondet å legge til rette for nyutvikling og bærekraftig tilpasning.

Mange prestegårder er viktige som arkitektoniske og kulturhistoriske minner. Bygningene dokumenterer ulike epoker, og rundt en fjerdedel av presteboligene i fondet er fredet. OVF bruker store ressurser på å holde prestegårdene i stand. Det er av stor betydning at bygningene blir brukt og kan tjene nye formål i en ny tid. Mange av fondets leietakere viser stort engasjement og interesse for å bevare og vedlikeholde både bygninger og hage. Det er nettopp slik leietakere fondet ønsker i presteboligene.

Her er noen eksempler på presteboliger og gårdsbruk som har fått nytt og nyttig innhold etter at presten har flyttet ut.

HESTGIVERI OG KULTURSENTER

Prestegårdene fungerte tidligere både som overnattingssted for reisende og som samlingssted for bygdefolk. Derfor er det helt i tråd med tradisjonene når Tirill Langleite i Alvdal vil gjøre om prestegården til «hestgiveri» der både folk og hester kan få hvile og forpleining. Prestegården ligger like ved den nybygde Ridehallen på Alvdal, også den på OVF's tomt. Tirill Langleite ser for seg både hestemuseum og aktivitetstilbud i tilknytning til prestegården.

Like naturlig er det å bruke prestegården til kulturformål, slik Hans Olav Brenner og Anita Krohn Traaseth har gjort med prestegården i Snertingdal. De to spleiset på prestegården, og har gjort den om til et kultursenter for festivaler, teateroppsetninger og lokale arrangementer. På de snart fire årene som er gått har flere tusen besøkt arrangementene i Præstgar'n. Covid 19-pandemien har begrenset aktiviteten det siste året, men den vil ventelig ta seg opp igjen.

NY EPOKE I LUSTER

Etter at Dagfinn Hovland fikk leie Luster prestegård har små og store arrangementer blitt holdt i de gamle stuen. Siden 2018 har prestegården vært et sted for både private og

offentlige høydepunkt, med kunstutstilling til ære for Johannes Flintoe, vinterblomstkurs med hagelaget, konserter og foredrag. Prestegården brukes til selskaper, møter, konserter og foredrag, samt overnatting for tilreisende artister og gjester. Huset er et velfungerende og lunt lokale som passer til både små og store anledninger, og har blitt leid ut som lokale til selskap med alt fra seks til 100 deltakere, forteller Dagfinn Hovland. – Det er givende å kunne åpne huset for lokale og tilreisende, og bruke det som et kulturelt samlingspunkt, slik prestegårdene tradisjonelt har fungert gjennom historien, sier Hovland.

FRA PRESTEGÅRD TIL SKOLEGÅRD

Gode eksempler der det har lyktes å få til ny bruk er utviklingen av prestegårdene i Stokke og Hommedal til skolegård. De er utviklet etter modell fra Abildsø gård i Oslo. Skolegård er et pedagogisk tilbud til barn og unge som står i fare for å falle ut av skolen, der undervisningen tar tak i de generelle målene i læreplanen som handler om samarbeid, håndverk, sosial mestring og praktisk arbeid. Dette er et formål som henger godt sammen med den opplysnings-tanken som lå til grunn for fondet, og er også i tråd med prestegårdens tidlige rolle som skole

for bygdas barn. Det kan være aktuelt å gjøre om flere andre prestegårder til skolegård.

HUSFLID I ASKER

Allerede i 1808 startet daværende sokneprest Jacob Neumann «Aker prestegelds vell», forløperen til blant annet Asker Husflidslag, som i dag leier og driver sine mangfoldige aktiviteter på prestegården. På prestegården finner man «Ung husflid» i Drengestua, Lions boklager i det gamle fjøset, og i hovedhuset har pensjonister satt opp mer enn 20 vevstoler. Den store prestegården er i bruk på flere områder og det lyser fra vinduene.

BORGSTUA PÅ KVERNES

Ved prestegården på Kvernes på Mørekysten ligger borgstua som gjennom historien har vært viktig for bygdefolket. I 2020 har OVF totalrehabilitert bygningen som nå står klar for besøk og overnattinger for dem som ferdes på kystpilegrimsveien.

PILEGRIMSSENTER PÅ SELJE OG STIKLESTAD

I Selje flytter det regionale pilegrimssenteret inn i den gamle prestegården. I 2020 ble det inngått

leieavtale med OVF, og tilrettelegging for pilegrimer og andre som vil besøke dette viktige stedet for legenden om Sunniva, er styrket.

På Stiklestad overtar det regionale pilegrimssenteret selve prestegården. Det er en viktig milepæl ettersom det kun er ni år til Stiklestad kan markere 1000 års minnet for Olav den Helliges fall, og kristningen av Norge.

FREMTIDIG BRUK AV PRESTEGÅRDENE

I 2020 startet forhandlingene med Den norske kirke om prestegårder og annen eiendom av særlig kirkelig betydning, som Kirken skal få overdratt fra OVF. Mange prestegårdene er uløselig knyttet til kirken, og vil derfor i årene fremover gå inn i en ny fase, utenfor OVF's eierskap.

For prestegårdene som forblir i fondets eie arbeides det målrettet med å gjøre gårdene til aktive kulturelle kraftsentra, som foruten å formidle stedets historie, også skal bidra til å gi lokalsamfunn og regioner møtesteder for ny, samfunnsbyggende aktivitet. Prestegårdene skal være aktive, inkluderende og åpne arenaer for nærmiljøet, og derfor søker fondet aktivt samarbeid med lokale aktører for å realisere dette. Samtidig ønsker fondet å legge til rette for nyutvikling og bærekraftig tilpasning.

På Hommedal skolegård er det meste av undervisningen rettet inn mot samarbeid, mestring og praktiske oppgaver. Her er miljøarbeider Even Leite (i midten) og barnevernspedagog Siri Eide (t.h) på kjøkkenet med en liten gruppe elever som har mat og helse på programmet.

VOKSER SEG STØRRE PÅ SMÅKRAFTVERK

Verden trenger mer fornybar kraft, og i Norge er det mer å hente fra vannkraftutbygging i mindre vassdrag. OVF's datterselskap Clemens Kraft er blitt en av de største utbyggerne av småkraft i Norge.

Clemens Kraft ble opprinnelig etablert for å bygge ut vannkraft på OVF's egne eiendommer. Det viste seg etter hvert at selskapet ikke ville oppnå tilstrekkelig lønnsomhet dersom det skulle begrense seg til bygge ut de vannkraftressursene der OVF var grunneier og hadde egne fallrettigheter. Skulle Clemens Kraft få fullt utbytte av den kompetansen de hadde opparbeidet seg, måtte selskapet kommersialisere og bygge en større portefølje av gode lønnsomme prosjekter. I tråd med dette har Clemens Kraft også kjøpt opp flere mindre småkraft-selskaper.

LOKAL VERDISKAPING

Clemens kraft er nå blant de største småkraftselskapene i Norge, og har kraftverk over hele landet. De lokale fallrettseierne er de viktigste lokale samarbeidspartnere. Fallrettighetene, som er leid ut på langvarige kontrakter med

hjemfallsrett, sikrer grunneierne en årlig leie som normalt er fastsatt ut fra kraftverkets omsetning. Som regel er også grunneiere engasjert med tilsynsoppgaver. Ut over dette kjøpes en stor andel av produkter og tjenester i utbyggingsfasen fra lokale leverandører, og eiendomsskatt tilfaller kommunen i driftsfasen. Slik sett er Clemens Kraft en bidragsyter til den lokale verdiskapningen.

KRITISK OG PROFESJONELL

I løpet av de siste fem årene har Clemens Kraft, utviklet seg fra å være en typisk «gründerbedrift», til å bli en betydelig og etablert nasjonal aktør innen småkraft. Suksessformelen er profesjonalisering, effektivisering og porteføljevaltning. Det er nok av småelver og sideelver i Norge, og mange grunneiere som ønsker å bygge ut småkraft. Selskapet prioriterer prosjekter hvor normal årsproduksjonen er større enn

Tiden for de store vannkraftprosjektene er over i Norge, men det finnes fremdeles et betydelig potensial for kraftutbygging i mange mindre vassdrag rundt omkring i landet.

ca. 10 GWh. Dette er kraftverk som ved full produksjon dekker energibehovet til cirka 500 husstander. Clemens Kraft har hatt stort fokus på å kutte utbyggingskostnadene gjennom kloke valg av tekniske løsninger og godt samarbeid med leverandører og entreprenører.

UTENLANDSK MEDEIER

Clemens Kraft var opprinnelig et heleid datterselskap av Opplysningsvesenets fond, men i 2017 solgte OVF 49,9 prosent av aksjene til pensjonskassen til den sveitsiske Coop-gruppen CPV/CAP. Investeringen i Clemens Kraft er pensjonskassens første investering i vannkraft, men de har vist seg å være en god og profesjonell eier, med et langsiktig strategisk perspektiv. Det er lovende for veien videre. For OVF er det trolig også bedre i det lange løp ha en mindre andel av noe stort, enn en stor andel av et mindre selskap.

SATSER VIDERE

Clemens Kraft hadde opprinnelig som ambisjon å bygge opp en samlet vannkraft-portefølje på minimum 600 GWh innen 2021. Dette målet var først og fremst begrenset av tilgangen på subsidier gjennom grønne sertifikater. Fasiten er at realisert produksjonsvolum ender på over 700 GWh. Det gir en produksjon som tilsvarer strømforbruket til om lag 35 000 husstander. Fornybar energi er utvilsomt framtida, og småkraft gir viktige bidrag til å nå klimamålene i Parisavtalen.

Blant Clemens krafts nyeste prosjekter er også to av de største. Kraftverket i Tokagelet i Kvam i Vestland fylke vil bli det største i Clemens Krafts portefølje, mer en dobbelt så stort som kraftverket i Helifossen i Nordland som er selskapets nest største. Begge kraftverk er under bygging og vil komme i drift i løpet av 2021. Til sammen vil disse to kraftverkene gi strøm nok til mer enn 5000 husstander.

MÅ VÆRE BÆREKRAFTIG

Samtidig som etterspørselen etter ny fornybar energi er stor og økende, er Clemens Kraft svært bevisst på at også utbygging av fornybar energi har sin pris, og setter spor etter seg. Vannkraftutbygging fører med seg inngrep i naturen som følge av vanninntak i elva, endret vannføring og bygging av rørgate og kraftledninger. Dette er inngrep som kan påvirke landskap, fiskebestand og biologisk mangfold. Ved vannkraftutbygging må lokale hensyn og globale utfordringer veies opp mot hverandre. Prosjektene skal være bærekraftige – både for økonomi, miljø og samfunn i et langt perspektiv. Innenfor disse rammene bidrar Clemens Kraft så langt som mulig for å minimere skadene.

REALISERER LOKALE DRØMMER

OVF har eiendom over hele landet, og en del av tomtene finnes i sentrale tettsteder og byer. Gjennom datterselskapet Clemens Eiendom ønsker OVF å bruke tomtene til stedsutvikling og lokal verdiskaping.

Det planlagte hotellet i Kaarbøvarteret blir Harstads høyeste bygning, og vil bli et iøyenfallende landemerke der Hurtigruta har sin innseiling til byen.

Gjennom datterselskapet Clemens Eiendom ønsker OVF å bidra til bærekraftig by- og stedsutvikling over hele Norge. Clemens Eiendom skal være fremtidsrettet og møte markedet med høy kompetanse, endringsvilje og profesjonalitet. Prosjektene skal ha tidstypisk og stedstilpasset arkitektur samt bærekraftige, innovative løsninger som bidrar til gode miljøer å bo og jobbe i.

Selskapet har et 20 talls utviklingsprosjekter som inkluderer både boligbygging og næringslokaler. Noen av dem peker seg ut som gode eksempler på OVF's rolle som samfunnsbygger. I Svolvær planlegges det regulering og bygging av et «smart nabolag». I Harstad planlegges en helt ny flerfunksjonell bydel med hotell, boliger, bibliotek og kino.

SMART I SVOLVÆR

Smarte bygg og smarte byer har mange hørt om, men hva med smarte nabolag? Ideen er å skape gode nabolag med moderne boliger, attraktive uteområder, og bærekraftige løsninger basert på fremtidsrettet teknologi. Tanken er å ligge litt i forkant av den teknologiske utviklingen slik at folk skal kunne benytte seg av det som kommer senere, uten kostbare nye inngrep. Blant annet får alle boliger lader til elbil på veggen og alle vil få en startpakke med solceller på taket, der det er lagt opp til at de som ønsker kan utvide og dekke hele taket med solpaneler – med en gang eller senere. Slik kan de lade elbilen med energi fra solen. Smarte Nabolag inkluderer også bruk av smartteknologi til f.eks. energistyring, noe som reduserer energikostnadene betraktelig. I tillegg skal alle fremtidige smarte nabolag ha ett eller flere fellestilbud, som badstue, smørebod, treningsanlegg, gjestehus eller lignende. Det viktigste er at folk skal trives i Clemens Eiendom sine nabolag.

Det første Smarte Nabolaget Clemens Eiendom skal bygge består av 200 boliger i Vågan kommune, mellom Svolvær og

Kabelvåg. Området her ute i havgapet er kanskje noe av det vakreste Norges kan by på. Prosjektet i Svolvær vil trolig være et forbilde for alle framtidige nabolagsprosjekter i regi av Clemens Eiendom.

BYUTVIKLING I HARSTAD

I Harstad sentrum, på området som tidligere ble brukt av Kaarbø Mekaniske Verksted, har Clemens Eiendom og Harstad Skipsindustri (HSI) gått sammen om et stort transformasjonsprosjekt.

Ambisjonen er at Kaarbøvarteret skal bli et viktig og attraktivt tilskudd til Harstad by, med hotell, boliger, kontorer, butikker og serveringssteder, nye Harstad bibliotek og en splitter ny kino. Ideen med området er å skape et attraktivt og urbant miljø med ulike byfunksjoner til glede for byens borgere og besøkende. Tomten har svært god beliggenhet i sentrum av Harstad, og derfor var det også et sterkt lokalt ønske om å få både et større kulturtilbud og et moderne hotell her. Hotellet skal bygges for Petter A. Stordalens hotellkjede Choice, og blir et Quality Hotel med bar og restaurant, 180 rom og konferansefasiliteter for 700 mennesker. Hotellet, som blir 40 meter høyt, blir Harstads høyeste bygning og kommer utvilsomt til å bli et landemerke i byen, rett ved innseilingen til Hurtigruta.

I tillegg til disse to prosjektene er Clemens Eiendom med på utvikling av tettsteder, byer og boligområder over store deler av landet. OVF har tomter på til sammen 895 000 daa, noe som gir Clemens Eiendom tilgang til en betydelig tomtebank for samfunnsnyttig eiendomsutvikling. Selskapets oppgave er å finne de tomtene som er kommersielt attraktive for utvikling og utvikle dem i samarbeid med lokale aktører, i tråd med samfunnets ønske. Ved inngangen til 2021 forvalter Clemens Eiendom 26 000 kvm næringsseiendom og er i gang med ca. 20 prosjekter, blant annet en rekke boligprosjekter.

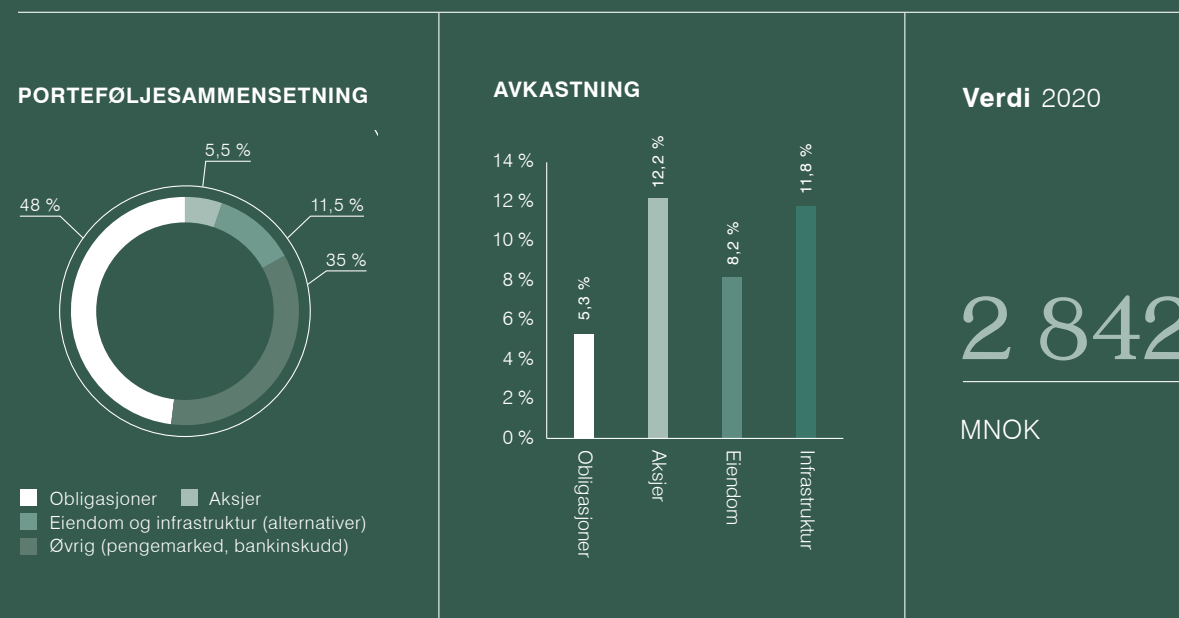
Forretningsområdene

- 32 KAPITALFORVALTNING
- 36 TOMTEFESTE
- 38 SKOG OG UTMARK
- 40 PRESTEGÅRDSFORVALTNINGEN
- 42 NÆRINGSEIENDOM OG EIENDOMSUTVIKLING
- 44 KRAFTVIRKSOMHET
- 46 OVF OG FNS BÆREKRAFTSMÅL
- 50 KLIMAREGNSKAP

VERDIFULL RESSURS

I begynnelsen satset OVFs datterselskap Clemens Kraft først og fremst på å bygge ut vannkraft i vassdrag der OVF hadde fallrettigheter. I dag er selskapet en av landets største utbyggere av småkraft, og samarbeider med mange ulike aktører over hele landet. Virksomheten sikrer lokal verdiskapning og ny fornybar kraft til det grønne skiftet.

Kapitalforvaltning¹⁾

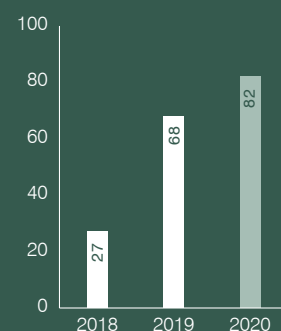

Avkastning 2020

6 %

Aksjer og alternative investeringer ga i 2020 meravkastning i forhold til indeks, mens obligasjonsporteføljen endte noe under indeks.

RESULTAT

¹⁾ Alle tall gjelder kjerneporteføljen.

Gode resultater fra bærekraftig kapitalforvaltning

Opplysningsvesenets fond (OVF) hadde ved utgangen av 2020 en finansportefølje med samlet verdi på 3 153 millioner kroner. Det alt vesentlige av porteføljen er plassert i aksjer, obligasjoner, penge-marked og alternative aktivaklasser.

Porteføljen består av en såkalt kjerneportefølje hvis innhold er langsiktige fondsplasseringer innenfor aksjer, renter (obligasjons- og pengemarkedsfond), eiendom og infrastruktur (alternativer). Finans-porteføljen omfatter også investeringer med formål som går videre enn finansiell avkastning, bank-innskudd og utlån til kirkelige formål.

Fondets kjerneportefølje hadde en samlet verdi på 2 842 millioner kroner ved årsskiftet. Obligasjoner utgjorde 48 prosent av porteføljen, aksjer 35 prosent og alternativer 11,5 prosent. For øvrig omfattet kjerneporteføljen likvider i form av pengemarkedsfond og bankinnskudd. Plasseringene i aksjer, renter og alternativer foretas utelukkende gjennom investeringer i fond. Investeringer i fond i det som benevnes alternativer – med eksponering mot utenlandsk valuta – sikres mot valutavsvingninger og markedsverdien av valutaterminkontrakter inngår i kjerneporteføljen.

Den øvrige porteføljen utgjorde 311 millioner kroner og omfattet formålsinvesteringer (47 millioner kroner), driftslikviditet og utlån til kirkelige formål.

RESULTATER

Kjerneporteføljen ga i 2020 en markedsavkastning på 6 prosent. Dette er 1,2 prosent svakere enn indeks. Aksjeplasseringene oppnådde 12,2 prosent sammenlignet med

indeks på 8,8 prosent. I den globale aksjeporteføljen var det meravkastning, i den norske det motsatte.

For obligasjonsporteføljen ble det i 2020 oppnådd en avkastning på 5,3 prosent mot indeks på 5,2 prosent. Både norske og globale obligasjoner hadde marginal meravkastning målt mot indeks.

Alternative investeringer i eiendoms- og infrastrukturfond oppnådde i 2020 en meget tilfredsstillende avkastning og i særdeleshet sett i forhold til utfordrende markeder. For eiendom ble 2020-avkastningen på 8,2 prosent. Infrastrukturfondene oppnådde samlet 11,8 prosent avkastning.

Porteføljen består av en såkalt kjerneportefølje hvis innhold er langsiktige fondsplasseringer innenfor aksjer, renter (obligasjons- og pengemarkedsfond), eiendom og infrastruktur (alternativer).

Høyere buffer kan gi grunnlag for på et senere tidspunkt å øke aksjeandelen idet man da bedre kan tåle de svingningene som må forventes ved mer aksjer i porteføljen.

Når kjerneporteføljen sett under ett hadde mindreakkastning målt mot indeks så henger det sammen med at det i 2020 ble realisert tap på terminkontrakter for valutasikring.

Tatt i betraktning at markedene falt betydelig i etterkant av utbruddet av Covid-19 tidlig på vinteren i 2020 så vurderes avkastningen for året sett under ett som god. Markedsavkastningen ble 6 prosent for fjoråret. Avkastningen dette året var på nivå med den gjennomsnittlige avkastningen for kjerneporteføljen de siste fem årene – som har vært 5,8 prosent.

Den bokførte (kronemessige) avkastningen for forretningsområdet Kapitalforvaltning for 2020 og de to foregående årene er vist i tabellen nedenfor. Alle tall i millioner kroner.

STRATEGI OG ALLOKERING

Det har i 2020 ikke vært endringer i strategien for kjerneporteføljen. Rammene for hvor stor andel av kjerneporteføljen som kan plasseres i ulike aktivaklasser har også vært uendret og den faktiske allokeringen ved slutten av året var i stor grad i samsvar med strategivektene. OVF har det man kan

kalle en forsiktig investeringsfilosofi med en lav aksjeandel på 35 prosent. Dette gir lavere risiko – og dermed mindre svingninger i resultatet fra år til år – enn ved høyere andel aksjer. Samtidig gir lav aksjeandel også lavere forventet avkastning på lang sikt. OVF har i de senere år vært opptatt av å øke bufferkapitalen (kursreserve og disposisjonsfond). Høyere buffer kan gi grunnlag for på et senere tidspunkt å øke aksjeandelen og forventet avkastning idet man da bedre kan tåle de svingningene som må forventes ved mer aksjer i porteføljen.

Det lave rentenivået som har vært i de senere år senker forventningene til fremtidig avkastning. Strategien med å investere også i eiendom og infrastruktur har bidratt positivt og løftet avkastningen i kjerneporteføljen.

Det gjenstår noe før allokeringen til alternativer er som planlagt (15 prosent av kjerneporteføljen), og det er fortsatt 100 millioner kroner som skal plasseres i infrastruktur-fond. Dette vil gjøres ved at obligasjonsporteføljen selges ned tilsvarende. Utover å gi god spredning på aktivaklasser og geografi gir strategien og sammensetning av fondene også god diversifisering i forhold til forvaltere.

Det alt vesentlige (72 prosent) av kjerneporteføljen er plassert i fond utenfor Norge.

I 2020 har det vært noen mindre porteføljusteringer ved at det er kjøpt og solgt fond – tillegg til opp- eller nedvektinger i fond som var i porteføljen ved inngangen til året.

SAMFUNNSANSVARLIG KAPITALFORVALTNING

Fondet har strenge etiske retningslinjer, som blant annet sier at OVF skal søke å unngå investeringer i selskaper som driver med våpen, tobakk, alkohol eller pornografi. I stedet er det en målsetting at fondets midler aktivt skal investeres slik at det fremmer menneskerettigheter og en bærekraftig utvikling. Det kan være tilstede etisk risiko i mer eller mindre alle de investeringene som gjøres, men det er avgjort slik at investeringer i fremvoksende økonomier og mindre utviklede land kan representere større risiko enn ellers. Det finnes et stort antall fond å velge blant i det internasjonale finansmarkedet og det er derfor viktig å ha gode prosesser når det skal gjøres valg. Rent praktisk betyr dette blant annet at vi alltid skal møte forvalterne før det tas beslutning om å investere – eller la være.

For OVF er det – sammen med vår investeringsrådgiver Grieg Investor AS (Grieg) – viktig å finne fond som både er bærekraftige – såkalte ESG-fond (Environmental, Social, Governance) – og som også kan forventes å gi tilfredsstillende finansiell avkastning. Arbeidet med å finne, vurdere og beslutte investering i (nye) fond som oppfyller OVF's krav er en lang prosess som gjerne kan ta minst et halvt år, noen ganger mer.

OVF er i 2021 ikke alene om å være opptatt av bærekraftige investeringer. Det er en tydelig trend at store seriøse investorer tenker både på omdømmet og avkastningen når de plasserer pengene sine. Investeringer i ESG-fond har hatt en sterk vekst både i Norge og internasjonalt. Det kan på litt lenger

sikt bety at de virksomhetene som ikke driver sin virksomhet på en bærekraftig måte vil kunne risikere å gå en stadig mer usikker fremtid i møte.

Også innenfor kapitalforvaltning har det i de senere år vært rettet større oppmerksomhet mot hvordan investeringene som gjøres kan bidra til oppfyllelse av FNs bærekraftsmål. OVF har så langt erfart at det er krevende å synliggjøre hvordan fondets plasseringer bidrar til å oppfylle målene. Dette skyldes i hovedsak at ytterst få forvaltere per i dag har en rapportering som muliggjør dette. I samarbeid med vår rådgiver Grieg arbeider OVF kontinuerlig for at rapporteringen kan utvikles slik at det i større grad kan fremkomme hvordan våre finansielle investeringer bidrar til at bærekraftmålene kan realiseres.

Rent operasjonelt så har OVF i 2020 arbeidet på tilsvarende måte som i årene før i forhold til oppfølging av de etiske retningslinjene. To ganger i året foretas det gjennomlysning av kjerneporteføljen med sikte på å avdekke om porteføljen inneholder selskaper innenfor bransjer som er i konflikt med regelverket. I 2020 ble det i liten grad gjort funn som har vært vurdert som problematiske. I tilfeller der OVF har tatt opp med forvaltere at fondene deres inneholder «uønskede» (men ikke «ulovlige» selskaper) så har disse selskapene blitt solgt ut av fondene i etterkant av dialogen. Dette er den type respons som er ønskelig og OVF erfarer i stadig økende grad at forvalterne er lydhøre for innspill.

OVF er deltaker i Norsif og Chuch Investor Group. Vi er også medlem i UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investments) og har i den anledning også i fjor rapportert om fondets arbeid innenfor ansvarlige investeringer. Denne rapporteringen omfatter både plasseringene i verdipapirporteføljen, eiendomsinvesteringene og engasjementet innenfor fornybar energi gjennom den felleskontrollerte virksomheten Clemens Kraft Holding AS.

Tomtefeste

¹⁾ Salg av eiendom.

²⁾ Verdi representerer nåverdi av fremtidige inntekter som en tilnærming til markedsverdi. Fradrag for nåverdi av fremtidige fordelte indirekte kostnader og investeringer gir nettoverdi på 4 842 mNOK som oppgitt på side 11.

³⁾ Inkl. salg av eiendom.

Verdifulle tomter sikrer stabile inntekter

OVF er en av landets største grunneiere, og en viktig del av porteføljen består av festetomter. Festetomtene er OVFs viktigste og mest stabile inntektskilde – med løpende festeavgifter og salg av tomter.

OVF hadde ved utgangen av 2020 til sammen 6246 festekontrakter knyttet til eiendommer over hele landet. Festetomtene er leiet bort til både private og offentlige aktører. Det meste av inntektene kommer fra utleie til boligfelt, næringsvirksomhet og offentlig virksomheter. Disse utgjør til sammen 77 prosent av inntekten fra festekontraktene. Resten av inntektene kommer fra tomter for boliger og fritidseiendommer.

VERDI OG AVKASTNING

Festetomtene er fondets mest verdifulle aktivaklasse og dessuten den største inntektskilden. Festeavgifter ga inntekter på til sammen 131 millioner kroner i 2020. I tillegg kommer inntekter fra innløsning av festekontrakter og salg av eiendommer. Dette utgjorde 68 millioner kroner i fjor.

DRIVERE OG RISIKO

Verdien av porteføljen har økt betydelig de siste årene, hovedsaklig drevet av lavere renter og generell prisutvikling på eiendommer i Norge. På tidspunkter for regulering gir dette grunnlag for å justere prisene på utleie til offentlige virksomheter og næringsvirksomhet. Mulighetene for alternativ anvendelse av tomtearealene kan også øke verdien. Verdiutviklingen er sårbar for endringer i rentenivå. Det er også tilstede regulatorisk risiko (rammebetingelser,

tomtefesteloven mv.) knyttet til porteføljen, men denne vurderes som relativt lav.

UTSIKTER

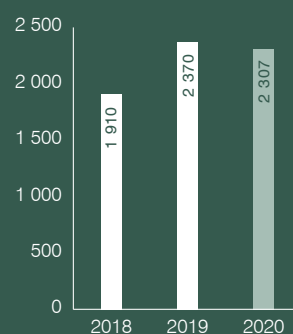
Den forventede avkastningen fremover er i første rekke avhengig av utviklingen i prisen på eiendom. Høyere eiendomspriser gir høyere leieinntekter og også høyere priser ved salg av eiendom/innløsning av festetomter. En økning i det generelle rentenivået – som er forventet – kan legge en demper på utviklingen i eiendomsprisene.

Verdien av porteføljen har økt betydelig de siste årene, hovedsaklig drevet av synkende rentenivå og positiv prisutvikling på eiendommene.

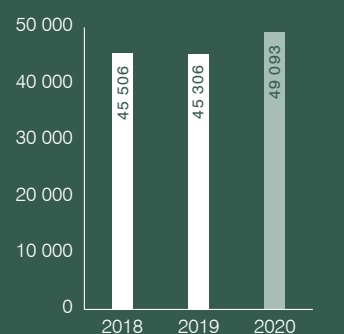

Skog og utmark

VERDIUTVIKLING MNOK

DRIFTSINNTEKTER 1000 NOK

Verdi¹ 2020

2 307

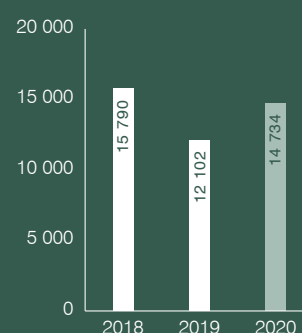
MNOK

De siste fem årene har avkastningen i gjennomsnitt vært

23,3

prosent

RESULTAT 1000 NOK

¹⁾ Verdi representerer nåverdi av fremtidige inntekter som en tilnærming til markedsverdi. Fradrag for nåverdi av fremtidige fordelte indirekte kostnader og investeringer gir nettov verdi på 472 mNOK som oppgitt på side 11.

Gode tømmerpriser gir god avkastning

OVF eier store arealer i tilknytning til de mange prestegårdene, herunder mye skog og utmark. Avvirkning av tømmer har gitt gode inntekter de siste årene.

OVFs eiendommer omfatter skog og utmark på 918 000 daa, hvorav 516 000 daa er produktiv skog. Avvirket volum i 2020 var 91 200 kubikkmeter, og tilveksten var på 173 000 kubikkmeter. Driftsinntektene fra skogsdriften, salg av kort for jakt og fiske, og inntekter fra grus og mineraler utgjorde 49 millioner kroner i 2020. Om lag 85 prosent av skogeiendommene er tilknyttet prestegårder, og må fradeles før eventuelt salg.

VERDIDRIVERE

Verdien på skogen avgjøres først og fremst av markedsbalansen og prisutvikling for tømmer.

Generelle makroøkonomiske forhold og renteutviklingen vil også ha betydning. Muligheter for alternativ anvendelse av trevirke som råvare til f.eks biodrivstoff kan tenkes å ha en positiv effekt på verdien. Av regulatoriske åraker har skog som aktivaklasse blitt mer attraktiv som investeringsobjekt og det synes også å være tilstede økt betalingsvilje for kjøp av skog for å drive med jakt og fiske.

RISIKO

Verdiutviklingen er følsom for endringer i markedsprisen på tømmer og det generelle rentenivået. I tillegg kommer risiko for at skogen kan bli utsatt for naturskade på grunn

av tørke, ekstrem nedbør, skogbrann eller insektangrep.

UTSIKTER

Avkastningsforventningen (WACC) fremover er satt til 4,0 prosent basert på et normalisert rentenivå og risikopremie. Som nevnt er det økende interesse for skog som investeringsklasse – også fordi skog vurderes som en grønn og bærekraftig investering. Basert på at skog som aktivaklasse allerede har fått en reprising, er det forventet at verdiutviklingen fremover vil være moderat.

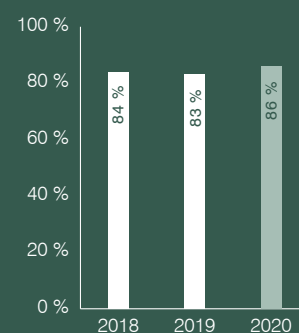
Av regulatoriske åraker har skog som aktivaklasse blitt mer attraktiv som investeringsobjekt og det synes også å være økt betalingsvilje for kjøp av skog for å drive med jakt og fiske.

Prestegårdsforvaltningen

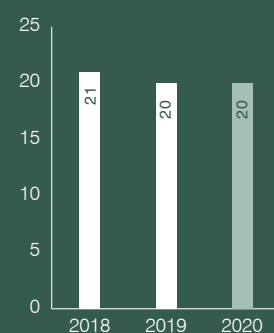
Boplikt for prester opphørte i

2015

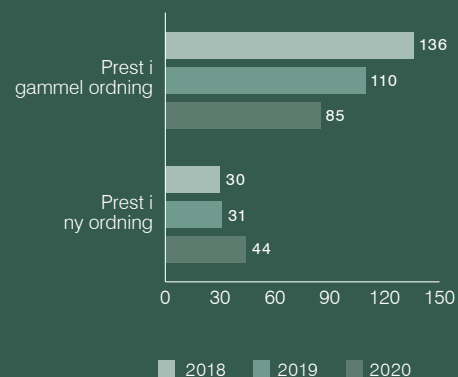
UTLEIEGRAD PRESTEBOLIGER

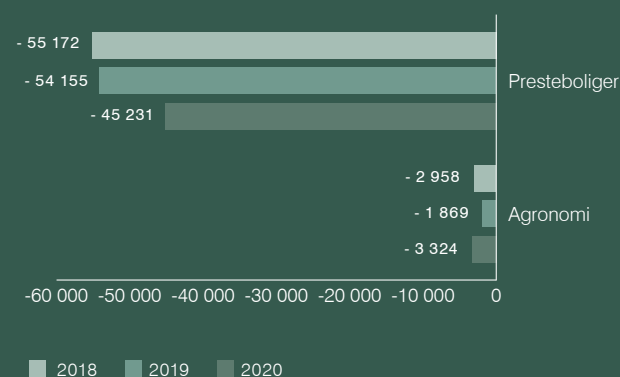
SOLGTE PRESTEBOLIGER ANTALL

PRESTEBOLIGER UMLEID TIL PREST ANTALL

DRIFTSRESULTAT EKSL. SALG AV EIENDOM

Kostbar forvaltning av verdifulle kulturminner

Prestegårdene er ikke-kommersielle forretningsområder. Jordleie, utleie av tilleggsjord til nabobruk gir imidlertid et årlig overskudd for fondet.

Prestegårdsforvaltningen har endret seg betydelig gjennom århundrene. I senere tid har de 2 siste vesentlige forandringene vært opphøret av boplikt for prester i 2015 og stortingsvedtaket fra 2020 om å overføre presteboliger med særskilt kirkelig verdi fra OVF til Den norske kirke.

KULTURHISTORISK VERDI

Historisk hadde prestegården størst verdi som bolig og næringsgrunnlag for presten. I dag er dette annerledes, og det er et viktig arbeid for fondet å legge til rette for ny bruk som gir en alternativ verdi. Dette skjer gjennom utleie eller salg. En del gårdsbruk er utleid til forpakter, men majoriteten av gårdsbrukene er splittet opp slik at bygningsmasse og jordveier har ulike leietakere. Jordene leies i hovedsak ut som tilleggsjord til nabobruk. Bygningsmassen leies ut dels til kirken eller andre formål. Gjennom kontinuerlig arbeid med vedlikehold og bevaring ivaretar OVF bygningsmassens store kulturhistoriske verdi.

UTFORDRINGER

Leieinntektene er i de fleste tilfeller langt lavere enn kostnadene til drift og vedlikehold. Det skyldes at eiendommene er dyre å drifte og vedlikeholde samtidig som de ligger i områder hvor det er krevende å oppnå særlig høye leiepriser. Vedlikeholdsetterslep og store endringer innenfor landbruket er vedvarende utfordringer for prestegårdsforvaltningen.

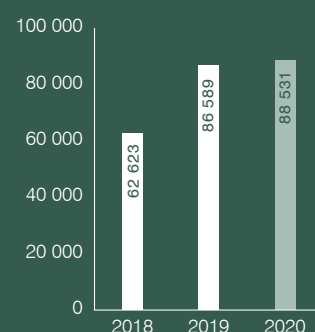
UTSIKTER

Den norske kirke skal overta presteboliger som har en særskilt kirkelig verdi. Det er etablert et eget prosjekt med representanter fra Den norske kirke og OVF, hvor man forhandler om hvilke eiendommer som skal overføres fra OVF til kirken. Prosjektet vil ha en ferdig innstilling til departementet pr 1. juli 2021 som vil romme et sted mellom 100 og 200 presteboliger. De neste årene vil den praktiske gjennomføringen finne sted, herunder fradeling av presteboliger fra øvrig eiendom som skal forbli og forvaltes i OVF. Ivaretagelsen av den enkelte eiendommens kulturhistoriske verdi følger eieren, enten eiendommen i fremtiden vil tilhøre OVF eller Den norske kirke.

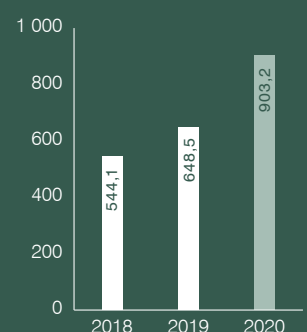
Å finne nye og gode løsninger for bruk av presteboligene er en stadig viktigere oppgave etter hvert som prestene velger å flytte ut. Det er en viktig del av kulturminneansvaret.

Næringseiendom og eiendomsutvikling

INNTEKTER 1 000 NOK

VERDIJUSTERT EK MNOK

Verdi¹ 2020

903,2

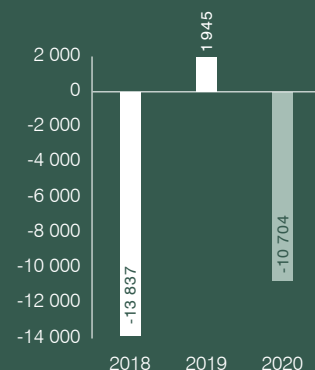
MNOK

Brutto verdiøkning på CE-konsernets portefølje av næringseiendom og utviklingsprosjekter har vært i snitt

15,6

prosent per år de siste 3 år.

ÅRSRESULTAT 1 000 NOK

¹⁾ Verdi representerer verdijustert egenkapital basert på eksterne takster på Næringseiendom og interne verdsettelse av utviklingsprosjekter. Etter fradrag for nåverdi på fremtidige indirekte kostnader er netto verdi 781 mNOK som oppgitt på side 11.

Verdien av eiendom fortsetter å stige

OVF har gjennom det heleide datterselskapet Clemens Eiendom AS blitt en profesjonell eiendomsutvikler. Eiendomsutviklingen skjer som regel i samarbeid med kommunene og lokale interessser, og bidrar slik til stedsutvikling og lokal verdiskaping. Clemens Eiendom AS har også 10 næringseiendommer – i til sammen fire selskaper.

Porteføljen av næringseiendom består av Rådhusgaten 1–3 AS og FOI Eiendomsinvest AS (Fred Olsens gate 1), Clemens Næringsbygg AS (bispekontorer) og Granavolden Eiendom AS. I 2020 har det vært god verdistigning for porteføljen. Det er særlig Rådhusgaten 1–3 AS og FOI Eiendomsinvest AS som har økt i verdi. På tampen av 2019 kjøpte Clemens Eiendom resterende 44 prosent av FOI Eiendomsinvest og har i 2020 eid 100 prosent av også av dette selskapet. Verdistigningen for de nevnte to eiendommene (i Oslo) skyldes primært at avkastningskravet for sentralt beliggende næringseiendom har blitt ytterligere redusert gjennom fjoråret. Satsingen på eiendomsutvikling har økt ytterligere i 2020 og Clemens Eiendom er engasjert i mange prosjekter. Prosjektene er i ulike faser i verdikjeden. De fleste er under regulering eller bygging.

VERDIDRIVERE

Makroøkonomiske forhold, herunder tilbud og etterspørsel, renteutvikling og demografiske forhold vil påvirke verdien av eiendomsporteføljen. Her er markedet for næringseiendom sentralt i Oslo er en viktig driver for verdiutviklingen. Mange av OVF's grunneiendommer er i distriktene, og verdien av disse påvirkes av utviklingen i lokale forhold knyttet til regionale sentra, regional urbanisering og realisering av nasjonale infrastrukturprosjekter.

RISIKO

Eiendoms- og utviklingsprosjekter er utsatt for flere typer risiko. Eiendomsmarkedet har i de senere år gått svært bra, men forventes å svinge mer i fremtiden. En vesentlig risikofaktor er utviklingen i rentenivået, der særlig verdien av næringseiendommene er sensitiv for en eventuell økning i rentenivå. Utviklingsprosjekter har i tillegg en innebygget prosjektrisiko som følge av prisstigning på innsatsfaktorer; arbeid og materialer. Dessuten er det alltid risiko for at reguleringsprosessene ikke gir ønsket utfall, og at byggeprosjekter blir påvirket av uforutsette hendelser med forsinkelser og kostnadsøkninger som resultat.

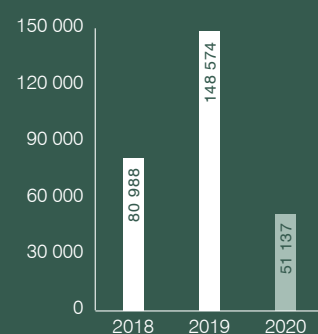
UTSIKTER

Det er et stort potensiale for å skape og realisere verdier med utgangspunkt i OVF's tomtebank. Tomter som ligger i byer og tettsteder med vekst har relativt sett et større potensiale til å kunne øke i verdi.

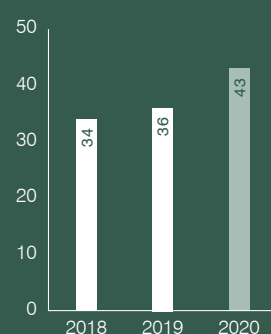
Avkastningsforventningen (WACC) fremover er satt til 7 prosent basert på en normalisert rente og risikopremie.

Kraftvirksomhet

DRIFTSINNTEKTER¹ NOK

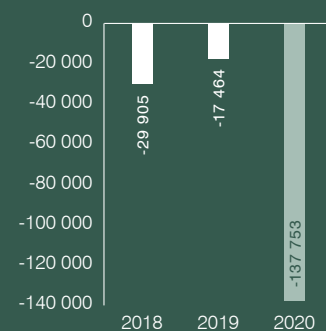
ANTALL KRAFTVERK

Kraftverk under utbygging

10
stykk

ÅRSRESULTAT² 1 000 NOK

Det er ventet at den samlede produksjonskapasiteten fra kraftverkene i CKH vil være på

715 GWh

i løpet av 2022.

¹ 100 % av virksomheten.

² Det betydelig negative resultatet for 2020 skyldes uvanlig lave kraftpriser gjennom året, med oppnådd gjennomsnittlig pris på 7,8 øre/kwh mot 36,7 øre/kwh i 2019. I tillegg kommer negativt resultatmoment knyttet til lavere rentenivå og tilhørende økte fremtidige forpliktelser knyttet til rentebytteavtaler med tilsammen - 60 mNOK.

Gir kraft til 35 000 husstander

OVFs felleskontrollerte virksomhet Clemens Kraft Holding AS er en av landets største utbyggere av småkraft. Kraftverkene, som er lokalisert i de fleste landsdeler, gir et betydelig bidrag til den fornybare kraftproduksjonen i Norge.

Clemens Kraft hadde ved utgangen av 2020, 43 kraftverk i drift. I tillegg er det 10 under bygging. Disse forventes å være i drift ved utløpet av 2021. Det er ventet at den samlede produksjonskapasiteten fra kraftverkene vil være på rundt 715 GWh i løpet av 2022. Dette tilsvarer normalforbruket til om lag 35 000 norske husstander. Clemens Kraft eies med 50,1 prosent av OVF og 49,9 prosent av det sveitsiske COOP/CPV.

VERDIDRIVERE

Makroøkonomiske forhold generelt og renteutviklingen spesielt har betydning for verdien på investeringen. Prisutviklingen på elkraft er den viktigste enkeltfaktoren for verdiutviklingen av virksomheten. Sertifikatpriser og eksportkapasitet (utenlandskabler) er også av stor betydning. Mulighet for eksport av kraft til det europeiske markedet ved overskudd i det nordiske markedet antas å bidra til at prisen i Norge kan holdes høyere enn ved lav overføringskapasitet.

RISIKO

Den løpende avkastningen er sårbar for utviklingen i kraftpriser. Endringer i konsesjonsvilkår eller skatteregimet kan også påvirke fremtidig avkastning på investeringene som gjøres. Lønnsomheten for de enkelte utviklingsprosjektene kan også bli påvirket av kostnadsoverskridelser, forsinkel-

ser og andre forhold. For OVF som investor kan det ligge en viss konsentrasjonsrisiko knyttet til at eierposten i Clemens Kraft representerer en betydelig enkeltinvestering for fondet.

UTSIKTER

Generelt har det, og særlig blant investorer utenfor Norge, i flere år vært stor interesse for investeringer i grønn og fornybar energi. Denne interessen har vedvart i 2020. Utsiktene for Clemens Kraft vurderes som gode med tanke på det økende behovet for fornybar energi og utsiktene til gode priser på i årene fremover. Dog forventes det en noe mer moderat verdiutvikling fremover for småskala elvekraftverk.

Prisutviklingen på elkraft er den viktigste faktoren for verdiutviklingen av virksomheten.

OVF og FNs bærekraftsmål

Bidrar til bærekraftig utvikling av byer og lokalsamfunn

OVF har gjennom historien hatt en rolle som samfunnsbygger i Norge. Også i vår tid er fondet en bidragsyter i samfunnet, lokalt og globalt.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

I likhet med andre virksomheter forholder også OVF seg til bærekraftsmålene.

I fondets strategi som ble vedtatt i 2019 er to overordnede mål direkte knyttet til FNs bærekraftsmål:

- Samfunnsansvarlig investor – bærekraftsmålene som grunnleggende prinsipp i forvaltningen
- Samfunnsbygger – understøtter FNs bærekraftsmål nr. 11 bærekraftige byer og lokalsamfunn

SAMFUNNSANSVARLIG INVESTOR

Det er en tydelig trend at store seriøse investorer tenker både på omdømmet og avkastningen når de plasserer pengene sine. I OVF sikrer kapitalforvaltningen en ansvarlig, bærekraftig og langsiktig forvaltning av fondets aktiva innenfor fastsatte risikorammer og etiske retningslinjer. Det er

imidlertid fortsatt vanskelig å synliggjøre hvordan investeringene direkte bidrar til å oppnå bærekraftsmålene, fordi rapporteringen fra forvaltere i liten grad er tilrettelagt for dette. Over tid er det utarbeidet et rammeverk der investeringene kategoriseres på en skala med utgangspunkt i hvordan de bidrar til ansvarlig og bærekraftig utvikling innenfor miljø, klima, menneskerettigheter, ansattevilkår mv. OVF følger nøye med utviklingen av rapporteringen.

SAMFUNNSBYGGER

Fondets strategi uttrykker en ambisjon om at OVF's virksomhet skal bidra til samfunnsbygging gjennom utviklingen av bærekraftige byer og lokalsamfunn i Norge. Som stor grunneier over hele landet vil OVF bidra til bærekraftig lokal utvikling med langsiktige og miljøriktige løsninger i det offentlige rom. OVF har en historie som samfunnsbygger som forplikter: Helt siden starten har prestegårdene vært en vesentlig del av utviklingen av lokalsamfunn i Norge.

Det er naturlig for OVF å fortsette å ta del i ansvaret for å nå FNs bærekraftsmål nr. 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Gjennom prosjekter innenfor bolig-, nærings- og byutvikling er det grunnleggende for Clemens Eiendom å bidra til at det skapes bærekraftige løsninger og at lokale drømmer blir realisert.

Regjeringen peker på arbeidet med å sikre nasjonal kultur- og naturarv som en del av målet om bærekraftige byer og lokalsamfunn. En hovedoppgave for OVF er nettopp å ivareta fondets unike og store portefølje av fredet og verneverdige prestegårdseiendommer.

Regjeringen vurderer også friluftslivspolitikken som et tema under bærekraftige byer og lokalsamfunn. Som stor skogeier samarbeider OVF med friluftslivsorganisasjonene, og legger til rette for sikre allmenhetens interesser og behov for blant annet turstier og skiløyper.

ROM FOR FORBEDRINGER

OVF innretter virksomheten sin for best mulig å bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål. Kvaliteten på bidrag og rapportering samt bevissthet i organisasjonen rundt bærekraftsmålene er i utvikling. Det vil ha verdi å forbedre tallmaterialet på en rekke områder.

← Måten vi driver landbruk og husdyrhold på er avgjørende for en bærekraftig framtid.

Eksempler på hvordan OVF bidrar til å realisere flere av bærekraftsmålene

Målet om å utrydde sult handler også om matsikkerhet og bærekraftig landbruk.

VÅR INNSATS

Den jordveien som OVF eier i dag gjør fondet til Norges største bonde. Jordveien driftes gjennom 21 forpaktere, 9 forsøksstasjoner/skoler og 141 jordleiere. Til sammen utgjør dette 25 500 dekar jordbruksarealer.

Bruken av arealene spenner over hele tverrsnittet av norsk landbruk; husdyr, åker, eng, beiter, frukt, bær og grønnsaker.

På de eiendommene som er leid ut til forskningsformål forskes det på morgendagens landbruk innenfor områder som fórtutvikling, gjødselbruk, nye sorter som er egnet for norske forhold samt dyrehold. OVF bidrar til å sikre dagens og morgendagens matproduksjon i Norge. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) er en viktig samarbeidspartner på forskningssiden, men ikke den eneste.

Mål 4 omhandler ikke bare retten til skolegang, men også ti gode lærere og kvalitet i undervisningen.

VÅR INNSATS

Tradisjonelt har prestegårdene vært et sted for undervisning og utdanning – både innenfor kirkens lære, men også allmennutdannelse. I dag er dette videreført ved at OVF har etablert Skolegård på to prestegårder. Dette er et tilbud til barn og unge som ikke finner seg helt til rette i den tradisjonelle skolen. Resultater så langt er lovende når det gjelder å forhindre frafall fra skolen og danne et godt grunnlag for resten av livet. Abildsø Skolegård i Oslo er en viktig samarbeidspartner i dette arbeidet.

Verden trenger mer fornybar energi. Mål 7 handler om å sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle.

VÅR INNSATS

I 2020 produserte kraftverk som Clemens Kraft har eierandeler i 475 GWh fornybar energi fra vannkraft. Justert for eierandeler i de ulike kraftverkene og OVFs eierandel i Clemens Kraft så er OVFs andel av denne produksjonen på 214 GWh. Til sammenligning så er det beregnede strømforbruket på presteboliger og Clemens Eiendoms bygninger på rundt 23 GWh, noe som utgjør 11 prosent av produksjonen fra Clemens Kraft.

Dette målet handler blant annet om å støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder, samt styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv.

VÅR INNSATS

Tradisjonelt har prestegårdene vært sentrale ved utviklingen av lokalsamfunn i hele Norge. I dag bidrar Clemens Eiendom gjennom sine utviklingsprosjekter til bærekraftige byer og lokalsamfunn. Selskapet har etablert konseptet Smarte nabolag, et konsept som baserer seg på løsninger innenfor bærekraft, fellesskap og teknologi.

OVF eier 1 293 bygninger fordelt på 307 prestegårder. 207 av bygningene har en eller annen form for vern. 407 bygninger er definert som bolig, og 120 av boligene har en form for vern.

I dag arbeider OVF aktivt med å finne leietakere som kan tilby ulike tjenester som kommer samfunnet til gode. I 2020 hadde OVF 23 avtaler innenfor denne kategorien. Dette utgjør 7,5 % av alle prestegårder.

Mål 15 handler blant annet om å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landfordingelse samt stanse tap av artsmangfold.

VÅR INNSATS

Fra fondets skoger ble det i 2020 tatt ut 91 200 kubikkmeter med virke, mens tilveksten i samme område er beregnet til 173 000 kubikkmeter. I tillegg kommer nyplanting.

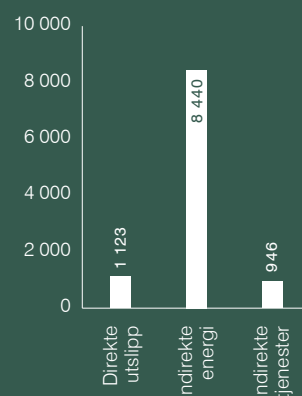
36 000 dekar prestegårdsskog er varig vernet. Videre er rundt 28 000 dekar fjellarealer på Ullensvang vernet som følge av Hardangervidda nasjonalpark. 11 000 dekar produktiv skog er nøkkelbiotoper (små arealer av stor biologisk verdi) og skal ikke hogges. Fondets eiendommer inngår i landskapsvernområder og andre nasjonalparker m.m. som det ikke er gode nok data på.

Klimaregnskap

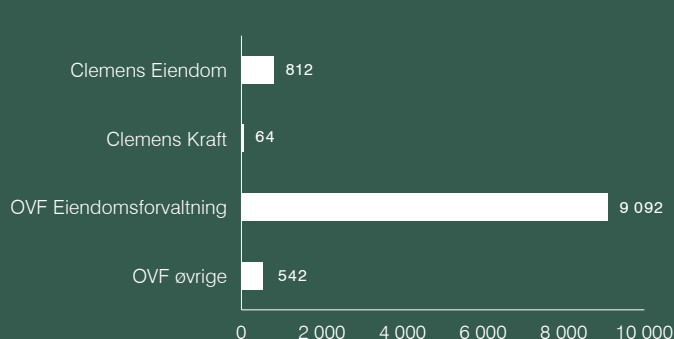
Clemens kraft har utvidet sin portefølje med

900 000 dekar skog.

UTSLIPPSKILDER

UTSLIPP OVF KONSERNET TONN

	Total Markedsbasert	Scope 1 utslipp	Scope 2 utslipp	Scope 3 utslipp	Enhet
Clemens Eiendom	812			812	tonnCO ₂ e
Clemens Kraft	64			64	tonnCO ₂ e
OVF Eiendomsforvaltning	9 092	1 123	7 969		tonnCO ₂ e
OVF øvrige	542		471	71	tonnCO ₂ e
Total	10 509	1 123	8 440	946	tonnCO₂e

Skogen gir overskudd i klimaregnskapet

OVFs virksomhet fører til utslipp tilsvarende over 10 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Det meste kommer fra energibruk i bygningsmassen. Til gjengjeld binder fondets skogeiendommer mer enn 65 000 tonn CO₂-ekvivalenter, noe som gir et solid positivt klimaregnskap.

Klimaregnskapet gir en oversikt over virksomhetens forbruk av energi og påvirkning på global oppvarming. I denne gjennomgangen beregnes OVFs totale CO₂-ekvivalente utslipp, karbonbinding som følge av tilvekst av skog eid av fondet, samt fornybar elektrisitetsproduksjon fra OVFs deleide vannkraftverk.

Klimaregnskapet for 2020 er satt opp for alle forretningsområder og datterselskaper. Arbeidet er gjort i samarbeid med DNV som har en etablert praksis for hvordan slike regnskap skal settes opp. Arbeidet følger prinsippene som er nedfelt i ISO 14064-1:2019.

KARBONREGNSKAP

I karbonregnskapet beregnes utslipp av klimagasser, omregnet til CO₂-ekvivalente utslipp, fra OVFs egen virksomhet. Disse utslippene klassifiseres som:

- direkte utslipp (kalt scope 1 utslipp)
- utslipp som følge av strømforbruk (kalt scope 2 utslipp)
- utslipp knyttet til aktiviteter i OVF, men hvor utslippene gjøres av andre (kalt scope 3 utslipp)

Utslippene kategoriseres etter den internasjonale standarden Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) som direkte utslipp (Scope 1), indirekte utslipp fra energiforsyning (Scope 2) og indirekte utslipp fra kjøp av varer og tjenester (Scope 3).

Scope 1 er direkte utslipp fra produksjon eller forbrenning fra stasjonære kilder eid eller kontrollert av virksomheten. Utslipp fra husdyrhold og vedfyring er også under scope 1. Utslipp i scope 2 kommer fra elektrisitetsproduksjon og innkjøpt varme, mens utslipp i scope 3 er utslipp fra forretningsreiser med bil og fly, produksjon og transport av materialer, vareforbruk og pendling.

For 2020 ble det beregnet at utslipp for scope 1, 2 og 3 var på 10509 tonn CO₂-ekvivalenter. Av disse var direkte utslipp (scope 1) 1123 tonn CO₂e, utslipp til elektrisitet (scope 2) 8440 tonn CO₂e og utslipp til forretningsreiser og forbruk av elektrisitet hos leietakere (scope 3) 946 tonn CO₂e.

Oversikten over utslipp for alle forretningsområdene samlet sett viser at elektrisitetsforbruk er den største utslippsposten og utgjør ca 3/4 av utslippet (7969 tonn). Årets beregnede utslipp er betydelig høyere enn det som ble rapportert for 2019 selv om aktivitetsnivået er redusert pga coronapandemien. Forklaringen på økningen bunner i at rapporterte tall for elektrisitetsbruk i eiendomsforvaltningen hadde en feil i formelen som estimerer forbruket i husene (presteboliger mm.) og dette førte til for lavt beregnet utslipp i 2019.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

OVF eier 50,1 prosent i Clemens Kraft. Clemens kraft har utvidet sin portefølje med

5 nye kraftverk i 2020. OVFs eierbaserte andel i el-produksjon hos Clemens Kraft er på 215 GWh Elektrisitetsproduksjonen befinner seg i Norge og det selges opprinnelsesgarantier for hele produksjonen.

TILVEKST I SKOGEN

OVF er den åttende største skogeieren i Norge og har eiendommer i alle fylker. OVF eier totalt ca. 900 000 dekar skog. Litt over halvparten av skogen fondet eier er produktiv skog. Det er kun den produktive skogen som driftes, resten av arealet benyttes ikke til skogproduksjon. Tilveksten er justert opp fra 2017 til 2018 med basis i en oppdatert skogbruksplan utarbeidet av Mjøsen Skog. Tilveksten i 2019 er beregnet til 173 000 kubikkmeter tømmer. Det ble hogd 91 200 kubikkmeter tømmer. Dette betyr at netto tilvekst i skogen i 2018 var 81 800 kubikkmeter som er estimert til å binde karbon tilsvarende 65 440 tonn CO₂.

Med OVF gjennom året

- 54 STORE REHABILITERINGER I 2020
- 56 PRESTEGÅRD I PRØYSENS RIKE
- 57 SUKSESS MED KIRKEMAGASIN
- 58 FRA EMBETSGÅRD TIL BYGGEFELTVILLA
- 60 SALG AV PRESTEBOLIGER GJENNOM ÅRET
- 61 TA VARE PÅ OG FORVALTE KULTURARVEN

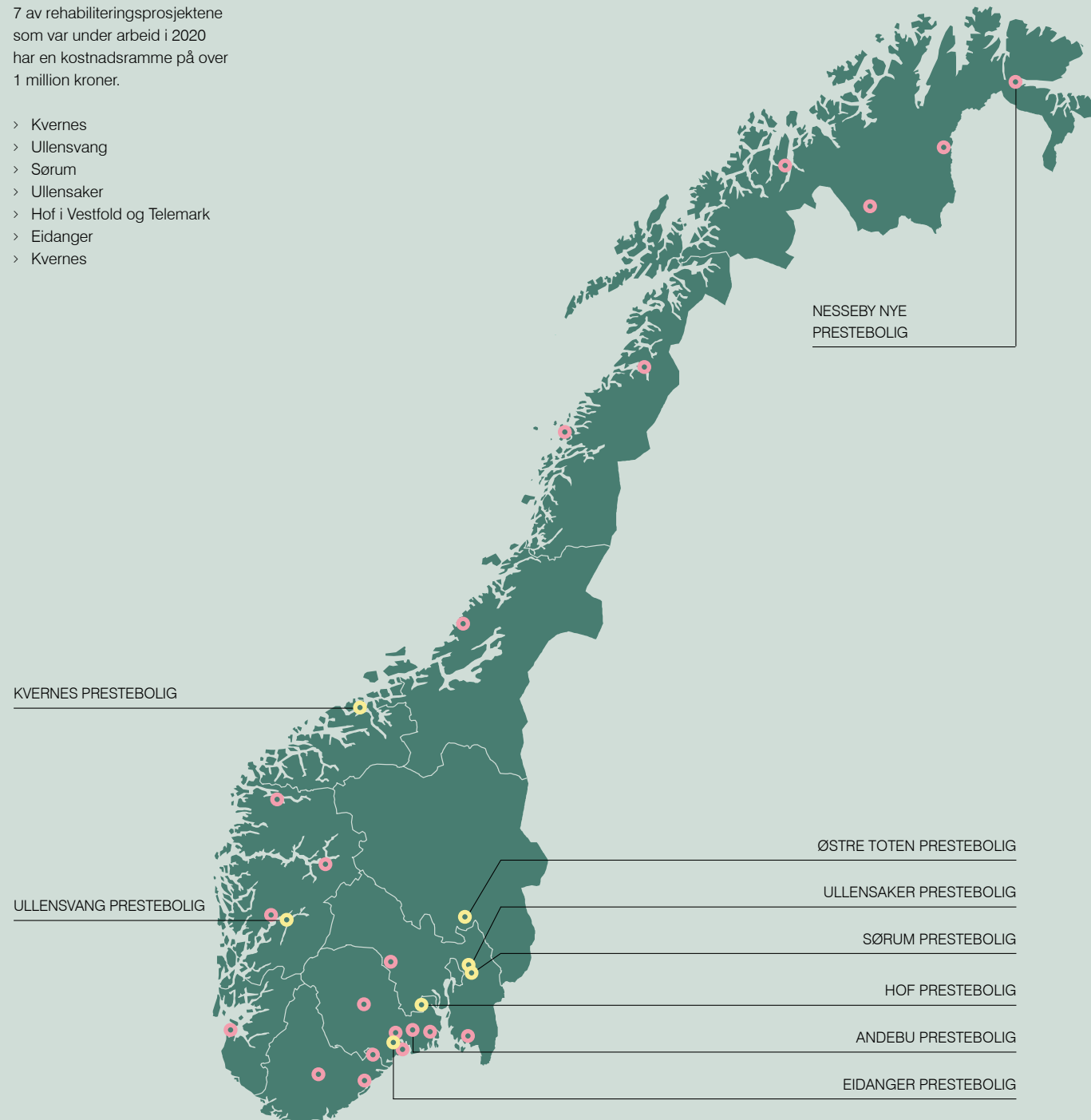
PRESTEGÅRDEN I SAMFUNNET

Prestegården var fra gammelt av mye mer enn prestens bolig. Den var forsamlingshus, skole, overnattingssted for reisende, arbeidsplass og fattigkasse. En samlende institusjon for lokalsamfunnet. OVF ønsker å videreutvikle prestegårdene på en måte som både bevarer de kulturhistoriske verdiene og skaper samfunnsnytte gjennom ny bruk.

Store rehabiliteringer i 2020

7 av rehabiliteringsprosjektene som var under arbeid i 2020 har en kostnadsramme på over 1 million kroner.

- > Kvernes
- > Ullensvang
- > Sørums
- > Ullensaker
- > Hof i Vestfold og Telemark
- > Eidanger
- > Kvernes

På 21 presteboliger har det vært rehabiliteringsprosjekter med en kostnadsramme mellom 400 000 og 1 million kroner.

- > Skjeberg
- > Brunlanes
- > Andebu
- > Sem
- > Rollag
- > Seljord
- > Siljan
- > Gjerstad
- > Holt
- > Evje
- > Stavanger
- > Gloppen
- > Lærdal
- > Kvam
- > Bjørnør
- > Lurøy
- > Hauan, Fauske
- > Lyngen
- > Karasjøk
- > Kautokeino
- > Nesseby nye (Varangerbotn)

ANDEBU PRESTEGÅRD

Andebu prestebolig ble oppført i 1721. Det er en høyreist bygning i gamle Vestfold fylke. I 2020 ble det byttet kledning på to vegger. Det ble utført utvendig vedlikehold på bygningen.

ULLENSVANG PRESTEGÅRD

Ullensvang prestegård er fredet og ligger i Lofthus i Hardanger. Den laftra bygningen fra 1866 har fått sjøvarmeanlegg, nytt bad, kjøkken, vaskerom og nye vinduer. I den totale rehabiliteringen er også ny takkonstruksjon og tak kommet på plass. Presteboligen er en rekrutteringsbolig.

KVERNES PRESTEGÅRD

Kvernes er et gammelt kirkested på Nordmøre. På prestegården er naustet og borgstua fredet. OVF har rehabilitert borgstua og hevet standarden på bygningen. Kvernes kulturområde ligger på Kystpilegrimsleia, og med oppgraderingen kan prestegården ta imot pilegrimer for overnatting.

NESSEBY NYE PRESTEBOLIG

Presteboligen i Varangerbotn fikk utvendig etterisolering og ny kledning i 2020. Varmeanlegget ble oppgradert og terrassen utbedret.

← Ringsaker prestegård er en av flere storgårder som ligger til Mjøsa. Den hadde i sin tid seks husmannsplasser under seg og mange folk i arbeid. Gården er en av fondets 21 forpaktningsbruk.

↑ Far og sønn tar ofte en prat om gårdens drift.

↓ Tidligere hadde gården ammekyr, men idag satses det på slaktegris og griseføset er utbygget til formålet.

Prestegård i Prøysens rike

Ringsaker prestegård leverer 1800 slaktegris årlig. Suksessen skyldes kontinuiteten fra far til sønn i fire generasjoner og OVFs vilje til å investere og utvikle prestegården til et moderne gårdsbruk.

Lars Petter Schjerpen tok over driften etter sin far i 2011 og satses i dag på gris og korn. Kornåkrene har alltid vært de samme, de strekker seg ned til Mjøsbredde, men

tunet er forandret. En stor og utvidet driftsbygning inneholder i dag et moderne griseføset og store maskiner har fått egen bygning. – Samarbeid med OVF går veldig bra og i god dialog har vi gjort store og nyttige investeringer. Det har skjedd at folk har spurt om jeg ikke bare ville eie gården selv. Da svarer jeg at jeg tror det er bedre at OVF eier den enn banken.

Suksess med kirkemagasin

Hvert år tildeler OVF vel 25 millioner kroner til Den norske kirke, som skal brukes til strategisk viktige prosjekter for kirken. Det kan være innen diakoni, barn og unge, musikk, kultur og gudstjenesteliv. I Lillestrøm er kirkemagasinet Gazette blitt en stor suksess.

Det er Bispedømmerådene som fordeler midlene etter søknad fra den enkelte menighet.

For etableringen av denne nysatsingen for Lillestrøm menighet, var bidraget fra OVF avgjørende, sier assisterende direktør Karianne Hjørnevik Nes i Borg bispedømmeråd. – Dette er et helt nytt konsept for det tradisjonelle menighetsbladet. Lillestrøm Gazette bidrar til å bygge lokal identitet på en helt ny måte. For kirken er menighetsbladene en av de viktigste kommunikasjonskanalene, og vi tror det er viktig for kirken å være interessert i det folk er opptatt av.

BROBYGGER

Lillestrøm Gazette, som trykkes i et opplag på 8500 og distribueres til alle husstander i soknet, bidrar til å bygge lokal identitet, og vier plass til artikler som speiler bredden i lokalmiljøet. – På den måten blir magasinet en brobygger mellom kirken og lokalmiljøet, sier Hjørnevik Nes. – Undersøkelser vi har gjort viser at mer enn 80 prosent av mottakerne leser i menighetsbladene, noe som dokumenterer hvor viktig dette nybrottsarbeidet har vært.

Kirkemagasinet har blitt en suksess takket være midler fra OVF gjennom tre år.

Hans Magnus var arkitekt i Kirkedepartementet på 50-tallet, og tegnet presteboliger med samme uttrykk og planløsning. Boligene finnes fra Ås i sør til Porsanger i nord. Presteboligen i Ås sentrum er fra 1956, og ble solgt i 2019.

Fra embetsgård til byggefeltvilla

Et jubileumsår er det duket for mye historiefortelling og OVFs portefølje av presteboliger viser et stort aldersspenn. Presteboligene som ble reist etter andre verdenskrig avspeiler en ny rolle for presten.

I perioden etter 2. verdenskrig og fram til boplikten for prestene ble opphevet i 2015 bygget OVF omlag 80 nye boliger. Perioden kjennetegnes av sterke endringer på flere områder noe som viser seg både i boligens beliggenhet og deres utforming.

VEKST OG VELFERD I LANDET

Norge etter krigen er kjennetegnet av en enorm innsats for å gi befolkningen velferd og økonomisk vekst. Kommunikasjonene flyttes fra vann til land og gamle sentra blir avsides. Utkanter avfolkes, kommuner slås sammen og større regionale sentra vokser fram. Utbygging av velferdsstaten med skatteinnkreving, trygdeytelser, helsetjenester, eldreomsorg og utdanning - alt krevde areal og ny bebyggelse - og alt var med på å endre prestens rolle i lokalsamfunnet. I perioden fra århundreskiftet og fram til 1955 pågikk en kontinuerlig endring av prestenes lønnsvilkår. Fra å være helt avhengig av inntektene fra

drift av prestegården, til prestene blir statsansatte sent på 1950-tallet.

PRESTEGÅRDSGRUNN GA SENTRUMSUTVIKLING

Prestegårdene lå ofte sentralt og var velegnet for utbyggingsformål. Det var lettere å bygge på prestegårdsgrunn enn å ta fra den lokale bonden næringsgrunnlaget. Mange norske boligfelt og offentlige institusjoner ble bygget på prestegårdsjord i denne perioden. Andre steder ble prestegården og kirken liggende igjen når resten av samfunnet flyttet. Etterhvert flyttet også presten og fikk sin byggefeltvilla i kommunens nye sentrum.

PRESTEBOLIGEN SOM ARKITEKTUR

I Kirke- og undervisningsdepartementet, som forvaltet OVF fram til 2001, var det i perioder ansatt arkitekter som tegnet boliger. Arkitekt Hans Magnus har tegnet et flertall av boligene i denne perioden. Han utviklet flere ulike bygningstyper, som så ble tilpasset og oppført mange steder, i Finnmark, på Vestlandet og i Østlandsområdet. I tillegg til arkitekt Magnus brukte staten kjente

arkitekter som Erling Viksjø og Magnus Poulsson, og flere andre velrennomerte om enn ikke så kjente arkitekter til oppgaven. Arkivene i OVF viser svært gjennomarbeidet materiale, detaljert innredning, peiser, terrasser osv.

IDEALER OG ROLLEFORSTÅELSE

Prestene var den siste gruppen av embetsmenn som hadde boplikt. Denne porteføljen av presteboliger viser hvilke idealer og rolleforståelse som lå til grunn når staten løste sin byggherreoppgave for den siste landsdekkende embetsboligen.

Det er lite samlet kunnskap om denne bygningsarven. Ingen av boligene er sikret gjennom fredning etter kulturminneloven eller bevaringsverdige etter plan- og bygningsloven. Det haster med å dokumentere den og å sikre enkelte objekter for ettertiden.

«Fra embetsgård til byggefeltvilla – norske presteboliger i perioden 1945–2015». Fra Masteroppgave i Arkitekturvern I/AHO (under arbeid) Sivilarkitekt Eli Selstad.

Salg av presteboliger gjennom året

Flere er interessert i et småbruk eller en «herregård på landet». På det åpne boligmarkedet ble 20 presteboliger solgt i fjor.

Fondets boliger er som kjent særegne og er nok rettet mot en egen målgruppe, de som typisk er på jakt etter gamle, ærverdige boliger, sier Hanne Merete Lystad. Hun har salg av presteboliger som arbeidsområde i OVF – Noen har drømmer om en gammel prestebolig på landet og vil bygge videre på den. Er presteboligen fredet er det viktig at man er sitt ansvar bevisst når det gjelder kulturarv og prestegårdshistorie, forteller hun.

GAMMELT OG NYTT

De gamle boligene var store embetsboliger med både kjøkkeninngang og prestekontor.

Disse bygningene trenger mer oppgradering og vedlikehold, noe som gjør at det rett og slett kan bli for dyrt for mange, fortsetter hun og legger til at salgene av presteboliger ikke følger svingningene i boligmarkedet.

GEOGRAFI AVGJØRENDE

I dag er det ingen forskjell på de nyere presteboligene i OVF og en vanlig enebolig, men beliggenheten er avgjørende. Presteboliger som er langt fra nærmeste tettsted tar det ofte lengre tid å selge.

Flesteparten av presteboligene som ble solgt i 2020 var til private kjøpere. I 2020 var fem direktesalg, hvorav tre var direkte til prest, og to direkte til en kommune samt en direkte til et sokneråd som ønsket å kjøpe.

Presteboligen i Drøbak ble kjøpt av Frogn kommune, Hurdal prestegård ble kjøpt av en privatperson som i samarbeid med flere skal drive gjestegård, Nord-Odal ble kjøpt av Prestegården Kulturfellesskap. Rødøy prestebolig på Helgeland ble kjøpt av et firma.

Noen hevder at koronatiden gjør at flere ser etter boliger utenfor bykjernene. Stemmer dette, er det godt nytt for OVF's presteboliger, hvor flesteparten av alle 307 bispe- og presteboliger ligger utenfor byene.

Prestegården på Sand i Nord-Odal ble høsten 2020 solgt til paraplyorganisasjonen Prestegården Kulturfellesskap. Mange arrangementer står på trappene, og hus og låve vil av bygdefolket brukes som konsertlokaler.

Ta vare på og forvalte kulturarven

OVF og Akershus Bygningsvernssenter gikk sammen om å lage kompetansehevende kurs på Ullensaker prestegård.

– Vi hadde et mål om å gjenskape den opprinnelige verandaen fra 1896, i snekker-gleder fra bunn til topp. Den flate verandaen fra 70-tallet var ødelagt av råteskader og måtte rives. På loftet oppdaget vi fotografier av sveitserverandaen da den var ny. Det betød at vi kunne gå fra spor og foto til tegning og utførelse – steg for steg, forteller Trond Sundby som er fagansvarlig på bygningssiden i OVF.

Ettersom vi var på jakt etter gode håndverkere til jobben, tok jeg kontakt med

Bygningsvernssenteret i Akershus som kom opp med ideen om å gjennomføre arbeidet som et kurs. Da ville det også øke kompetanse på feltet, noe det er et stort behov for.

ET GREP FOR KULTURARVEN

Dene Stoe og Morten Pedersen på Ullensaker prestegård omrokkerte den ene stua til foredragene, som handlet om sveitserstil, maling, tilskuddsordninger, fasadeendringer og vernemyndigheter. I dag står den rikt utsmykkede sveitserverandaen på tidsriktige ben, og skuer utover hagens store løvtrær – til alles glede.

I september kom sveitserverandaen tilbake på prestegården og lokale kursdeltakere fikk erfaring med stilarten og tradisjonelle tømringsteknikker.

Regnskap

64	STYRETS BERETNING
73	ÅRSREGNSKAP OPPLYSNINGSVESENETS FOND
99	ÅRSREGNSKAP OVF KONSERN
117	ÅRSREGNSKAP FORVALTNINGSORGANET FOR OVF
129	REVISORS BERETNING

STORE SKOGEIENDOMMER

OVF forvalter store skogeiendommer knyttet til de gamle prestegårdene. Den produktive skogen gir gode inntekter fra tømmer og biomasse, men skogen har også stor betydning som rekreasjonsområde og for bevaring av biologisk mangfold. Flere titalls tusen dekar skog er vernet som urskog eller nøkkelbiotoper og skal ikke hugges. Skogen binder også store mengder CO₂, og tilveksten i OVFs skoger er omtrent dobbelt så stor som avvirkingen.

Styrets beretning

Fondet fikk et resultat på 164,1 millioner kroner i 2020.

164,1

Opplysningsvesenets fond (OVF) er en ren formuesmasse uten egen organisasjon eller ansatte. Fondet er et selvstendig rettssubjekt med kjennetegn som ligner på det som er typisk for stiftelser. Ett slikt trekk er at grunnkapitalen (i OVF benevnt kapitalfondet) skal bevares. Grunnkapitalen kan ikke brukes i virksomheten. Det er kun avkastningen fra formuesmassen som kan brukes i virksomheten eller deles ut. Det er Kongen, representert ved Barne- og familiedepartementet (BFD), som utøver eierrettighetene i fondet. Driften av fondet ivaretas av Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond (FOVF). BFD oppnevner hvert fjerde år styret for FOVF. Nytt styre ble utnevnt ved siste årsskifte. Styret for FOVF utgjør også styret for fondet.

Den viktigste regulatoriske rammen for OVF er Grunnlovens § 116. Her fremgår det blant annet at fondets eiendeler skal holdes adskilt fra statens eiendeler. Fondets virksomhet er ellers regulert i særlov av 1996; Lov om Opplysningsvesenets fond. Utover dette kommer en rekke andre reguleringer som legger rammer for forvaltningen og styringen av fondet og FOVF.

Departementet har ellers lagt til grunn at anbefalingene utformet av Norsk Utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse (NUES) skal følges i forvaltningen og styringen av fondets virksomhet. OVF arbeider også innenfor rammen av et regelverk for etisk og

samfunnsansvarlig virksomhet som omfatter alle fondets virksomhetsområder, både de kommersielle og de som i hovedsak er knyttet til forvaltningsmessige områder og oppgaver.

Det er prestegårder over hele landet som utgjør fondets historiske grunnkapital. Eiendommene består av prestegårder, presteboliger, skog og utmark, vassdrag, festetomter og andre tomtearealer. I tillegg kommer et mindre antall næringseiendommer.

Fondets formål er at virksomheten i OVF skal komme Den norske kirke til gode. Fondet har tre hovedoppgaver. Den første er å holde tjenestebolig for prester i Den norske kirke der dette er nødvendig for å kunne rekruttere prester. Den andre hovedoppgaven er å ta vare på kulturhistorisk viktige eiendommer. Den siste hovedoppgaven er å sørge for at fondets grunnkapital bevares, og helst også økes, slik at kjøpekraften kan sikres etter at det er betalt utbytte til Den norske kirke (DNK). Som følge av at Stortinget har besluttet at OVF skal deles mellom staten og DNK, er det grunn til å regne med at det etter hvert vil bli endringer i organiseringen og forvaltningen av fondet.

Som kommersielle virksomhetsområder i fondet regnes tomtefeste, skog og kapitalforvaltning, samt de kommersielle virksomhetene som er organisert i egne datterselskaper. Virksomheten innenfor kraft er organisert i det felleskontrollerte selskapet Clemens Kraft Holding AS. Eiendomsutvikling

og næringseiendom inngår i det heleide datterselskapet Clemens Eiendom AS.

Opplysningsvesenets fond har forretningsadresse i Oslo.

DELING AV FONDET

Som redegjort for i styrets beretning for 2019 ble det dette året lagt frem en stortingsmelding om fondet. Bakgrunnen for meldingen er skillet mellom staten og Kirken. Meldingen konkluderer med at verdiene i OVF bør deles mellom staten og Kirken. Staten forplikter seg samtidig til å bruke et beløp tilsvarende de verdiene som forblir på statens hånd til et program for restaurering og vedlikehold av de gamle kirkene i Norge. Det er bred politisk enighet om forslaget i Stortinget. Stortinget fattet i møte den 14. april 2020 vedtak i samsvar med dette.

I henhold til brev fra BFD av 4. juni 2020 er OVF gitt i oppdrag å etablere og gjennomføre et prosjekt for identifisering og utskilling av fondseiendommer for senere overføring til DNK. Utover at kirken skal tilføres eiendommer av særskilt kirkelig verdi, skal den også tilføres midler for istandsetting og drift av de samme eiendommene. Staten skal stå som eier av det gjenværende fondet med de eiendommene som ikke er overført til kirken, samt øvrige aktiva. I mandatet er det nærmere redegjort for hvilke forutsetninger som gjelder for identifisering og utskilling av eiendommer til DNK, herunder hvilke typer eiendom som skal vurderes. Oppsummert skal presteboliger, bispeboliger, jordbruks-eiendommer, kontoreiendommer og nærmere angitte verdipapirer vurderes. Festetomter og annen grunn som er i kirkelig bruk skal også vurderes, mens all øvrig jordvei og arealer skal forbli i statens eie. I det første året ledes prosjektet av en ekstern prosjektleder utnevnt av BFD.

Stortinget forutsetter i sitt vedtak at staten og kirken skal være likeverdige parter i delingsprosessen. Det er videre lagt til grunn at OVF kommer til enighet med DNK om hvilke bygninger og andre eiendeler som kan overføres. Etter at kirkens verdier er skilt ut

skal staten gjøre sine egne vurderinger av hvordan de verdiene som ligger igjen i fondet best bør forvaltes.

Med utgangspunkt i ovennevnte etablerte i OVF i august 2020 et prosjekt («Delingsprosjektet») for å avklare hvilke fondseiendommer som det er aktuelt at DNK kan bli eier av. Av mandatet fra BFD fremgår det at kriteriet for utvalg er «at eiendommene har en særskilt verdi for Den norske kirke, dvs. eiendommer som gjennom sin bruk, beliggenhet eller historie har en spesifikk kirkelig betydning». I stortingsmeldingen fra 2019 er det drøftet hvilke eiendommer som kan tenkes å oppfylle nevnte kriterier. I meldingen er det også presisert at eiendomsoverføringene med tilhørende midler ikke skal medføre noen økonomisk gevinst for kirkens alminnelige virksomhet.

Utover å avklare hvilke eiendommer som skal overføres, skal Delingsprosjektet identifisere hvilket vedlikeholdsetterslep som gjelder for de eiendommene som det er aktuelt at kirken blir eier av. Videre skal det beregnes hva som vil være et påregnelig driftsresultat for de eiendommene som settes i stand. Mulige selskapsrettslige problemstillinger, samt konsekvenser av regnskapsmessig-, skatt-, og avgiftsmessig art, skal også utredes. Prosjektet skal også avklare hvordan overføring av eiendelene bør skje.

OVF og DNK har siden sensommeren 2020 forhandlet om hvilke eiendommer som skal overføres. En oversikt over eiendommer som oppfyller nevnte kriterier skal foreligge innen 1. juli 2021. Etter at OVF's styre har behandlet saken, skal oversikten sendes til BFD innen fristen. Det fremgår av departementets oppdragsbrev at Delingsprosjektet skal være sluttført senest i juni 2025. I dette ligger at nødvendige delings- og utskillingsprosesser, så langt det er mulig, skal være gjennomført innen nevnte dato.

OVF dekker alle kostnader som påløper i prosessen med deling av fondet mellom Staten og Kirken. Det er i 2020 påløpt kostnader på om lag 9 millioner kroner.

For at eiendommer skal kunne overføres fra OVF til Den norske kirke er det nødvendig med endringer i loven om Opplysningsvesenets fond («OVF-loven» av 7. juni 1996). Av § 5 i gjeldende lov fremgår det at fondets eiendom og kapital ikke kan brukes opp eller «gis bort». Departementet sendte derfor i november 2020 ut et høringsutkast til ny lov om fondet.

I forslaget til ny lov § 4 slås det fast at eiendommer og andre eiendeler i fondet, som har en særlig verdi for DNK, kan overføres til DNK uten vederlag. Videre heter det i forslaget til ny lov § 5 at OVF er et statlig fond fra 1. januar 2023, men at eiendeler i samsvar med § 4 kan overføres til DNK også etter denne datoen. Utover dette er det også lagt frem forslag om andre og mindre endringer i fondsloven.

Høringsfristen ble satt til 31. januar 2021. Forslaget om ny OVF-lov ble behandlet i statsråd den 9. april 2021. Departementet legger til grunn at ny OVF-lov skal gjøres gjeldende med virkning fra 1. januar 2023.

VIRKSOMHETEN I 2020

Rene forvaltningsoppgaver knyttet til presteboliger, kulturminner, jordbruk, og arealforvaltning utgjør vesentlige deler av OVF's virksomhet. Inntektene fra tomtefeste, skog og kapitalforvaltning har ikke vært eller er tilstrekkelige til at OVF over tid skal kunne ivareta sine oppgaver i henhold til de krav og forventninger som gjelder. For å øke de samlede inntektene har det vært, og er fortsatt nødvendig å utvikle nye og lønnsomme virksomheter innenfor nærings-eiendom, eiendomsutvikling og småkraft. Utgangspunktet for disse virksomhetene er ofte tilgjengelige arealer og tomter på fondets egen grunn.

Eiendom og skogbruk

Eiendoms- og arealforvaltningen i fondet er organisert i en egen avdeling som omfatter tomtefeste, kontrakts- og bygningsforvaltning, skogbruk, agronomi, ivaretagelse av grunneierrollen og salg av eiendom.

Presteboligordningen og kulturminneforvaltningen inngår i seksjonen for bygningsforvaltning.

Etter at boplikten for prester opphørte i 2015 har det vært solgt et betydelig antall boliger. Inntil delingen av OVF mellom staten og kirken er gjennomført vil det fortsatt være slik at presteboligforvaltningen krever store ressurser knyttet til vedlikehold og oppgradering. Kostnadene for presteboligforvaltningen i 2020 er på tilnærmet samme nivå som tidligere. Det samme gjelder husleieinntekter fra boligporteføljen.

Fondet har i 2020 arbeidet videre med å ivareta kulturminneansvaret knyttet til eiendommene. Dette er kostnadskrevende og nødvendiggjør tydelige prioriteringer. Fondets økonomi og inntjeningssevne setter klare begrensinger for omfanget av eiendommer som kan beholdes og restaureres som kulturminner.

Også i 2020 har det vært lagt vekt på å selge boliger som ikke lenger har funksjon som prestebolig. Tempoet i salgsarbeidet er i stor grad betinget av når dagens beboere velger å flytte og tiden det tar å gjennomføre fradeling av bygninger. Prester som bodde i tjenestebolig på tidspunktet for avvikling av boplikten i 2015, har rett til fortsatt å bo der på samme husleievilkår som tidligere. Det har i 2020 vært solgt 20 presteboliger. Salget er på samme nivå som i foregående år. Samlet er det solgt 121 presteboliger siden opphør av boplikten i 2015.

Eiendommer ervervet før utløpet av år 2000 er bokført samlet med kroner 1 000. Dette henger sammen med overgangen til Regnskapsloven av 1998, med kontinuitetsprinsippet som grunnlag. Dette har medført at mange eiendommer har lav bokført verdi i balansen. Ved salg av eiendommer som har lav bokført verdi eller er avskrevet til kroner 0, har OVF større resultateffekter på regnskapet i 2020 og tidligere år. Dette kan gi tilsvarende effekter i årene fremover.

Aktiviteten innenfor jord- og skogbruksområdet i fondet har vært stabil i 2020. Antall bruk, inntekter og kostnader har vært på samme nivå som året før.

Ivaretagelse av grunneierrollen utgjør en viktig del av aktivitetene innenfor Eiendomsavdelingen.

Som grunneier har OVF ansvar for å forvalte og utvikle rundt 920 000 dekar grunn som inngår i fondets heleide eiendomsmasse. I tillegg eier fondet i overkant av 400 000 dekar sammen med andre grunneiere. Fondets virksomhet innenfor skog og utmark har i 2020 i stor grad vært uendret sammenlignet med foregående år.

Kapitalforvaltning

Koronapandemien medførte i mars betydelig fall i aksjemarkedene både i Norge og internasjonalt. For året sett under ett ble fallet hentet inn raskere enn det som var forventet på vårparten i 2020.

For kjerneporteføljen sett under ett var markedsavkastningen i 2020 på 6,0 prosent. Referanseindeksen ga 7,2 prosent. Kjerneporteføljens samlede mindreakstning i 2020 skyldes tap på valutasikringskontrakter. Tapet utgjorde i 2020 nærmere 26 millioner kroner. Det ble i desember realisert verdipapirer for å dekke opp dette tapet, og for å hensynta andre forhold i tilknytning til det samlede bokførte resultatet i 2020 for OVF.

Innenfor aksjeporteføljen var avkastningen bedre enn indeks. Avkastningen utgjorde 12,2 prosent i forhold til indeks på 8,8 prosent. Obligasjonsporteføljen oppnådde en avkastning på 5,3 prosent i 2020, mot indeks 5,2 prosent. Alternative plasseringer i form av eiendom og infrastruktur ga i 2020 8,2 prosent avkastning for eiendom og 11,8 prosent for infrastruktur.

Det bokførte resultatet for finans (kjerneportefølje og øvrige finansposter) sett under ett utgjorde knapt 90 millioner kroner i 2020 mot 78 millioner kroner i 2019.

OVF har i sin virksomhet tydelig fokus på samfunnsansvarlig finansforvaltning. Hensynet til ivaretagelse av forhold knyttet til ESG (Environmental, Social and Governance) i forvaltningen er tungtveiende for fondets investeringsvirksomhet. Fondets

retningslinjer for kapitalforvaltning har klare rammer både for hvilke investeringer som ikke er akseptable, og hvilke som skal søkes unngått. Fondet er medlem av og har en representant i styret i nettverket Church Investors Group (CIG) i London. Videre er OVF medlem i Norsk Forum for Ansvarlige og Bærekraftige Investeringer (Norsif) og i UN Principles for Responsible Investments (UNPRI).

Det alt vesentlige av verdiporteføljen er to ganger hvert år gjenstand for fullstendig gjennomlysning ned på selskapsnivå. Dersom det oppdages uønsket eksponering i selskaper OVF ikke ønsker å eie, går OVF i dialog med den aktuelle kapitalforvalteren for å få til ønskede endringer, f.eks. ved at det aktuelle aksje- eller obligasjonsfondet avhender sine eierandeler i det eller de selskapene som anses som problematiske. Dersom det over tid ikke oppnås aksept for dette hos forvalter vil OVF avhende det eller de aktuelle fondene. OVF erfarer at det blir stadig færre funn som betinger dialog med forvalterne, og som dersom dette ikke fører frem, kan medføre salg. På lik linje med hva som var tilfelle i 2019, var det heller ikke i 2020 noen salg knyttet til ESG-funn.

Finansiering og likviditet

Oppfølging av likviditetssituasjonen i OVF og konsernet forøvrig gjøres på månedlig basis. For å sikre tilstrekkelig likviditet i konsernet er det i 2020 lagt til rette for at utnyttelsen av gjeldende ramme for eksterne låneopptak i OVF kan økes. Størrelsen på eksterne trekkfasiliteter ble i fjor økt fra 110 millioner kroner til 350 millioner kroner. Per 31.12.2020 var ubenyttet kredittfasilitet på 102 millioner kroner.

Med bakgrunn i nevnte oppfølging av likviditetssituasjonen kan OVF per i dag ikke se at det foreligger særskilte utfordringer knyttet til fondets likviditetsbehov. Det alt vesentlige av utfakturerte festeavgifter i 2021 er innbetalt. Dette er den viktigste inngående likviditeten gjennom året. I tillegg kan det etter behov foretas ytterligere opptrekk på nevnte trekkfasilitet. Utover

dette kan det frigjøres midler fra verdipapirporteføljen.

Nevnte kilder for likviditet vil enkeltvis eller i kombinasjon kunne bli benyttet for å finansiere planlagt kapitaltilførsel i datterselskaper og/eller felleskontrollert virksomhet.

Det har i 2020 vært gjennomført en emisjon i datterselskapet Clemens Eiendom AS via gjeldskonvertering med 100 millioner kroner for som følge av det økende aktivitetsnivået både innenfor nærings- eiendom og eiendomsutvikling, og for å opprettholde fremdriften i utviklingsprosjektene. I tillegg kommer at lånerammen for Clemens Eiendom er økt fra 200 millioner kroner til 250 millioner kroner. Per 31.12.2020 var ubenyttet kredittfasilitet på 21,4 millioner kroner. Det høye aktivitetsnivået har fortsatt i 2021 og ytterligere kapitalbehov løses via eksternt låneopptak, egenkapitalemisjoner og justering av kredittrammen.

OVF med medeier CPV har forpliktet kapital for å gjennomføre kapitalintensive kraftprosjekter som er under bygging i den felleskontrollerte virksomheten Clemens Kraft Holding AS. Året 2020 har likviditetsmessig vært et krevende år pga. de svært lave kraftprisene, påfølgende kald vinter med lav produksjon og forsinkelse på flere utbyggingsprosjekter. I 2020 har det vært gjennomført en egenkapitalemisjon med 64,9 millioner kroner. Det er foreløpig estimert at det totale kapitalbehovet for 2021 vil være om lag 150 millioner kroner for å styrke likviditeten. Det ble i februar 2021 gitt et ansvarlig lån, og det vil i mai finne sted en egenkapitalemisjon.

Clemens Kraft Holding AS

Fondets virksomhet innenfor utbygging og drift av vannkraft er organisert i Clemens Kraft Holding AS. OVF eier 50,1 prosent av selskapet (øvrige 49,9 prosent eies av CPV/CAP Coop Pensjonskasse i Sveits). Selskapet har etter hvert kommet over i en fase hvor mange kraftverk er i drift og således skaper løpende inntekter. Det er stor aktivitet for å

bygge flere kraftverk innen fristen for bortfall av grønne sertifikater. Fristen er ved utløpet av 2021.

Den økonomiske utviklingen i 2020 var i stor grad preget av svært lave kraftpriser. Dette påvirket selskapets inntjening negativt gjennom det meste av året. I tillegg medførte fallende rentenivå i 2020 en betydelig negativ resultateffekt fra rentesikringsavtaler. Produksjonen var imidlertid god.

Ved utgangen av 2020 hadde selskapet 43 kraftverk i drift. Det er fortsatt høy byggeaktivitet. Pågående byggeprosjekter forventes ferdigstilt innen utløpet av inneværende år. Clemens Kraft vil ved inngangen til 2022, som blir selskapets første år med full normal drift, ha 53 kraftverk med en samlet produksjonskapasitet på over 700 GWh.

Clemens Eiendom AS

Clemens Eiendom AS var ved årets slutt engasjert i mer enn 10 utviklingsprosjekter i ulike byer og tettsteder i Norge. Prosjektene omfatter alt fra langsiktig arealutvikling til rene eiendoms- og byutviklingsprosjekter innen både bolig og næring. Prosjektene vil bli realisert når betingelsene er tilstede. Prosjektene har alle det til felles at de i all hovedsak har sitt utgangspunkt i OVFs grunn. De er derfor av stor betydning for å kunne realisere underliggende verdier knyttet til fondets arealer. Aktiviteten knyttet til utviklingsprosjektene har i all hovedsak gått som planlagt. Prosjektet Nye Kirkens Hus nådde en viktig milepæl i januar 2021 da reguleringsforslaget for eiendommen ble sendt på høring.

Forvaltningen av selskapets nærings- eiendommer ble i 2020 gjennomført på en tilfredsstillende måte, både med hensyn til drift og økonomi. Imidlertid har driften og beleggsprosenten på Granavolden Gjestgiveri i 2020 i stor grad vært preget av nedstengninger i flere omganger som følge av koronapandemien. Så godt som alle ansatte har vært permittert i store deler av fjoråret. Det ble i 2020 ansatt ny daglig leder i selskapet.

Varig resultatforbedring og digitalisering

Det har i 2020 vært arbeidet videre med å realisere gevinster i tilknytning til det tidligere omtalte prosjektet om varig resultatforbedring i virksomheten. Utviklingen i forbedringsarbeidet har også i det foregående året vært tilfredsstillende og i henhold til de planer som har vært utarbeidet. Arbeidet har medført ytterligere effektiviseringsgevinster og kostnadsbesparelser. Samlede oppnådde kostnadsbesparelser og effektiviseringsgevinster utgjør nå på årlig basis mer enn 40 millioner kroner målt mot nivået i 2016.

Arbeidet har i 2020 vært særlig konsentrert om iverksetting og gjennomføring av ytterligere tiltak for prosessforbedring og digitalisering, blant annet knyttet til dialogen med kunder og andre interessenter som henvender seg til fondet. Det er dessuten igangsatt ulike andre aktiviteter for å hente ut gevinster ved digitalisering. Av større prosjekter nevnes spesielt implementering av ny løsning for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av fondets omfattende bygningsmasse. Videre ble det i fjor satt i gang arbeid med etablering av «skyløsninger» for fondets IT-plattform. Ny løsning på dette området ble tatt i bruk våren 2021. Samarbeidet med Arkivverket om digitalisering av fondets prestegårdsarkiv har pågått gjennom 2020.

ÅRSREGNSKAPET

Resultat

Virksomheten i OVF ga i 2020 et årsresultat på 164,1 millioner kroner mot 162,5 millioner kroner i 2019.

Driftsinntekter

Driftsinntektene utgjorde 219 millioner kroner mot knapt 222 millioner kroner året før.

Salg eiendom

Gevinst fra salg av eiendom utgjorde 130 millioner kroner i 2020 mot 127 millioner i 2019.

Av samlet gevinst i 2020 utgjorde innløsning av festetomter 68 millioner kroner, mens resterende gevinst var knyttet til annet arealsalg og salg av presteboliger.

Driftskostnader

Driftskostnader og tilskudd til fondets formål utgjorde tilsammen 274 millioner kroner i 2020 mot 264 millioner kroner året før. Drift og vedlikehold av fondets eiendommer beløp seg i 2020 til 73 millioner kroner. Dette er 7 millioner kroner mindre enn i 2019. Netto driftskostnader for Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond belastet regnskapet for Opplysningsvesenets fond med 93 millioner kroner i 2020 mot 83 millioner kroner i 2019. Kostnadsøkningen er i stor grad av ekstraordinær karakter og hvor en del av dette består av kostnader i tilknytning til arbeidet med deling av fondet mellom staten og kirken.

Det arbeides fortsatt med ulike tiltak for å redusere kostnadene og effektivisere virksomheten ytterligere.

Finansposter

Netto finansresultat for 2020 utgjorde nærmere 90 millioner kroner mot om lag 78 millioner kroner i 2019. Fondets finansportefølje bidro i fjor med drøye 88 millioner kroner, mens øvrige finansposter utgjorde rundt 2 millioner kroner.

Det er foretatt to prinsippendringer i regnskapet for 2020. Den ene gjelder endring av tidspunkt for inntektsføring av gevinst ved salg av boligeiendom og den andre gjelder kostprisvurderingen av kjerneporteføljen. Ved salg av verdipapirer ble gevinsten tidligere beregnet basert på at kostprisen var fastsatt ut fra gjennomsnittsbetraktninger. Nå legges FIFO-prinsippet til grunn. Deler av arbeidet med regnskapsførselen for verdipapirporteføljen er, med virkning fra 1. januar 2021, satt ut til fondets finansielle rådgiver. Endring av prinsipp for kostprisberegning representerer en harmonisering med det som legges til grunn hos OVF's eksterne regnskapsleverandør.

Prinsippendringene er innarbeidet i sammenlignbare tall for 2018 og 2019. Det

vises til prinsippnoten og note 25 for utfyllende informasjon.

Disponering av årets resultat

Regelverket for fondet tilsier at alle gevinster fra salg av eiendom skal tilføres kapitalfondet. Dette følger av § 5 i Lov om Opplysningsvesenets fond.

Styret foreslår følgende disponering av resultatet for 2020:

	<i>Tall i mill. kroner</i>
Årsresultat	164,1
– Avsetning av netto salgsinntekt eiendom til kapitalfondet	124,3
– Til disposisjonsfondet	39,8
Sum disponert og overført til fondets egenkapital	164,1

Med den foreslåtte avsetningen til disposisjonsfondet vil den frie egenkapitalen utgjøre 223 millioner kroner ved utgangen av 2020, hvilket er 40 millioner kroner mer enn ved utgangen av foregående år. Det er styrets oppfatning at ytterligere styrking av fondets frie egenkapital fortsatt er av stor betydning for å gjøre OVF bedre rustet til å håndtere fremtidige svingninger i finansmarkedene eller andre forhold som kan påvirke inntjeningen negativt. Det er derfor fortsatt et mål at disposisjonsfondet økes ytterligere i årene som kommer.

Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond

Endringene i regnskapsprinsipp for Forvaltningsorganet (FOVF), som ble gjort gjeldende fra og med 2019, har i 2020 medført en negativ resultatteffekt på -1,4 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 2,6 millioner kroner sammenlignet med fjorårets estimat på -4 millioner kroner.

Samlet utgjorde kostnadene i FOVF i 2020 93,2 millioner kroner mot 83,2 millioner kroner året før.

Midler til kirkelige formål

Avkastning fra OVF skal komme Den norske kirke til gode. Tilskudd og utbytte gis både

rent finansielt og gjennom bolighold for prester i Den norske kirke, og fremkommer som kostnader i fondets regnskaper. Fondet yter også lån til kirkelige formål hvor låntaker ikke betaler markedsmessig rente på lånet.

Fondet brukte i 2020 netto 45 millioner kroner på forvaltning av presteboligene. Beløpet består av drifts-, vedlikeholds- og oppgraderingskostnader justert for husleieinntekter. Forvaltningen av presteboliger omfatter både boliger der det bor prest, og boliger hvor det ikke bor prest. Den store porteføljen av fredet og verneverdig bygningsmasse innebærer et ansvar for bygningsvern og dermed kostnader til drift og vedlikehold som overstiger bygningenes verdi som boliger for prestene. Utgiftene til presteboliger representerer derfor mer enn bidraget til kirkelige formål. Av totalt antall preste- og bispeboliger på 307 ved utgangen av 2020 var 129 (42 prosent) bebodd av prest eller biskop.

Verdien av gunstigere lånevilkår enn markedsrente er for 2020 beregnet til 1,2 millioner kroner.

Finansielle ytelser til kirkelige formål beløper seg til rundt 46 millioner kroner i 2020 mot 47 millioner kroner i 2019. De finansielle ytelsene består av tilskudd til kirkelige formål, tilskudd til kommunale presteboliger og tilskudd til IKT i DNK. I tillegg kommer verdien av lavere rente på utlån enn det som følger av markedsmessige vilkår.

SAMFUNNSANSVAR

OVF legger vekt på å drive sin virksomhet i overenstemmelse med prinsippene for ansvarlig, etisk og sunn forvaltningspraksis og god forretningsskikk. I forhold til fondets rolle i skjæringspunktet mellom forvaltning, forretning, samfunn og kirke er det av særlig betydning at OVF utøver sin virksomhet på en samfunnsansvarlig måte. Fondet driver blant annet omfattende kulturminneforvaltning. Svært mange av fondets bygninger og anlegg har stor kulturhistorisk og nasjonal betydning.

ARBEIDSMILJØ

Det er et mål at sykefraværet i OVF ikke skal overstige 4 prosent.

Arbeidsmiljøet i virksomheten er godt, og OVF har en aktiv livsfasepolitikk. Det arbeides aktivt med å forebygge arbeidsrelatert sykefravær. Det samlede sykefraværet i OVF-konsernet var i 2020 på 4,1 prosent. Av dette utgjorde det legemeldte fraværet 3,5 prosent. Sykefraværet i Forvaltningsorganet var på 4,0 prosent i 2020 mot 3,3 prosent året før. Egenmeldt sykefravær i Forvaltningsorganet var på 0,4 prosent, mens det legemeldte sykefraværet var på 3,6 prosent. Det har vært og er enkelte langvarige sykdomstilfeller i konsernet. Sykefraværet er fortsatt et område som vies særlig oppmerksomhet.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell i løpet av året.

Inkluderingsdugnad

OVF ønsker å bidra til å nå målene for regjeringens arbeid med inkluderingsdugnad. Ved rekruttering har fondet rutiner for å fange opp søkere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

HMS

HMS-arbeidet i OVF er en integrert del av den daglige driften. Fondet har god oversikt over og oppfølging av sykefravær, mertid, overtid og ferie. Det rapporteres fast på avvik. OVF har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten som bistår både i årlige vernerunder, ved AMU-møter og etter behov.

Fondet arbeider systematisk etter HMS handlingsplaner og oppfyller kravene i henhold til Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).

YTRE MILJØ

OVF har de siste årene utarbeidet klimaregnskap for egen virksomhet. Det samlede karbonavtrykket for fondets virksomheter er lavt.

Fondets virksomhet og aktiviteten i datterselskapene har i begrenset grad negativ innvirkning på det ytre miljø. I hovedsak er det oppvarming av ulike typer lokaler, bygge- og anleggsvirksomhet, utslipp fra dyrehold og reisevirksomhet som påvirker det ytre miljø med hensyn til utslipp av CO₂. Virksomheten legger vekt på å vise aktsomhet ved forvaltning og utvikling av fondets skoger og øvrige areal. Den årlige tilveksten i fondets skoger binder CO₂ tilsvarende årlig utslipp fra rundt 84 000 biler. Fondets ferdigstilte småkraftverk har i dag en samlet produksjonskapasitet tilsvarende strømførbruket til nærmere 26 000 eneboliger. Dette vil øke ytterligere etter hvert som nye kraftverk settes i drift.

LIKESTILLING OG ANSATTEREPRESENTASJON

Det var ved utgangen av 2020 en kvinneandel på 50 prosent totalt i virksomheten. Blant lederstillingene er det en kvinneandel på 42,9 prosent. Tre av syv i fondets øverste ledelse er kvinner. Fondets styre består av fem personer, hvorav tre menn og to kvinner. Kjønnssammensetningen i styret ble ikke endret som følge av nytt styre fra siste årsskifte. I tillegg kommer de ansattes representant i styret som i hele 2020 har vært en mann.

Det legges vekt på likestilling ved rekruttering og avlønning av ledere og medarbeidere i OVF. Det er ikke funnet indikasjoner på systematisk forskjellsbehandling mellom kjønn ved lønnsfastsettelse eller lønnsutvikling. Fondets lønnspolitikk ivaretar lovens formål om likestilling uavhengig av kjønn.

OVF diskriminerer ikke mennesker på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion eller livssyn, eller på bakgrunn av nedsatt funksjonsevne. Av personvern hensyn er det ikke utarbeidet en tilstandsrapport på områdene etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering. OVF er opptatt av å ivareta sin aktivitetsplikt på områdene og har gode rutiner ved rekruttering.

EIERSTYRING OG STYRING AV RISIKO

Fondet og dets datterselskaper driver vesentlige deler av sin virksomhet innenfor områder som er eksponert for eksterne faktorer som i stor grad kan påvirke driften og de økonomiske resultatene. Utsiktene for næringslivet og finansmarkedene i Norge og internasjonalt har stor betydning for fondets økonomiske resultater. Fondets inntekter er påvirket av svingninger i de markedene hvor OVF er eksponert. I hovedsak gjelder dette markedene for kraft, finans, eiendom og tømmer. Den samlede eksponeringen tilsier at OVF må ha kontinuerlig oppmerksomhet på hvilken risikoprofil som er knyttet til fondets ulike virksomhetsområder.

Risikobildet er sammensatt. Overordnet er fondet eksponert for risiko av strategisk, finansiell og operasjonell art. Valutarisiko i tilknytning til verdipapirporteføljen blir ivaretatt ved at det inngås sikringsforretninger ved bruk av terminkontrakter. Valutaeksponeringen i globale fond innenfor eiendom og infrastruktur sikres i samsvar med fondets retningslinjer for kapitalforvaltningen.

Det er risiko knyttet til hvor stor andel av investeringskapitalen som plasseres i de ulike markedene og virksomhetsområdene. Innenfor det enkelte marked (finans, kraft, eiendom m.v.) finnes det både konsentrasjons- og diversifiseringsrisiko. For eiendoms- og kraftmarkedet er det særlig utbyggingsfasen som vil være beheftet med risiko. I tillegg er svingninger i markedsprisen på strøm noe som i stor grad kan påvirke lønnsomheten for kraftsatsingen. Utbyggingsrisikoen kan normalt kontrolleres. Tidspunkt for utbygging og markedssituasjonen vil normalt ha størst betydning for utfall av prosjektene og hvilken avkastning som kan realiseres.

Etter den kraftige nedgangen i mars forårsaket av koronapandemien, utviklet aksjemarkedet seg langt bedre enn forventet etter markedsfallet. Hensyntatt omstendighetene ble markedsavkastningen i fjor tilfredsstillende.

Oppgangen i aksjemarkedet høsten 2020 har fortsatt i 2021. Det har på flere børser vært satt nye rekorder. Dog er

oppgangen «blandet» i den forstand at noen typiske «ESG-aksjer» eller «grønne» aksjer har klart seg dårligere i 2021 enn mer tradisjonelle aksjer i selskaper med solid inntjening. Renteoppgangen internasjonalt har også betydning for de norske rentene. Den amerikanske «tiåringen» (rente på amerikanske statsobligasjoner med 10 års løpetid) har steget betydelig opp mot 2 %.

Styret i fondet har tidligere vedtatt særskilt instruks for eierstyring og selskapsledelse. Instruksen gir rammer for etablering og styring av datterselskaper, og for andre selskaper kontrollert av OVF. Dette gjelder også for datterselskapene og andre underliggende selskaper. I instruksen for fondet slås det fast at alle datterselskaper skal omfattes av fondets helhetlige strategi-, risiko- og porteføljestyling.

OVF opererer innenfor en rekke forskjellige forretningsområder, både som kommersiell aktør og i forhold til utøvelse av forvaltningsmessige oppgaver. God virksomhetsstyring (mål, strategi og balanse- og risikostyring) er derfor viktig for å sikre riktig prioritering og fokus. For å synliggjøre og kontrollere risiko knyttet til etterlevelse bidrar fondets enhet for risikostyring og etterlevelse til at styret gjennom året får rapporter om organisasjonens etterlevelse av til enhver tid gjeldende retningslinjer for virksomheten. Det har også i 2020 vært arbeidet med ytterligere reduksjon av risiko relatert til etterlevelse av lover, forskrifter, instruksjoner og interne retningslinjer.

Det er styrets oppfatning at det er god risikostyring og kontroll i virksomheten.

UTSIKTENE

Koronapandemien har medført at den økonomiske aktiviteten det siste året har vært langt lavere enn normalt. Enkelte nasjoner og økonomier er hardere rammet enn andre. Bildet er blandet, og noen bransjer og virksomheter går bedre enn noen gang. Norge har vært og er begunstiget med sterke statsfinanser, og har slik sett kunnet bruke

mye penger for å motvirke de negative konsekvensene av nedstengninger og redusert aktivitet i mange sektorer. Det har i deler av landet over ganske lang tid vært nedstengning av mange bransjer og det er innført sterke restriksjoner for den enkelte. Tiltakene fra myndighetene har vært rettet inn mot å hjelpe både bedrifter og husholdninger som har vært og er tungt rammet av pandemien.

Diversifisert virksomhet, god drift og relativt sett solide finansielle reserver har gjort at OVF har klart seg godt gjennom krisen. Aktivitetsnivået innenfor fondets ulike virksomhetsområder har gjennom 2020 og hittil i 2021 vært på tilnærmet normalt nivå. Med få unntak er fondets inntekter kun i begrenset grad påvirket av koronasituasjonen. Virksomheten er preget av nøye oppfølging. Styret opplever at OVF er godt rustet til å håndtere en situasjon som fortsatt er preget av usikkerhet.

Kort tid etter at myndighetene stengte ned landet i mars 2020 innførte fondet hjemmekontor for sine ansatte. Denne situasjonen har vedvart gjennom store deler av fjoråret, og hittil i 2021. Det er usikkert når situasjonen vil bli normalisert slik at ansatte kan komme tilbake på kontoret. Mye vil avhenge av tilgangen på vaksiner og når befolkningen er «fullvaksinert».

Aksjemarkedene både i Norge og internasjonalt har hentet seg godt inn etter det betydelige fallet i etterkant av koronautbruddet og fallet i kapitalmarkedet gjennom vinteren og våren 2020. Markedene i 2021 har i økende grad vært preget av forventning om økte renter. Dette har blant annet kommet til uttrykk i de amerikanske statsrentene som fungerer som «signalrente» for mange andre land, også Norge.

Ulike økonomiske tiltakspakker i flere land, samt økende oljepriser, vil sett med norske øyne stimulere til vekst. Globalt forventes at BNP-veksten i 2021 kommer opp på mer normale nivåer eller til dels noe over dette. Anslagene for global BNP-vekst ligger i området 4–6 % for inneværende år. Det hersker imidlertid stor usikkerhet knyttet til

hvor raskt økonomiene henter seg inn, og hva som vil være driverne for dette. Et moment i denne sammenheng er at pandemien for mange husholdninger i velstående land har medført «tvungen sparing». Gjenåpning av samfunnet kan da medføre sterk etter-spørselsvekst innenfor sektorer og bransjer som har vært stengt ned. Dette gjelder i særdeleshet reiseliv og andre bransjer innenfor servicesektoren.

OVFs økonomiske og finansielle stilling vurderes som solid. Det er styrets vurdering at virksomheten i ganske liten grad er påvirket av de utfordringene Norge og norske virksomheter har vært stilt overfor det siste året.

Kraftsektoren har så langt i 2021 hatt stor glede av høye kraftpriser i 1. kvartal. Prisbildet hittil i 2. kvartal er mer normalt. Bransjen er i sin natur eksponert for store svingninger i markedsprisene. Styret opplever utsiktene som gode, spesielt på lengre sikt, og registrerer stor interesse, ikke minst fra utenlandske investorer, for å investere i småkraftvirksomhet i Norge. Clemens Kraft har over mange år bygget opp en betydelig portefølje av kraftverk og hadde ved siste årsskifte 43 kraftverk i drift. Selskapet har også rundt 10 prosjekter under bygging. Det forventes at pågående byggeprosjekter er ferdigstilt innen utløpet av inneværende år.

Med unntak for driften av Granavolden Gjæstgiveri har Clemens Eiendom i 2020 i liten grad vært påvirket av koronasituasjonen. Markedet er preget av solid verdiøkning for sentralt beliggende kontoreiendommer i Oslo. Prisetviklingen i boligmarkedet viser større lokale forskjeller, og vil derfor også i fremtiden ha betydning for hvilke prosjekter selskapet vil prioritere.

Styret har hatt og vil fortsatt ha stor oppmerksomhet rettet mot arbeidet med delingen av OVF mellom staten og kirken. Styret legger vekt på at delingsprosessen gjennomføres i samsvar med de rammer og forutsetninger som følger av Stortingets vedtak og departementets oppdragsbeskrivelse og tilhørende styringssignaler. Arbeidet vil pågå med stor intensitet frem til

utløpet av juni. Etter at det er avklart hvilke eiendommer og andre aktiva som skal overføres, starter arbeidet med gjennomføring av selve delingen. Dette vil ventelig pågå over flere år. OVF må derfor også de nærmeste årene regne med vesentlige forpliktelser av økonomisk og operasjonell karakter knyttet til drift av boligordningen for kirken, og for å sikre at de eiendommene som skal overføres til kirken er godt vedlikeholdt og har ønsket tilstand.

OVF har et utfordringsbilde og arbeider under rammer som stiller store krav til god

planlegging og effektiv drift innenfor alle områder i fondets virksomhet. Fondets virksomhet og resultatutvikling er preget av en høy grad av gjensidig avhengighet mellom de virksomhetsområdene. Tilgang på kompetanse, ressurser, og god organisering er en forutsetning i løpende drift og utvikling av fondet for å være i stand til å ivareta og utvikle verdiene i overensstemmelse med Fondets mandat. Dette vil fortsatt være sentralt når delingsprosjektet med kirken er avsluttet, og Fondet skal konsentrere sin videre virksomhet mot å skape en best mulig

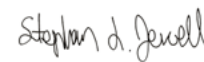
verdiskaping og grunnlag for finansiering av vedlikeholdet av de gamle kirkene

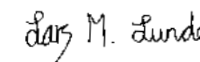
I 2021 er det 200 år siden fondet ble opprettet. Det vil i den anledning bli gjennomført flere jubileumsarrangementer og markeringer, både sentralt og lokalt på flere steder i landet.

FORTSATT DRIFT

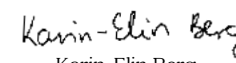
I henhold til regnskapslovens krav bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift er tilstede. Årsregnskapet for 2020 er utarbeidet i samsvar med dette.

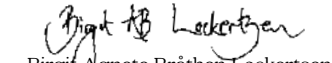
Oslo,
28. april 2021

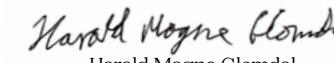

Stephan L. Jervell
Styreleder

Lars Marin Lunde
Nestleder

Eivind Hansen
Styremedlem

Karin-Elin Berg
Styremedlem

Birgit Agnete Bråthen Lockertsen
Styremedlem

Harald Magne Glomdal
Ansattes representant for
Forvaltningsorganet

Ole-Wilhelm Meyer
Direktør

Årsregnskap

Opplysningsvesenets fond

INNHold

REGNSKAP

Resultatregnskap	74
Balanse	75
Kontantstrøm	77
Regnskapsprinsipper	78

NOTER

Note 1	Gevinst ved salg av eiendom	81
Note 2	Driftsinntekt	81
Note 3	Annen driftsinntekt	81
Note 4	Inntekter og resultat for forretningsområdene	82
Note 5	Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	83
Note 6	Refusjon Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond	84
Note 7	Driftskostnad	84
Note 8	Tilskudd til kirkelige formål	84
Note 9	Lønnskostnader	85
Note 10	Revisjonskostnader	85
Note 11	Konserninvesteringer	85
Note 12	Konsernmellomværende	86
Note 13	Transaksjoner med nærstående	87
Note 14	Utlån til kirkelige formål	87
Note 15	Kundefordringer	88
Note 16	Andre fordringer	88
Note 17	Verdipapirer	89
Note 18	Gevinster og tap verdipapirer	92
Note 19	Egenkapital	94
Note 20	Skogavgiftsfond	94
Note 21	Garantiforpliktelse ifm salg av aksjer	94
Note 22	Rentebærende gjeld kredittinstitusjoner	95
Note 23	Annen langsiktig gjeld	95
Note 24	Garantier og sikkerhetsstillelser	95
Note 25	Virkning av endring i regnskapsprinsipp	96
Note 26	Hendelser etter balansedagen	97

Resultatregnskap

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
Gevinst ved salg av eiendom	1,25	129 721	126 863	97 937
Driftsinntekt	2	211 487	206 476	206 051
Annen driftsinntekt	3	7 581	15 289	10 034
Sum inntekter	4	348 789	348 628	314 021
Avskrivning varige driftsmidler	5	-18 335	-17 560	-17 331
Nedskrivning varige driftsmidler	5	-3 749	-4 306	-5 174
Refusjon Forvaltningsorganet	6	-93 170	-83 192	-82 216
Driftskostnad	7,10	-113 060	-111 779	-117 541
Sum driftskostnader		-228 314	-216 837	-222 262
Tilskudd kirkelige formål	8	-46 118	-46 928	-48 048
Driftsresultat etter tilskudd		74 356	84 863	43 712
Driftsresultat ekskl. gevinst ved salg av eiendom		-55 365	-42 001	-54 225
Inntekt på investering i datterselskap		-	-	50
Inntekt på investering i felleskontrollert virksomhet		-	-	11 400
Renteinntekt		4 929	7 058	4 267
Renteinntekt foretak i samme konsern		5 452	6 113	8 057
Finansinntekter og utbytte verdipapirer		28 780	32 451	22 577
Gevinster og tap verdipapirer	18	86 121	79 106	-11 580
Gevinster og tap derivater	18	-25 724	-46 283	6 092
Nedskrivn.(-)/rev. nedskr. av andre finansielle eiendeler	18,25	-414	3 083	13 931
Annen finansinntekt-/kostnad		-9 418	-3 868	5 072
Netto finansinntekter		89 726	77 660	59 865
Årsresultat	4	164 082	162 522	103 578
<i>Disponering av årsresultat til egenkapital:</i>				
Avsetning av netto salgsinntekt eiendom til kapitalfondet	19	124 280	119 751	90 352
Til/fra disposisjonsfondet	19	39 802	42 771	13 226
Sum disponert og overført		164 082	162 522	103 578

Balanse

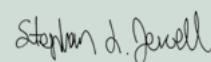
Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
ANLEGGSMIDLER				
<i>Immaterielle eiendeler</i>				
Melkekvoter	5	738	738	738
Fallrettigheter	5	3 296	3 296	2 087
IT Fagsystemer	5	12 293	5 921	288
Sum immaterielle eiendeler		16 327	9 955	3 113
<i>Varige driftsmidler</i>				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	652 650	668 674	667 398
Maskiner og inventar	5	322	421	500
IT-utstyr	5	-	-	-
Sum varige driftsmidler		652 972	669 095	667 898
Sum immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		669 300	679 051	671 010
<i>Finansielle anleggsmidler</i>				
<i>Investeringer i datterselskaper og utlån til kirkelige formål</i>				
Investering i datterselskap og andre selskap i konsernet	11	368 769	268 769	268 769
Investering i tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	11	630 471	565 592	439 357
Lån til datterselskap	12	240 278	200 110	176 771
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	12	-	54 193	77 680
Utlån kirkelige formål	14	76 049	93 409	90 337
Sum investeringer i datterselskaper og utlån		1 315 567	1 182 073	1 052 914
<i>Investeringer i verdipapirer</i>				
Aksjefond	17,18,25	600 337	600 054	659 196
Obligasjons- og pengemarkedsfond	17,18,24,25	1 501 679	1 347 505	1 265 353
Andre finansielle instrumenter	17,18,25	384 018	300 639	310 454
Sum investeringer i verdipapirer		2 486 035	2 248 198	2 235 003
Sum finansielle anleggsmidler		3 801 602	3 430 270	3 287 917
Sum anleggsmidler		4 470 902	4 109 322	3 958 928
OMLØPSMIDLER				
<i>Fordringer</i>				
Kundefordringer	15	31 718	45 495	26 830
Mellomværende datterselskap	12	327	305	246
Andre fordringer	12,16	7 891	10 767	12 280
Sum fordringer		39 936	56 567	39 357
<i>Investeringer</i>				
Andre finansielle instrumenter	17,18	29	90	248
Sum investeringer		29	90	248
Bankinnskudd		-	126 806	129 325
Sum omløpsmidler		39 965	183 463	168 929
Sum eiendeler		4 510 866	4 292 784	4 127 858

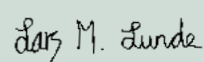
Balanse

Tall i 1000 kroner

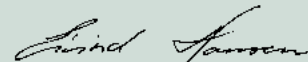
	Note	2020	2019	2018
EGENKAPITAL				
Kapitalfond	19	3 969 382	3 845 102	3 725 351
Disposisjonsfond	19	222 729	182 927	140 155
Sum egenkapital		4 192 111	4 028 029	3 865 506
GJELD				
<i>Avsetning for forpliktelser</i>				
Skogfond	20	8 671	11 374	9 908
Avsetning for garantiforpliktelse	21	17 400	15 500	3 800
Avsetning annen forpliktelse		-	1 495	2 679
Sum avsetning for forpliktelser		26 071	28 369	16 387
<i>Langsiktig gjeld</i>				
Annen langsiktig gjeld	23	20 100	20 100	27 300
Sum Langsiktig gjeld		20 100	20 100	27 300
<i>Kortsiktig gjeld</i>				
Leverandørgjeld		17 771	17 827	23 790
Skyldig offentlige avgifter		2 542	3 746	2 038
Trekkfasilitet bank	22,24	234 626	177 152	176 771
Kortsiktig gjeld datterselskap	12	4 562	2 260	1 034
Annen kortsiktig gjeld	25	13 083	15 300	15 034
Sum kortsiktig gjeld		272 585	216 284	218 667
Sum gjeld og forpliktelser		318 757	264 753	262 354
Sum gjeld og egenkapital		4 510 868	4 292 784	4 127 858
Garantier og andre forpliktelser	24	10 000	10 000	10 000

Oslo,
28. april 2021

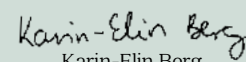
Stephan L. Jervell
Styreleder

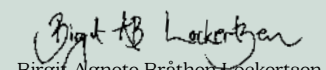
Lars Martin Lunde
Nestleder

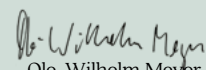
Eivind Hansen
Styremedlem

Karin-Elin Berg
Styremedlem

Birgit Agnete Bråthen Lockertsen
Styremedlem

Ole-Wilhelm Meyer
Direktør

Kontantstrøm

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Indirekte modell</i>			
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Årsresultat	164 082	162 522	103 578
Gevinst ved salg eiendom	-129 721	-126 863	-97 937
Netto finansresultat	-89 726	-77 660	-59 865
Ordinære avskrivninger	18 335	17 560	17 331
Nedskrivning anleggsmidler	3 749	4 306	5 174
Endring i kundefordringer	13 777	-18 665	59 871
Endring i leverandørgjeld	-55	-5 963	4 891
Endring i andre tidsavgrensingsposter	1 227	8 307	17 425
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-18 332	-36 456	50 468
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved salg av eiendom	163 532	158 034	129 234
Utbetaling ved kjøp anleggsmidler	-45 636	-55 665	-50 999
Innbetalinger ved salg av finansielle instrumenter	385 581	697 895	183 000
Utbetalinger ved kjøp av finansielle instrumenter	-537 651	-623 469	-229 626
Innbetalinger ved utbytte/avkastning på finansielle instrumenter	29 743	27 431	11 820
Innbetalinger ved valutagevinst på terminkontrakter	72 469	4 676	25 253
Utbetalinger ved valutatap på terminkontrakter	-98 193	-50 969	-19 160
Investering i DS og andre selskaper i konsernet	-164 880	-126 235	-214 719
Innbetaling ved salg av andre selskaper i konsernet	-	-	-
Innbetalinger ved andre investeringer	83 804	15 307	313 235
Utbetalinger ved andre investeringer	-52 419	-18 230	-55 858
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-163 650	28 774	92 180
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Opptak av ny langsiktig gjeld	-	-	-
Nedbetaling langsiktig gjeld	-	-	-198 880
Årets endring kassekreditt	57 474	381	176 771
Årets endring andre langsiktige forpliktelser og gjeld	405	3 316	-12 232
Årets endring skogfond	-2 703	1 466	1 337
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	55 175	5 163	-33 004
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-126 806	-2 519	109 643
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 01.01.	126 806	129 326	19 683
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 31.12.	-	126 806	129 326

Regnskapsprinsipper

GENERELT: Opplysningsvesenets fond har sitt grunnlag i Grunnlovens § 106. Fondet er et eget rettssubjekt som er regulert ved «Lov om opplysningsvesenets fond» av 7. juni 1996. Det er regjeringen (Kongen) som fastsetter vedtektene, oppnevner styret og for øvrig legger rammer for virksomheten gjennom Hovedinstruksen og årlige tildelingsbrev. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål og retningslinjer. Styret har ansvaret for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet og skal bl.a. påse at registrering og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Opplysningsvesenets fond er et skattefritt rettssubjekt (statlig innretning eller fond), jfr. skatteloven § 2–30 første ledd bokstav b.

Årsregnskapet inkludert konsern for Opplysningsvesenets fond er avlagt i henhold til regnskapsloven av 1998. Regnskapet er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder og i henhold til god regnskapsskikk. Eventuelle endringer i regnskapsprinsipper fra ett år til ett annet er innarbeidet i sammenligningstall og forklart i note.

Årsregnskapet for Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond følger de Statlige regnskapsstandardene. Fondet refunderer de kostnader som er bokført i forvaltningsorganets regnskap.

KONSOLIDERING: Konsernregnskapet inkluderer Opplysningsvesenets fond og selskaper som Opplysningsvesenets fond har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger. Selskaper som er kjøpt eller solgt i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som er oppført i konsernregnskapet til virkelig verdi på konsernetableringstidspunktet. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over eiendelenes forventede levetid. Merverdier på tomter og utviklingseiendom avskrives ikke. Når det foretas videre oppkjøp i selskaper som allerede er konsolidert som datterselskap videreføres konsernets historiske kostpriser. Eventuell differanse mellom ny anskaffelseskost og historisk kostpris på ervervede eiendeler føres til reduksjon i konsernets annen egenkapital.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er enheter hvor konsernet har betydelig (men ikke bestemmende) innflytelse over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen i den felleskontrollerte virksomheten, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte internegevinster. Resultatandelen i regnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i den felleskontrollerte virksomheten, og korrigeres for avskrivning av merverdier og urealiserte gevinster. Konsernets resultatandel fra investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, er presentert på egen linje i resultatregnskapet.

Dersom konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

INNTEKTER: Inntekter ved salg av eiendom bokføres på tidspunktet for juridisk overdragelse av eiendom. Dette er en endring fra tidligere år hvor inntekter ved salg av fast eiendom ble bokført ved inngåelse av kontrakt, og prinsippendringen er innarbeidet i sammenlignbare tall og opplyst om i note 25. Andre inntekter resultatføres etter hvert som tjenestene leveres eller levering av vare har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Klassifisert som driftsinntekt er inntekter som ikke anses å være av midlertidig karakter og som er regulert i avtaler og kontrakter. Annen driftsinntekt omfatter inntekter av forbigående eller midlertidig art hvor det ikke foreligger et avtalemessig grunnlag for inntekten.

PERIODISERINGS- OG VURDERINGSPRINSIPPER: Regnskapet bygger i samsvar med god regnskapsskikk på transaksjons-, opptjenings-, sammenstillings- og kongruensprinsippene. Ved usikkerhet anvendes beste estimat.

KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD: Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende regler er benyttet for klassifisering av langsiktig og kortsiktig gjeld.

SKATT: Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt knyttet til virksomheter som er skattepliktig i konsernet. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet basert på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med relevant skattesats og på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til poster ført direkte mot egenkapitalen.

VARIGE DRIFTSMIDLER: Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid, «knekkpunktmetoden». Tomter avskrives ikke. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger.

Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Utgifter anses som påkostninger i de tilfeller hvor gjenstående kontantstrømmer for driftsmidlet påvirkes positivt i forhold til det som ble lagt til grunn ved anskaffelsen. Dette basert på både gjenværende levetid som øker i forhold til det som ble lagt til grunn på anskaffelsestidspunktet, men også eventuelle økte inntekter. For å vurdere dette i praksis gjøres vurderingen ut i fra om dette kan anses som en standardheving fra den standarden eiendelen hadde på anskaffelsestidspunktet versus dagens normale standard, og ikke nødvendigvis basert på faktiske endringer i kontantstrømmer. Vurderingen om økte kontantstrømmer gjøres årlig ved en nedskrivningsvurdering basert på antatt gjenanskaffelseskost per eiendom. Alle utgifter som ikke kan anses å være en påkostning/investering, kostnadsføres som vedlikehold.

Eiendommer ervervet før utløpet av år 2000 er bokført samlet med kroner 1 000. Dette i forbindelse med overgangen til Regnskapsloven av 1998, med kontinuitetsprinsippet som grunnlag. Etter år 2001 har påkostninger og investeringer blitt aktivert og avskrevet lineært etter forventet økonomisk levetid.

Ikke avskrivbare eiendeler vurderes mot virkelig verdi ved årsslutt og nedskrives ved varig verdiforringelse. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

IMMATERIELLE EIENDELER OG GOODWILL: Immaterielle eiendeler balanseføres og avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Immaterielle eiendeler vurderes til anskaffelseskost, fratrukket av- og nedskrivninger.

OMLØPSMIDLER: Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

FORDRINGER: Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende etter fradrag av avsetninger til dekning av påregnelige tap. Konstaterte tap kostnadsføres.

VAREBEHOLDNINGER: Eiendom, herunder tomter og prosjekter, som er under utvikling og tiltenkt etterfølgende salg, er klassifisert som utviklingseiendom i konsernregnskapet og inngår i regnskapslinjen varer. Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelsesverdi og virkelig verdi. Varelager og utviklingseiendom nedskrives dersom det vurderes at virkelig verdi av varelageret er lavere enn anskaffelseskost.

ANLEGGSKONTRAKTER: Arbeid under utførelse knyttet til konsernets boligprosjekter vurderes etter løpende avregningsmetode. Opptjent kontrakt-sinntekt er lik verdi på solgte enheter multiplisert med enhetens ferdiggrad. Ferdiggrad solgte enheter estimeres av prosjektleder, med utgangspunkt i status på byggeplass og påløpte prosjektkostnader. Kostnad for solgte enheter under bygging estimeres basert på kontraktsinntekt solgte enheter multiplisert med (1 – byggetrinnets fortjenestemargin i %). Kalkyler gjennomgås og oppdateres kvartalsvis. For prosjekter som antas å gi tap, kostnadsføres hele det beregnede tapet umiddelbart.

GJELD: Gjeld balanseføres til nominelle beløp.

DATTERSELSKAP: Aksjer i datterselskaper bokføres etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i avgivende selskaps regnskap. Overstiger utbyttet / konsernbidraget andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen til morselskapet.

TILKNYTTETE SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET: Aksjer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper bokføres til kostmetoden tilsvarende som for datterselskaper i selskapsregnskapet. Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet som beskrevet over under avsnitt om konsolidering.

Normalt føres datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper som anleggsmidler.

BRUK AV ESTIMATER: Bruk av estimater og forutsetninger som påvirker resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen gjøres i henhold til god regnskapsskikk.

FINANSIELLE INVESTERINGER: OVF har valgt å dele opp verdipapirporteføljen i tre delporteføljer:

- Kjerneporteføljen
- Formålporteføljen
- Avviklingsporteføljen

Kjerneporteføljen består av likvide verdipapirer i form av fond innenfor aksjer, obligasjoner og pengemarkedsinstrumenter. Kjerneporteføljen omfatter også en liten andel unoterte investeringer innenfor eiendom og infrastruktur (alternative plasseringer). I porteføljen inngår dessuten terminkontrakter for verdisikring av deler av den globale aksjporteføljen og deler av alternative plasseringer utenfor Norge. Sikringen er en integrert del av den løpende styringen av kjerneporteføljen og blir nærmere redegjort for under avsnittet om valuta og valutasisikring.

Formålporteføljen består i det alt vesentlige av unoterte papirer innenfor skog og landbruk.

Avviklingsporteføljen omfatter i hovedsak to eiendomsposter som er under avhendelse.

Den regnskapsmessige behandlingen av de ulike porteføljene er forskjellig og i det følgende redegjøres for hvilke prinsipper som er lagt til grunn for hver av porteføljene.

Kjerneporteføljen er klassifisert som en langsiktig investeringsportefølje og regnes som anleggsmiddel i samsvar med regnskapslovens § 5-1. Det følger av regnskapsloven § 5-3 at anleggsmidler skal nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Ut fra nærmere vurderinger har OVF kommet til at kjerneporteføljen kan betraktes som én eiendel (porteføljeprinsippet).

Innenfor hver aktivaklasse sett under ett vil det kunne være slik at virkelig verdi er høyere eller lavere enn anskaffelseskost. Dette betegnes hhv. som merverdier eller mindreverdier. For aktivaklasser hvor det samlet sett er slik at virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost kan disse mindreverdiene motregnes mot merverdier som måtte være tilstede i andre aktivaklasser hvor virkelig verdi er høyere enn anskaffelseskost. Evt. nedskrivninger på porteføljenivå vil da kun finne sted i tilfeller hvor samlede merverdier for kjerneporteføljen sett under ett er lavere enn samlede mindreverdier for den samme porteføljen. Videre må verdifallet ikke anses å være forbigående.

Verdipapirene i formålporteføljen er klassifisert som langsiktige investeringer og porteføljen regnes derfor som anleggsmiddel. Den samlede beholdningen er ikke vurdert å kunne regnes som én eiendel og investeringene vil derfor vurderes hver for seg i forhold til laveste verdis prinsipp. Investeringer med virkelig verdi høyere enn anskaffelseskost skal ut fra regnskapsloven § 5-3 vurderes til anskaffelseskost, mens virkelig verdi skal anvendes der denne vurderes lavere enn anskaffelseskost.

Investeringene i avviklingsporteføljen er under avhendelse. Ut fra dette og reglene i regnskapslovens § 5-1 og 5-2 er avviklingsporteføljen vurdert som omløpsmiddel og hvor investeringene skal vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Ved tilordning av anskaffelseskost velges FIFO-metoden etter regnskapslovens § 5-5. Dette er en endring av tidligere års prinsipper hvor vi benyttet gjennomsnittlig anskaffelseskost. Prinsippendringen er innarbeidet i sammenligningstall og opplyst om i note 25.

Investeringer i annen valuta enn norske kroner omregnes til norske kroner basert på omregningskursen på måletidspunktet. Valutajustert anskaffelseskost legges til grunn i forhold til vurdering av hvorvidt det foreligger behov for nedskrivninger.

Finansielle instrumenter føres ut av balansen når de bortfaller eller når det foreligger en transaksjon eller annet forhold hvor den vesentligste av risiko er overført til en annen part, jfr. NRS 18 nr. 18. Betingede fordringer bokføres til kroner 0.

VALUTA OG VALUTASIKRING: Transaksjoner i løpet av året blir omregnet etter dagskursen på transaksjonstidspunktet, jfr. NRS 20 (2012) punkt 13. Det gjøres ikke tilnærming etter NRS 20 nr. 14. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til valutakursen på balansedagen, jfr. NRS 20 nr. 15. Valutakursdifferanser resultatføres i den perioden de oppstår og klassifiseres som finansinntekt eller -kostnad, jfr. NRS 20 nr. 17.

Valutasikringen – som i hovedsak omfatter verdipapirer i kjerneporteføljen – føres etter NRS 18 nr. A15, alternativ 2b om verdisikring.

Valutasikringen omfatter også én enkelt investering i formåls-porteføljen.

Verdiendringer på sikringsinstrumentet vil ut fra dette ikke regnskapsføres før sikringsinstrumentet realiseres ved rullering. Sikringsobjektene i og utenfor kjerneporteføljen balanseføres kun på porteføljenivå til virkelig verdi som reflekterer effekten av sikringen. Verdien av terminkontraktene inngår som del av den samlede verdien – i samsvar med porteføljeprinsippet. I note 17 er det redegjort for hvordan sikringen er fordelt på de ulike sikringsobjektene som er omfattet av sikringsinstrumentene.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING: Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Det er etablert en konsernkontoordning i konsernet, og kontanter, bankinnskudd og kassekreditt vises netto i konsernet. I OVF sitt selskapsregnskap vises dette brutto der kassekreditten anses som en fordring på datter.

Noter

NOTE 1

GEVINST VED SALG AV EIENDOM

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Salg av jordbruk	-	12	1 101
Salg av festetomter og nye arealer	66 742	84 895	45 474
Salg av arealer for eiendomsutvikling	14 581	-	10 013
Salg av presteboliger*	51 081	43 822	43 949
Direkte salgskostnader	-2 683	-1 865	-2 600
Sum salg eiendommer	129 721	126 863	97 937

All omsetning er opptjent i Norge

* Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er innarbeidet i sammenligningstall. Det henvises til note 25 for mer informasjon.

NOTE 2

DRIFTSINNTEKT

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Husleieinntekter	25 965	25 002	23 915
Inntekter fra festekontrakter	128 642	127 430	128 368
Inntekter fra avvirkning og øvrige utmarksinntekter	46 339	42 766	42 732
Forpaktings- og jordleieinntekter	7 844	8 505	8 246
Inntekter fra grus og mineraler	2 696	2 772	2 791
Sum driftsinntekt	211 487	206 476	206 051

All omsetning er opptjent i Norge

NOTE 3

ANNEN DRIFTSINNTEKT

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Administrasjonsvederlag	2 692	3 431	2 786
Andre leieinntekter	1 813	2 850	4 349
Falleieinntekter og vassdragserstatninger	2 988	2 863	2 440
Andre inntekter	89	6 145	459
Sum annen driftsinntekt	7 581	15 289	10 034

All omsetning er opptjent i Norge

NOTE 4

INNTEKTER OG RESULTAT FOR FORRETNINGSOMRÅDENE

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Omsetning fordelt på forretningsområder</i>			
Tomtefeste	136 017	142 396	135 501
Bygningsforvaltning	24 595	22 655	26 121
Agronomi og skogbruk	58 096	55 529	51 822
Eiendomssalg*	129 721	127 808	97 945
Diverse	361	239	2 632
Sum driftsinntekter	348 789	348 628	314 021
<i>Resultat fordelt på forretningsområder</i>			
Tomtefeste	68 676	86 829	71 103
Bygningsforvaltning	-69 283	-75 200	-75 234
Agronomi og skogbruk	8 539	9 082	12 894
Eiendomssalg*	125 308	123 033	92 758
Kapitalforvaltning**	76 239	61 220	24 176
Diverse***	720	4 489	25 928
Sum resultat	210 200	209 453	151 625
Tilskudd til kirkelige formål	-46 118	-46 928	-48 048
Resultat etter tilskudd	164 082	162 522	103 578

* Eiendomssalg består av gevinst ved salg av eiendommer; presteboliger, innløsning av festetomter, salg av nye arealer og salg av utviklingsarealer til datterselskap. Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er innarbeidet i sammenligningstall. Det henvises til note 25 for mer informasjon.

** Fra regnskapsåret 2020 er kostpris fastsatt etter FIFO prinsippet for kjerneporteføljen og resultat for 2019 og 2018 er endret pga. prinsippendring, det henvises til note 25 for mer informasjon.

*** Resultat under «Diverse» inkluderer gevinst ved salg av aksjer i Clemens Kraft Holding AS (2018–2020) og renteinntekter fra lån til datterselskaper.

NOTE 5

IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

Tall i 1000 kroner

	IMMATERIELLE EIENDELER			SUM IMMATE- RIELLE EIENDELER	VARIGE DRIFTSMIDLER						SUM VARIGE DRIFTS- MIDLER
	Melke- kvoter	Fall- rettigheter	IT Fag- systemer	Sum	Preste- boliger	Bygninger og anlegg	Jord, skog, festetomter	Eiendoms- utvikling	IKT	Maskiner og inventar	Sum
Anskaffelseskost											
1.1.20	738	3 296	6 832	10 866	701 098	123 930	46 942	28 510	29 065	1 970	931 515
Sum tilgang	-	-	7 299	7 299	27 655	5 767	-	4 915	-	-	38 337
Sum avgang	-	-	-	-	-45 473	-1 469	-	-	-	-	-46 942
Anskaffelseskost											
31.12.20	738	3 296	14 131	18 165	683 280	128 228	46 942	33 425	29 065	1 970	922 910
Akkumulert avskr	-	-	-1838	-1 838	-113 361	-50 167	-	-	-29 065	-1 648	-194 241
Akkumulert nedskr	-	-	-	-	-49 978	-	-	-25 719	-	-	-75 697
Bokført verdi	738	3 296	12 293	16 327	519 941	78 061	46 942	7 706	-	322	652 972
Årets avskr	-	-	928	928	12 463	4 845	-	-	-	99	17 407
Årets nedskr	-	-	-	-	3 749	-	-	-	-	-	3 749
Avskrivningstype	Avskr. Ikke	Avskr. Ikke	Lineær		Lineær	Lineær	Avskr. Ikke	Avskr. Ikke	Lineær	Lineær	
Avskrivningssats	0 %	0 %	20–33 %		0–5 %	4 %	0 %	0 %	20–33 %	10 %	
Antatt levetid	Evig	Evig	3–5 år		100+ år	25 år	Evig	Evig	3–5 år	10 år	

NOTE 12

KONSERNMELLOMVÆRENDE

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Lån fra OVF til datterselskap</i>			
Clemens Eiendom AS	228 626	177 152	176 771
Prestegårdshagen AS	11 652	12 257	12 037
Rådhusgaten 1–3 AS	-	10 700	10 700
Sum lån til datterselskap	240 278	200 110	199 508
Forfall senere enn 1 år	240 278	200 110	199 508
<i>Lån fra OVF til andre selskap i konsernet</i>			
Hynna Kraft AS	-	54 193	54 943
Sum lån til andre selskap i konsernet	-	54 193	54 943
Forfall senere enn 1 år	-	53 443	54 193
<i>Kortsiktige fordringer</i>			
Litj-Hena Kraftverk AS	-	-	-9
Rådhusgaten 1–3 AS	-	305	255
Clemens Eiendom AS	327	-	-
Sum fordring datterselskap	327	305	246
<i>Kortsiktige fordringer</i>			
Clemens Kraft AS	491	-	-
Sum fordring andre selskap i konsernet	491	-	-
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Clemens Eiendom AS	-4 562	-2 260	-1 034
Sum kortsiktig gjeld datterselskap og andre selskap i konsernet	-4 562	-2 260	-1 034
Sum mellomværende	-4 235	-1 955	-788

NOTE 13

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Tall i 1000 kroner

Type transaksjon	Nærstående part	Type nærstående	Beløp
Leiekostnad	Clemens Næringsbygg AS	Datter i underliggende konsern	-197
Kostnader til tomteutvikling	Clemens Eiendom AS	Datter	-3 047
Kjøp av tjenester	Granavolden Gjæstgiveri AS	Datter i underliggende konsern	-241
Salg av eiendom	Clemens Eiendom AS	Datter	14 581
Inntekter viderefakturering IKT-kostnader	Clemens Eiendom AS	Datter	262
Inntekter viderefakturering IKT-kostnader	Clemens Kraft AS	FKV	491
Renteinntekter	Rådhusgata 1–3 AS	Datter i underliggende konsern	49
Renteinntekter	Prestegårdshagen AS	Datter i underliggende konsern	95
Renteinntekter	Clemens Eiendom AS	Datter	5 159
Renteinntekter	Hynna Kraft AS	FKV	451
Andre finansinntekter	Clemens Eiendom AS	Datter	250
Inntekt vassdragserstatning	Flere	FKV	614

- Det er foretatt tre betingede salg av tomteareal per 31.12.2020 til Clemens Eiendom der det endelige oppgjøret vil finne sted når omregulering er foretatt.
- Det er inngått fire opsjonsavtaler på rett til kjøp av tomt innen 90 dager etter godkjent regulering, hvorav to er terminert i 2021. Salgssum fastsettes på opsjonsutøvelsesstidspunktet.
- Alle transaksjoner og mellomværende med nærstående er iht armlengdes avstands prinsipper.

NOTE 14

UTLÅN TIL KIRKELIGE FORMÅL

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Kirkelige formål	71 650	85 398	81 143
Kommunale presteboliger	4 400	5 811	6 345
Andre kirkelige utlån	-	2 200	2 850
Sum utlån	76 049	93 409	90 337
Forfall senere enn 1 år	66 635	78 853	73 649

- Rentesats for utlån til kirkelige formål er 3mndr-NIBOR og reguleres hver kvartal.
- Rentesats for utlån til kommunale presteboliger er 1,5 % og fastsettes av OVF styret hvert år.
- Rentesats for andre kirkelige utlån er lik rentesats fra Statens Pensjonskasse (SPK) og er pr. 31.12.2020 2.472 %.

NOTE 15

KUNDEFORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Kundefordringer	36 133	49 386	30 721
Avsetning tap på kundefordringer	-4 414	-3 891	-3 891
Sum kundefordringer	31 718	45 495	26 830

Tap på kundefordringer er klassifisert som annen driftskostnad i resultatregnskapet. Alle fordringer har forfall innen 31. desember 2021.

NOTE 16

ANDRE FORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Påløpt rente	-	78	71
Øvrige fordringer	7 891	10 689	12 209
Sum andre fordringer	7 891	10 767	12 280

Alle fordringer har forfall innen 31. desember 2021.

NOTE 17

VERDIPAPIRER

Tall i 1000kr

	Anskaffelseskost FIFO NOK	Markedsverdi usikret NOK	Urealisert gevinst/tap valutasikring NOK	Markedsverdi sikret NOK	Urealisert gevinst/tap NOK
ANLEGGSMIDLER					
AKSJER					
<i>Aksjefond Norge</i>					
Danske Invest Norske Aksjer Inst. Restricted	33 003	49 937	-	49 937	16 935
Nordea Norge Pluss	25 806	48 646	-	48 646	22 840
Sum aksjefond Norge	58 809	98 583	-	98 583	39 775
<i>Aksjefond globalt</i>					
BMO Responsible Global Equitty Class I EUR	38 605	77 968	-	77 968	39 363
C Worldwide Globale Aksjer Etisk	42 212	82 980	-	82 980	40 769
DNB OBX-EFT	42 993	49 710	-	49 710	6 718
Steward Investors Worldwide Sustainability VI Acc E	71 181	97 566	-	97 566	26 385
Steward Investors Global Emerging Markets Sust VI	36 747	46 605	-	46 605	9 858
Storebrand Global ESG Plus A	66 000	66 074	-	66 074	74
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	84 419	176 757	-	176 757	92 338
Generation Global Equity A USD Serie 2	24 866	47 370	-	47 370	22 503
Generation IM Global Equity A Shares	67 723	140 925	-	140 925	73 202
SPP Global Plus	66 782	110 744	-	110 744	43 962
Sum aksjefond globalt	541 529	896 700	-	896 700	355 172
Sum aksjefond	600 337	995 283	-	995 283	394 946
RENTEPAPIRER					
<i>Obligasjonsfond Norge</i>					
Alfred Berg Obligasjon	125 678	127 865	-	127 865	2 187
DNB Obligasjon III	147 457	150 496	-	150 496	3 039
Nordea Obligasjon III	125 804	128 448	-	128 448	2 645
Sum obligasjonsfond Norge	398 939	406 810	-	406 810	7 871
<i>Obligasjonsfond utland</i>					
DNB Low Carbon Credit E	85 976	87 889	-	87 889	1 913
Pimco Global Bond ESG Fund NOK	233 808	265 601	-	265 601	31 793
Payden Global Bond Fund	235 581	264 144	-	264 144	28 563
Payden Global Short Bond Fund	114 479	120 381	-	120 381	5 902
Storebrand Global Obligasjon	198 470	226 399	-	226 399	27 929
Sum obligasjonsfond utland	868 313	964 414	-	964 414	96 101
<i>Pengemarkedsfond</i>					
Holberg Likviditet	116 661	117 114	-	117 114	453
Storebrand Likviditet	117 766	117 748	-	117 748	-18
Sum pengemarkedsfond	234 427	234 862	-	234 862	434
Sum obligasjons- og pengemarkedsfond	1 501 679	1 606 085	-	1 606 085	104 406

NOTE 18

GEVINSTER OG TAP VERDIPAPIRER

Tall i 1000kr

De største realiserte gevinstene på verdipapirer 2020	
SPP Global Plus	27 681
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	21 761
Nordea Norge Pluss	9 233
BNP Paribas Sust. Global Corp	6 936
Carnegie Worldwide Etisk	5 801
BMO Responsible Globale Equity	5 055
Danske Invest Norske Assjer Inst.	3 797
Sum	80 264
De største realiserte tapene på verdipapirer 2020	
Pareto Worldwide Shipping Warrant WTS	-231
Sum	-231

Tall i 1000kr

	2020	2019	2018
<i>Oversikt gevinst/tap</i>			
Gevinst verdipapirer	86 813	76 374	1 900
Tap verdipapirer	-231	-5 540	-13 904
Netto tap / gevinst	86 582	70 834	-12 003
Realisert valutagevinst verdipapirer	13	8 413	184
Urealisert valutagevinst verdipapirer	66	-92	194
Realisert valutatap verdipapirer	-7	-49	-
Urealisert valutatap verdipapirer	-533	-	45
Sum gevinst / tap valuta	-461	8 272	423
Sum gevinst/tap	86 121	79 106	-11 580
Realisert gevinst valutaterminkontrakter	72 469	8 885	26 849
Realisert tap valutaterminkontrakter	-98 193	-55 168	-20 757
Urealisert løpende kontrakter valutaterminkontrakter	-	-	-
Sum gevinst/tap terminkontrakter	-25 724	-46 283	6 092

Utdeling fra rentefond og utbytte fra aksjer

2020 2019 2018

Utdeling fra rentefond	12 493	11 272	13 163
<i>Utbytte fra aksjer</i>			
Aberdeen Norway Balanced Property Fund	-	-	5
Aberdeen Property Secondaries II	969	2 678	3 495
AXA Core Europe Fund	2 652	1 748	342
BMO Responsible Global Equity Class I EUR	716	-	-
BSA Berlin AS	3 657	3 419	2 544
Cultura Bank	23	23	15
F&C Responsible Global Equity Class 1	-	536	415
Hines Feeder C RAIF SICAV-S.A	831	-	-
JP Morgan Infrastructure Fund	5 327	6 899	-
Kolibrikapita ASA B-aksjer	-	1 901	-
Mentor Medier AS	91	68	68
Nordisk Eiendomsinvest AS	-	127	690
Obligo Global Infrastruktur II AS	-	96	-
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	1 165	1 295	141
Thames River Property Growth & Income Fund LTD	-	1 614	1 698
Union Core Reall Estate Fund AS/IS	856	770	-
Andre aksjer	-	5	-
Sum utbytte aksjer	16 287	21 179	9 414
Sum utdeling fra rentefond og utbytte fra aksjer	28 780	32 451	22 577
Verdiregulering finansielle omløpsmidler			
Verdiregulering finansielle eiendeler pr 01.01.	50 681	54 919	66 506
Verdiregulering finansielle eiendeler pr 31.12	53 794	50 681	54 919
Årets verdiregulering	3 113	-4 238	-11 587
Endring kostpris fra snitt til FIFO	-2 699	1 155	-2 344
Årets verdiregulering	414	-3 083	-13 931

NOTE 19

EGENKAPITAL

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Kapitalfond pr. 1.1.	3 845 102	3 725 351	3 634 999
Prinsippendring årets resultat	2 100	-800	-1 300
Årets resultat fra salg av eiendom	122 180	120 551	91 652
Kapitalfond pr. 31.12.	3 969 382	3 845 102	3 725 351
Disposisjonsfond pr. 31.12.17			135 312
Prinsippendring tidligere års resultat			-8 382
Disposisjonsfond pr. 1.1.	182 927	140 155	126 930
Prinsippendring årets resultat	7 193	-1 156	2 344
Årets resultat fra annen virksomhet	32 609	43 927	10 882
Disposisjonsfond pr. 31.12.	222 729	182 927	140 155
Sum Egenkapital	4 192 111	4 028 029	3 865 506

NOTE 20

SKOGAVGIFTSFOND

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Skogavgiftsfond pr. 1.1.	11 374	9 908	8 571
Netto endring	-2 703	1 465	1 336
Skogavgiftsfond pr. 31.12.	8 671	11 374	9 908

NOTE 21

GARANTIFORPLIKTELSE IFM SALG AV AKSJER

I forbindelse med salg av 49,9 % av aksjene i Clemens Kraft Holding AS i 2017, ble det stilt en garanti hvor OVF som selger garanterer for maksimal byggekostnad på 245,9 mNOK for 4 kraftverk som var under bygging på salgstidspunktet. Posten blir vurdert ved hvert årsskifte, og pr 31.12.2020 er garantiforpliktelsen vurdert til være omlag 17.4 mNOK.

Av dette utgjør 1.9 mNOKøkt avsetning i 2020 på byggeprosjekter der det foreligger avtale om kompensasjon og i tillegg er det beholdt en avsetning på 1 mNOK for kompensasjon på byggeprosjekter der det ikke foreligger avtale. Oppgjørsperiode for garantiforpliktelsen er 31.12.2026.

NOTE 22

RENTEBÆRENDE GJELD KREDITTINSTITUSJONER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>OVF har følgende lån og trekkfasiliteter:</i>			
Trekk kassekreditt DNB*	234 626	177 152	176 771
Sum lån	234 626	177 152	176 771

* Kassekredittlimit er 350 mNOK per 31.12.20

NOTE 23

ANNEN LANGSIKTIG GJELD

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Forskuddsbetalt inntekt*	20 100	20 100	27 300
Sum annen langsiktig gjeld	20 100	20 100	27 300

*) I forbindelse med salg av 49,9 % av aksjene i Clemens Kraft Holding AS i 2017 ble det valgt en transaksjonsmodell hvor porteføljen av fremtidige utviklingsprosjekter ble inkludert i salgsoppgjøret med 37,5 mNOK (49,9 % av 75 mNOK). Gevinstføring på denne delen av salgsprisen skjer først etter hvert som utviklingsprosjekter starter opp konstruksjonsarbeider. Denne delen av salgsoppgjøret er regnskapsmessig behandlet som en mottatt ikke opptjent inntekt. Det er per 31.12.2020 flere prosjekter hvor utbygging er iverksatt, og hvor gjenværende ikke opptjent inntekt er 20,1 mNOK. Dette håndteres som en forpliktelse overfor kjøper under annen langsiktig gjeld. Det har imidlertid oppstått en uenighet med kjøperen som knytter seg til tolkningen av utviklingsgarantien slik denne er beskrevet i aksjekjøpsavtalen. OVF er trygg på sin tolkning av avtalen som peker på en realisert utviklingsverdi på 44 mNOK, og et gjenstående potensielt garantiansvar på 15,5 mNOK overfor kjøperen. Uenigheten som har oppstått med kjøperen medfører imidlertid at ut fra forsiktighetsprinsippet velger OVF å opprettholde tidligere estimat for utviklingsverdi på 34,8 mNOK, og tar dermed høyde for tidligere bokført potensielt garantiansvar på 20,1 mNOK. Oppgjørsperiode for utviklingsgarantien er 31.12.2026. Denne gjelden er reklassifisert fra kortsiktig til langsiktig i årsregnskapet for 2020.

NOTE 24

GARANTIER OG SIKKERHETSSTILLELSER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Garantier til datterselskaper	10 000	10 000	10 000
Sum garantier	10 000	10 000	10 000
Pantstillelse verdipapirer for trekkramme i DNB	-	44 499	44 090
Sum sikkerhetstillelser	-	44 499	44 090

NOTE 25

VIRKNING AV ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPP

1. Prinsippendring kostpris finansielle investeringer

Fra regnskapsåret 2020 er kostpris fastsatt etter FIFO prinsippet for kjerneporteføljen, som tidligere var fastsatt til gjennomsnittlig kost. Dette er begrunnet i endring av porteføljesystem som benytter FIFO-prinsippet. Prinsippendringen er resultatført mot verdiregulering verdipapirer og balanseført mot investeringer i verdipapirer som vist i tabellen under.

Tall i 1000 kroner

Resultat	ENDRING		ETTER		FØR	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nedskrivn.(-)/rev. nedskr. av andre finansielle omløpsmidler	-1 155	2 344	3 083	13 931	4 238	11 587
Netto finansinntekter	-1 155	2 344	3 083	13 931	4 238	11 587
Til/fra disposisjonsfondet	-1 156	2 344	42 771	13 226	43 927	10 882
Sum disponert og overført	-1 156	2 344	42 771	13 226	43 927	10 882

Balanse

Investeringer i verdipapirer

Aksjefond	2 398	1 013	600 054	659 196	597 656	658 183
Obligasjons- og pengemarkedsfond	-7 616	-8 740	1 347 505	1 265 353	1 355 121	1 274 093
Andre finansielle instrumenter	-1 975	1 689	300 639	310 454	302 614	308 765
Sum investeringer i verdipapirer	-7 193	-6 038	2 248 198	2 235 003	2 255 391	2 241 041

Egenkapital

Disposisjonsfond	-7 193	-6 039	182 927	140 155	190 120	146 194
Sum egenkapital	-7 193	-6 039	182 927	140 155	190 120	146 194

2. Prinsippendring for tidspunkt for inntektsføring

Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er begrunnet i endret syn på tolkning av transaksjonstidspunktet og dermed rettmessig tidspunkt for inntektsføring. Prinsippendringen er resultatført mot gevinst salg av eiendom og balanseført mot forskuddsbetalt inntekt som vist i tabellen under.

Resultat	ENDRING		ETTER		FØR	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Gevinst ved salg av eiendom	-800	-1 300	126 863	97 937	127 663	99 237
Sum inntekter	-800	-1 300	126 863	97 937	127 663	99 237
Avsetning av netto salgsinntekt eiendom til kapitalfondet	-800	-1 300	119 751	90 352	120 551	91 652
Sum disponert og overført	-800	-1 300	119 751	90 352	120 551	91 652

Balanse

Egenkapital

Kapitalfond	-2 100	-1 300	3 845 102	3 725 351	3 847 202	3 726 651
Sum egenkapital	-2 100	-1 300	3 845 102	3 725 351	3 847 202	3 726 651

Kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld	2 100	1 300	15 300	15 034	13 200	13 734
Sum kortsiktig gjeld	2 100	1 300	15 300	15 034	13 200	13 734

NOTE 26

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er inngått avtale med Ferd Eiendom AS om salg av et samlet areal på ca. 10 dekar innenfor planområdet til NRK på Marienlyst i Oslo. Avtalen inneholder ulike forutsetninger for at salget skal kunne gjennomføres, blant annet at tomteparseller innenfor planområdet som i dag er bortfestet fra OVF til andre opphører. Det arbeides med dette. OVF er fortsatt en betydelig grunneier i området.

På grunn av økt kapitalbehov i Clemens Kraft som følge av ett år med svært lave kraftpriser, går eierne inn med ett nytt aksjonærlån på 85 mNOK, og ny EK med 65 mNOK. OVF sin andel er aksjonærlån på NOK 42,6 mNOK og ny EK med NOK 32,5 mNOK. Aksjonærlånet er utbetalt 1. mars 2021.

Årsregnskap

OVF konsern

INNHold

REGNSKAP

Resultatregnskap	100
Balanse	101
Kontantstrøm	103

NOTER

Note 1	Salg av eiendom og kostnader ved salg av eiendom	104
Note 2	Driftsinntekt	104
Note 3	Annen driftsinntekt	104
Note 4	Forretningsområder	105
Note 5	Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	106
Note 6	Anleggskontrakter	107
Note 7	Annen driftskostnad	107
Note 8	Revisjonskostnader	107
Note 9	Datterselskap i OVF konsernet	107
Note 10	Investering i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap	108
Note 11	Kundefordringer	108
Note 12	Andre fordringer	108
Note 13	Årets endring i egenkapital	109
Note 14	Rentebærende gjeld kredittinstitusjoner	109
Note 15	Annen langsiktig gjeld	110
Note 16	Garantier og sikkerhetsstillelser	110
Note 17	Lønnskostnader og antall ansatte	110
Note 18	Bundne bankinnskudd	111
Note 19	Sikring ved bruk av finansielle derivater	111
Note 20	Merverdier	112
Note 21	Transaksjoner og mellomværende med nærstående parter	112
Note 22	Skatt	113
Note 23	Henvvisning til øvrig noteopplysninger i selskapsregnskap OVF	114
Note 24	Virkning av endring i regnskapsprinsipp	115
Note 25	Effekter av Covid 19 pandemi på konsernets regnskap	116

Resultatregnskap

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
Gevinst ved salg av eiendom	1	127 230	144 306	92 471
Driftsinntekt	2	257 501	251 796	249 088
Annen driftsinntekt	3	47 571	51 620	24 840
Sum inntekter	4	432 302	447 723	366 400
Varekostnad		-35 804	-25 712	-10 597
Av- og nedskrivning varige driftsmidler	5	-37 386	-28 135	-36 329
Lønn	17	-17 906	-18 894	-18 416
Refusjon Forvaltningsorganet	23	-94 830	-84 559	-82 216
Annen driftskostnad	7,8	-125 743	-127 154	-137 224
Sum driftskostnader		-275 865	-258 742	-274 185
Tilskudd kirkelige formål	23	-46 118	-46 928	-48 048
Driftsresultat		74 515	116 341	33 570
Driftsresultat ekskl. gevinst ved salg av eiendom		-52 715	-27 965	-58 901
Gevinst og tap på investering i TS / FKV		-	-	11 400
Resultatandel fra TS / FKV	10	-68 313	-11 627	-13 931
Renteinntekt		6 347	8 657	8 058
Finansinntekter og utbytte verdipapirer	23	28 780	32 451	22 577
Gevinster og tap verdipapirer	23	60 397	32 823	-5 488
Nedskrivn.(-)/rev. nedskr. av andre finansielle eiendeler	23,24	-414	3 083	13 931
Annen rentekostnad		-19 944	-18 545	-12 816
Annen finansinntekt/-kostnad		-2 840	7 815	9 664
Netto finansinntekter		4 013	54 657	33 396
Resultat før skatt	4	78 528	170 998	66 966
Skatt av årets resultat	22	-961	-1 360	2 290
Resultat etter skatt	13	77 567	169 638	69 256
Minoritetsinteresser		1 095	-1 554	-700
<i>Disponering av årsresultat til egenkapital:</i>				
Avsetning av netto salgsinntekt eiendom til kapitalfondet	13	124 280	119 751	90 352
Til/fra disposisjonsfondet	13	39 802	42 771	13 226
Annen opptjent egenkapital	13	-86 515	7 115	-34 322
Sum disponert og overført	13	77 567	169 637	69 256

Balanse

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
EIENDELER				
ANLEGGSMIDLER				
Utsatt skattefordel	22	2 462	3 363	4 173
Immaterielle eiendeler	5	21 042	13 182	2 825
Sum immaterielle eiendeler		23 505	16 545	6 997
<i>Varige driftsmidler</i>				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5,16,20	1 040 389	1 077 608	1 088 676
Maskiner, It og inventar	5	3 707	3 961	3 986
Anlegg under utvikling	5	26 182	8 097	1 512
Sum varige driftsmidler		1 070 278	1 089 666	1 094 174
<i>Finansielle anleggsmidler</i>				
<i>Investeringer i tilknyttede selskap og utlån til kirkelige formål</i>				
Investering i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	10	558 155	519 276	402 541
Investeringer i andre aksjer og andeler		-	-	17
Lån til tilknyttede selskap		63 244	76 473	54 943
Andre langsiktige fordringer		5 181	26 320	16 931
Utlån kirkelige formål	23	76 049	93 409	90 337
Sum investeringer i tilknyttet selskap og utlån		702 629	715 477	564 770
<i>Investeringer i verdipapirer</i>				
Aksjefond	19,23,24	600 339	600 054	659 196
Obligasjons- og pengemarkedsfond	19,23,24	1 501 679	1 347 505	1 265 353
Andre finansielle instrumenter	19,23,24	384 018	300 639	310 454
Sum investeringer i verdipapirer		2 486 037	2 248 198	2 235 003
Sum anleggsmidler		4 282 448	4 069 886	3 900 945
OMLØPSMIDLER				
Varelager	6,16,20	80 172	67 699	68 529
<i>Fordringer</i>				
Kundefordringer	11	31 923	46 562	27 855
Andre fordringer	12	24 588	32 430	18 269
Sum fordringer		56 511	78 992	46 124
<i>Investeringer</i>				
Andre finansielle instrumenter	19,23	29	92	248
Sum investeringer		29	92	248
Bankinnskudd	18	1 068	31 481	16 754
Sum omløpsmidler		137 779	178 264	131 655
Sum eiendeler		4 420 225	4 248 148	4 032 600

Balanse

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
EGENKAPITAL				
Kapitalfond	13	3 969 382	3 845 102	3 725 351
Disposisjonsfond	13	222 729	182 927	140 155
Annen opptjent EK	13	- 586 240	-418 409	-336 984
Sum egenkapital	13	3 605 870	3 609 620	3 528 522
Ikke kontrollerende eierinteresser		6 399	-8 468	-46 528
AVSETNING FOR FORPLIKTELSE				
Skogfond		8 671	11 374	9 908
Avsetning annen forpliktelse		7 492	1 495	2 679
Sum avsetning for forpliktelser		16 163	12 869	12 587
GJELD				
LANGSIKTIG GJELD				
Lån fra kreditinstitusjoner	14,16	449 729	470 676	353 643
Annen langsiktig gjeld	15	31 318	32 436	47 395
Sum langsiktig gjeld		481 047	503 113	401 038
KORTSIKTIG GJELD				
Leverandørgjeld		26 400	23 207	25 600
Trekkfasilitet i bank	14,16	232 547	50 346	47 446
Utsatt skatt	22	-	-	-
Skyldig offentlige avgifter		5 102	6 440	4 182
Annen avsetning for forpliktelser		17 400	20 520	4 148
Annen kortsiktig gjeld		29 299	30 498	55 608
Sum kortsiktig gjeld		310 748	131 012	136 984
Sum gjeld og egenkapital		4 420 225	4 248 148	4 032 600

Oslo,
28. april 2021Stephan L. Jervell
StyrelederLars Martin Lunde
NestlederEivind Hansen
StyremedlemKarin-Elin Berg
StyremedlemBirgit Agnete Bråthen Lockertsen
StyremedlemOle-Wilhelm Meyer
Direktør

Kontantstrøm

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Indirekte modell</i>			
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Årsresultat	77 567	169 638	69 256
Gevinst ved salg eiendom	-127 230	-144 306	-92 471
Netto finansresultat	-4 013	-54 657	-33 396
Ordinære avskrivninger	33 634	32 602	32 882
Nedskrivning anleggsmidler	3 749	-4 467	3 447
Endring i varelager	-12 472	830	-10 182
Endring i kundefordringer	14 639	-18 707	76 318
Endring i leverandørgjeld	3 192	-2 393	-1 284
Endring i andre tidsavgrensingsposter	9 310	-36 381	4 366
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 624	-57 842	48 936
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved salg av driftsmidler og eiendom	166 751	177 834	168 289
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-59 207	-73 815	-70 837
Endring eierandeler i konsernet	-2 861	10 843	-
Andre endringer i konserninvesteringer	-63 590	-	-10 748
Resultatandel FKV	68 313	11 627	13 931
Innbetalinger ved salg av finansielle instrumenter	385 581	697 895	183 000
Utbetalinger ved kjøp av finansielle instrumenter	-537 651	-623 469	-229 626
Innbetalinger ved utbytte/avkastning på finansielle instrumenter	29 743	27 431	11 820
Innbetalinger ved valutagevinst på terminkontrakter	72 469	4 676	25 253
Utbetalinger ved valutatap på terminkontrakter	-98 193	-50 969	-19 160
Investering i tilknyttede selskap og andre aksjer/andeler	-173 643	-181 868	-284 689
Salg av investering i tilknyttede selskap og andre aksjer/andeler	-	13 536	2 321
Innbetalinger ved andre investeringer	98 312	15 307	313 235
Utbetalinger ved andre investeringer	-72 245	-49 898	-69 762
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-186 221	- 20 871	33 026
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Opptak av ny langsiktig gjeld	-	122 590	43 193
Nedbetaling langsiktig gjeld	-22 066	-13 315	-250 003
Årets endring kassekreditt	182 201	2 900	47 446
Årets endring andre langsiktige forpliktelser og gjeld	-	-7 200	-10 200
Årests endring skogfond	-2 703	1 466	1 337
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	157 432	106 441	-168 227
Netto korrigeringer fra tidligere års feilføringer mot EK		-13 006	
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-30 413	14 728	-86 265
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 01.01.	31 481	16 754	103 019
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 31.12.	1 068	31 481	16 754

Noter

NOTE 1

SALG AV EIENDOM OG KOSTNADER VED SALG AV EIENDOM

	<i>Tall i 1000 kroner</i>		
	2020	2019	2018
Salg av skog og jordbruk	-	12	1 101
Salg av tomter	66 742	89 699	50 022
Eiendomsutvikling	12 092	12 639	-
Salg av presteboliger*	51 081	43 822	43 949
Salgsutgifter	-2 683	-1 865	-2 600
Sum salg av eiendommer, til kapitalfondet	127 230	144 306	92 471

Noten viser netto gevinst ved salg eiendom, fratrukket varekostnad og bokført verdi.

All omsetning er opptjent i Norge.

* Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er innarbeidet i sammenligningstall. Det henvises til note 25 i selskapsregnskapet til OVF for mer informasjon.

NOTE 2

DRIFTSINNTEKT

	<i>Tall i 1000 kroner</i>		
	2020	2019	2018
Husleie	71 980	70 322	66 952
Tomtefeste	128 642	127 430	128 368
Skog og utmark	46 339	42 766	42 732
Forpaktning og jordleie	7 844	8 505	8 246
Grus og mineraler	2 696	2 772	2 791
Sum driftsinntekt	257 501	251 796	249 088

All omsetning er opptjent i Norge.

NOTE 3

ANNEN DRIFTSINNTEKT

	<i>Tall i 1000 kroner</i>		
	2020	2019	2018
Administrasjonsvederlag	2 692	3 431	2 764
Konsulentinntekter	-	-	-
Leieinntekter	1 813	2 850	4 617
Vassdragerstatninger	2 988	2 847	2 440
Hotellinntekter	11 392	14 785	13 618
Andre inntekter	28 686	27 707	1 400
Sum annen driftsinntekt	47 571	51 620	24 840

All omsetning er opptjent i Norge.

NOTE 4

FORRETNINGSOMRÅDER

	<i>Tall i 1000 kroner</i>		
	2020	2019	2018
<i>Omsetning fordelt på forretningsområder</i>			
Tomtefeste	136 017	142 396	135 501
Bygningsforvaltning	24 595	22 655	26 121
Næringseiendom	57 407	60 238	57 831
Eiendomsutvikling	26 104	34 185	4 547
Jord/skog	58 096	55 529	51 822
Eiendomssalg*	129 721	132 612	87 924
Diverse	362	108	2 654
Sum omsetning	432 302	447 723	366 400

	<i>Tall i 1000 kroner</i>		
	2020	2019	2018
<i>Resultat fordelt på forretningsområder</i>			
Tomtefeste	68 676	86 829	71 103
Bygningsforvaltning	-69 283	-75 200	-75 234
Næringseiendom	10 403	18 666	8 035
Eiendomsutvikling	-32 553	-5 973	-22 074
Jord/skog	8 539	9 082	12 894
Eiendomssalg*	125 308	127 837	80 555
Kapitalforvaltning**	83 432	61 220	39 776
Diverse***	-69 877	-4 535	-41
Sum resultat før skatt og tilskudd	124 645	217 926	115 014

Tilskudd til kirkelige formål	-46 118	-46 928	-48 048
Årsresultat før skatt	78 528	170 998	66 966

* Eiendomssalg består av gevinst ved salg av eiendommer; presteboliger, innløsning av festetomter, salg av nye arealer og salg av utviklingsarealer til datterselskap. Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er innarbeidet i sammenligningstall. Det henvises til note 25 i selskapsregnskapet til OVF for mer informasjon.

** Fra regnskapsåret 2020 er kostpris fastsatt etter FIFO prinsippet for kjerneporteføljen og resultat for 2019 og 2018 er endret pga. prinsippendring, det henvises til note 25 i selskapsregnskapet til OVF for mer informasjon.

*** Resultat under «Diverse» inkluderer gevinst ved salg av aksjer i Clemens Kraft Holding AS (2018–2020).

NOTE 5

IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

Tall i 1000 kroner

OVF KONSERN

VARIGE DRIFTSMIDLER

	Presteboliger	Drifts- bygninger	Forretnings- eiendommer	Jord, skog, tomter	Eiendoms- utvikling	IKT, maskiner og inventar	Sum
Anskaffelseskost 1.1.20	701 098	123 930	570 708	46 942	33 816	42 706	1 519 200
Tilgang	27 543	5 767	756	-	15 654	451	50 170
Avgang	-45 473	-1 469	-	-	-	-47	-46 989
Anskaffelseskost 31.12.20	683 168	128 228	571 464	46 942	49 470	43 110	1 522 382
Akkumulert avskrivninger	-113 361	-50 167	-154 096	-	-	-39 503	-357 127
Akkumulert nedskrivninger	-49 978	-	-19 270	-	-25 719	-9	-94 976
Bokført verdi	519 829	78 061	398 098	46 942	23 751	3 598	1 070 278
Årets avskrivninger	12 463	4 845	14 383	-	-	766	32 457
Årets nedskrivninger (+) /reversering av nedskrivninger (-)	3 749	-	-	-	-	-	3 749
Avskrivningstype	Lineær	Lineær	Lineær	Avskr. Ikke	Avskr. Ikke	Lineær	
Avskrivningssats	0–5 %	4 %	0–4 %	0 %	0 %	10–33 %	
Antatt levetid	20 år – 100+år	25 år	25 år – evig	Evig	Evig	3–10 år	

IMMATERIELLE EIENDELER

	Melkekvoter	Fallrettigheter/ Konsesjoner	IT Fagsystemer	Sum
Anskaffelseskost 1.1.20	738	3 296	10 059	14 093
Tilgang	-	-	9 037	9 037
Avgang	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.20	738	3 296	19 096	23 130
Akkumulert avskrivninger	-	-	-2 088	-2 088
Akkumulert nedskrivninger	-	-	-	-
Bokført verdi	738	3 296	17 008	21 042
Årets avskrivninger	-	-	1 177	1 177
Årets nedskrivninger	-	-	-	-
Avskrivningstype	Avskr. Ikke	Avskr. Ikke	Lineær	
Avskrivningssats	0 %	0 %	20–33 %	
Antatt levetid	Evig	Evig	3–5 år	

NOTE 6

ANLEGGSKONTRAKTER

Konsernets boligprosjekter under oppføring inntektsføres etter løpende avregnings metode.

Konsernnet hadde pr 31.12 ingen boligprosjekter under oppføring, ettersom alle enheter pr 31.12. var ferdigstilt.

Opptjente ikke fakturerte inntekter på anleggskontrakter inkludert i konsernets kundefordringer var pr 31.12, 0 mNOK. Det var heller ingen opptjente ikke fakturerte inntekter inkludert i konsernets andre driftsinntekter pr 31.12.

NOTE 7

ANNEN DRIFTSKOSTNAD

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Vedlikehold av bygninger	31 706	38 245	34 686
Honorar fremmedtjenester	9 645	13 070	32 635
Drift av eiendommer	45 542	46 197	39 785
IKT	20 574	15 271	18 650
Annen driftskostnad	18 276	14 371	11 467
Sum driftskostnad	125 743	127 154	137 224

NOTE 8

REVISJONSKOSTNADER

Tall i 1000 kroner

Regnskapet for OVF revideres av Riksrevisjonen.

PwC er valgt revisor for døtrene i konsernnet.

KPMG er valgt som internrevisor for konsernnet.

	2020	2019	2018
Revisjon	470	445	441
Bistand revisjon	169	117	25
Internrevisjon	680	440	778
Sum revisjonskostnader	1 319	1 002	1 244

NOTE 9

DATTERSELSKAP I OVF KONSERNET

Tall i 1000 kroner

	Anskaffelses- tidspunkt	Kontor- sted	Eier- og stemmeandel %
--	----------------------------	-----------------	---------------------------

Følgende datterselskap er inkludert i det konsoliderte regnskapet:

(Eid direkte og indirekte via datterselskap)

Clemens Eiendom AS	oktober 2004	Oslo	100,0 %
Clemens Næringsbygg AS	oktober 2004	Oslo	100,0 %
FO1 Eiendomsinvest AS	juni 2011	Oslo	100,0 %
Rådhusgaten 1–3 AS	november 2003	Oslo	100,0 %
Prestegårdshagen AS	november 2016	Oslo	72,0 %
Granavolden Eiendom AS	oktober 2010	Oslo	100,0 %
Granavolden Gjæstgiveri Drift AS	mai 2011	Gran	100,0 %
Ekebergveien 1 AS	januar 2019	Oslo	75,0 %

NOTE 10

INVESTERING I FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAP

Tall i 1000 kroner

	Eier-og stemme- andel %	Forretnings- kontor	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 01.01.2020	Tilgang / avgang	Årets resultatandel inkludert FKV/ TS sine døtre	Årest avskrivning merverdi	Bokført verdi 31.12.2020
Felleskontrollerte og tilknyttede selskap								
Clemens Kraft Holding AS*	50,1 %	Oslo	150 008	436 837	64 880	-79 563	-	422 154
Prestegårdsskogen Utvikling AS	50 %	Rakkestad	2 256	7 417	-1 000	675	-	7 092
Alta Sentrumsutvikling AS	34 %	Alta	2 979	-2 025	-	-601	-	-2 626
Eidanger Boligutvikling AS	50 %	Porsgrunn	1 000	890	-	-79	-	811
Løvbergsmoen Utvikling AS	33 %	Gjøvik	500	431	-	2 076	-	2 507
Brevika Utvikling AS	33 %	Bodø	68 220	68 137	-	-318	-	67 819
Kaarbø Utvikling AS	50 %	Harstad	52 563	-194	52 313	31	-	52 150
Osstølen Utbygging AS	50 %	Os	7 909	7 782	-	466	-	8 248
Sum bokført verdi felleskontrollerte, tilknyttede selskap, andre aksjer og andeler			285 435	519 275	116 193	-77 313	-	558 155

* Basert på foreliggende aksjonæravtale er det konkludert med at det regnskapsmessig er riktig å behandle Clemens Kraft Holding As som et felleskontrollert selskap, siden OVF ikke sitter med bestemmende innflytelse på sentrale strategiske, finansielle og driftsmessig forhold i selskapet. Som felleskontrollert selskap blir Clemens Kraft Holding AS inkludert i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden.

Årets resultatandel fra felleskontrollert virksomhet

Resultatandel fra felleskontrollert virksomhet	-68 313
Resultatandel fra tidligere år ført direkte mot EK	- 9 000
Årets resultat fra felleskontrollert virksomhet	-77 313

Merverdier på felleskontrollert virksomhet er ikke avskrevet ettersom merverdiene relaterer seg til ikke-ferdigstilte eiendomsutviklingsprosjekter.

NOTE 11

KUNDEFORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Kundefordringer	36 337	50 453	31 746
Avsetning tap på kundefordringer	-4 414	-3 891	-3 891
Sum	31 923	46 562	27 855

Tap på kundefordringer er klassifisert som annen driftskostnad i resultatregnskapet.

NOTE 12

ANDRE FORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Opptjent rente	-	1 007	535
Øvrige fordringer	24 588	31 423	17 732
Sum andre fordringer	24 588	32 430	18 269

Alle fordringer har forfall innen 31. desember 2021.

NOTE 13

ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Kapitalfond pr. 1.1.</i>	3 845 102	3 725 351	3 634 999
Prinsippendring årets resultat	2 100	-800	-1 300
Årets resultat fra salg av eiendom	122 180	120 551	91 652
Kapitalfond pr. 31.12.	3 969 382	3 845 102	3 725 351
<i>Disposisjonsfond pr. 31.12.17</i>	-	-	135 312
Prinsippendring tidligere års resultat	-	-	-8 382
<i>Disposisjonsfond pr. 1.1.</i>	182 927	140 155	126 930
Prinsippendring årets resultat	7 193	-1 156	2 344
Årets resultat fra annen virksomhet	32 609	43 927	10 882
Disposisjonsfond pr. 31.12.	222 729	182 927	140 155
<i>Annen opptjent EK</i>	-418 409	-336 984	-307 667
Korreksjon tidligere års feil	-9 000	-20 827	4 452
Kontinuitetsdifferanse	-	-	1 253
Utkjøp minoritetsinteresser	-18 822	-17 844	-
Effekt av oppkjøp i konsernselskap*	-54 590	-48 315	-
Årest resultat	-85 419	5 561	-35 022
Annen opptjent EK pr. 31.12.	-586 240	-418 409	-336 984
Sum Egenkapital	3 605 870	3 609 620	3 528 522
<i>Ikke kontrollerende eierinteresser</i>	-8 468	-46 528	-30 774
Korreksjon tidligere års feil	-	7 820	-
Avsetning til utbytte	-	-	-14 652
Kontinuitetsdifferanse	-	-	-1 801
Endring minoritet ved emisjon	-	10 843	-
Utkjøp minoritetsinteresser	15 961	17 844	-
Årest resultat	-1 095	1 554	700
Ikke kontrollerende eierinteresser pr. 31.12.	6 398	-8 468	-46 528

* I samsvar med NRS 17 er differansen mellom virkelig verdi og konsernets bokførte verdi på oppkjøpte eiendeler ført til reduksjon i konsernets annen egenkapital, i forbindelse med ytterligere oppkjøp i datterselskap gjennomført i 2020.

NOTE 14

RENTEBÆRENDE GJELD KREDITTINSTITUSJONER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Konsernet har følgende lån og trekkfasiliteter:</i>			
<i>Selskap</i>			
Opplysningsvesenets fond	232 547	50 346	47 446
Clemens Eiendom AS	9 209	17 806	-
Rådhusgaten 1-3 AS	152 094	155 000	87 694
Clemens Næringsbygg AS	9 533	12 467	15 400
FO1 Eiendomsinvest AS	248 893	255 404	220 550
Prestegårdshagen As	30 000	30 000	30 000
Totalt rentebærende gjeld hos kredittinstitusjoner	682 276	521 022	401 090

NOTE 15

ANNEN LANGSIKTIG GJELD

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Forskuddsbetaling*	20 100	20 100	27 300
Annen langsiktig gjeld	11 218	12 336	20 095
Sum annen langsiktig gjeld	31 318	32 436	47 395

* Viser til ytterligere informasjon i selskapsregnskapet til OVF note 23.

NOTE 16

GARANTIER OG SIKKERHETSSTILLELSER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Garantier til fordel for datterselskaper	32 530	32 530	31 100
Garantier til fordel for felleskontr. virksomhet	23 333	33 333	1 000
Sum garantier	55 863	65 863	32 100

Gjeld sikret ved pantstillelse	682 276	521 022	401 090
Sum pansikret gjeld	682 276	521 022	401 090

Balanseført verdi pantsatte eiendeler	412 953	521 350	463 348
---------------------------------------	----------------	----------------	----------------

NOTE 17

LØNNSKOSTNADER OG ANTALL ANSATTE

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
<i>Lønnskostnader</i>			
Lønninger	16 923	17 340	15 827
Arbeidsgiveravgift	1 840	2 652	2 474
Pensjonskostnader	1 184	953	1 240
Andre ytelser	803	397	302
Aktiverte lønnskostnader	-2 844	-2 449	-1 427
Sum lønnskostnader	17 906	18 894	18 416

Clemens Eiendom AS og Granavolden Gjæstgiveri AS er eneste selskaper med ansatte i konsernet. Disse selskapene er pliktige til å ha obligatorisk tjenestepensjonsordning, og har innskuddsbaserte pensjonsordninger som oppfyller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Øvrige konsernselskaper er ikke pliktige til å ha tjenestepensjonsordning.

Tabellen nedenfor viser antall årsverk i konsernet pr 31.12:

	2020	2019	2018
<i>Virksomhet</i>			
Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond*	61	59	65
Clemens Eiendom AS	8	9	9
Granavolden Gjæstgiveri drift AS	13	17	16
Sum	82	85	90

* Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond er ikke en del av konsernet, men kostnaden for de ansatte i FOVF er belastet OVF og er kostnadsført under andre driftskostnader.

NOTE 18

BUNDNE BANKINNSKUDD

Bundne skattetrekkmidler utgjør ved årsslutt 1,1 mNOK.

NOTE 19

SIKRING VED BRUK AV FINANSIELLE DERIVATER

Datterselskaper i Clemens Eiendom konsern har tatt opp ekstern gjeld for å finansiere sin eiendomsvirksomhet. I låneavtaler med ekstene lånegivere framgår det at gjelden må delvis rentesikres. Det er derfor inngått rentebytteavtaler med hovedstol på totalt 133,1 mNOK med vektet gjennomsnittlig løpetid 11 år. Gjennomsnittlig vektet gjenværende levetid på rentebytteavtalene var per utgangen av 2020 8,4 år. Sikringsavtalene i Clemens Eiendom konsern vurderes å tilfredsstille kriterier for sikringsbokføring og behandles som regnskapsmessig sikring i konsernregnskapet, slik at løpende rentekostnader som bokføres tilsvare fast rente i sikringsavtalene. Rentesikring medførte i 2020 at konsernets rentekostnader var 2,3 mNOK høyere, enn dersom konsernet ikke hadde hatt rentesikringsavtaler.

Balanseført verdi på sikringsinstrumenter relatert til rentesikring var 0 mNOK pr utgangen av 2020.

Tall i 1000 kroner

	2020	2019
Virkelig verdi på sikringsinstrumenter		
Rentesikringsinstrumenter	-13 425	-5 778
Sum virkelig verdi	-13 425	-5 778

Ikke bokført gevinst/tap

Rentesikringsinstrumenter	-13 425	-5 778
Sum ikke bokført gevinst/tap	-13 425	-5 778

I tillegg til overstående har OVF valutasikring og vi henviser til note 17 i selskapsregnskapet til OVF for informasjon.

NOTE 20**MERVERDIER**

Konsernet har vesentlige merverdier knyttet til sin portefølje av eiendomsprosjekter og næringseiendom, samt i fondets grunneiendommer. Det gjennomføres kvartalsvise oppdateringer av verddivurderinger av eiendomsutviklingsprosjekter. Verddivurderingene baseres på kontantstrømsbaserte kalkyler for prosjektene, neddiskontert med relevant avkastningskrav basert på det enkelte prosjekts risiko og utviklingsfase. For næringseiendom innhentes eksterne verddivurderinger på årlig basis.

Merverdier prosjektportefølje

Total merverdi på konsernets prosjektportefølje var ved årsslutt 76,9 mNOK, før skatt. OVF Konsern (majoritet) sin andel av de totale merverdiene var 38,3 mNOK, før skatt. Merverdiene er delvis relatert til prosjekt i datterselskap og delvis til prosjekter i felleskontrollert virksomhet.

Merverdier næringsportefølje

Total merverdi på konsernets portefølje av næringseiendom/utleieeiendom var ved årsslutt 851,5 mNOK, før skatt. OVF Konsern (majoritet) sin andel av de totale merverdiene var 851,5 mNOK, før skatt.

Merverdier grunneiendommer

Årets resultat samt historiske resultater viser at det er en betydelig merverdi i fondets eiendommer. Eiendommer selges med betydelige gevinster og det finnes fremdeles betydelige merverdier i eiendommene som er i fondets eierskap. Her viser vi også til kommentar i prinsippnoten.

NOTE 21**TRANSAKSJONER OG MELLOMVÆRENDE MED NÆRSTÅENDE PARTER**

For konsernet opplyses det ikke om transaksjoner som er eliminert i konsernregnskapet.

Tall i 1000 kroner

	2020	2019
<i>Transaksjoner med FKV</i>		
Salgsgevinster utviklingseiendom ved salg til felleskontrollert virksomhet	-581	4804
Driftsinntekter fra felleskontrollert virksomhet	2 693	3 361
Renteinntekter fra felleskontrollert virksomhet	1 758	2 666
Rentekostnader til felleskontrollert virksomhet	-213	296
Sum transaksjoner med FKV	3 657	11 127
<i>Lån til FKV</i>		
Langsiktig fordring på felleskontrollert virksomhet	63 244	101 381
Kortsiktig fordring på felleskontrollert virksomhet	556	408
Sum lån til FKV	63 800	101 789
<i>Lån fra FKV</i>		
Langsiktig lån fra felleskontrollert virksomhet	9 688	9 688
Kortsiktig gjeld til felleskontrollert virksomhet	-	356
Sum lån fra FKV	9 688	10 044

NOTE 22**SKATT**

Tall i 1000 kroner

	2020	2019
<i>Årets skattekostnad:</i>		
Betalbar skatt	-	-
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	961	1 360
Skattekostnad	961	1 360
<i>Skattepliktig inntekt:</i>		
Resultat før skattekostnad	-10 838	4 859
Permanente forskjeller	-14 465	-4 786
Endring i midlertidige forskjeller	-3 350	-5 992
Avskåret rentefradrag	-	-
Anvendelse av framførbart underskudd	-13 143	-12 948
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	-	-
Grunnlag for betalbar skatt	-41 796	-18 868
<i>Betalbar skatt i balansen:</i>		
Betalbar skatt på årets resultat	-	-
Skattevirkning av konsernbidrag	-	-
Betalbar skatt i balansen	-	-

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller:

	2020	2019
<i>Midlertidige forskjeller</i>		
Varige driftsmidler	76 630	78 200
Anleggskontrakter	-	524
Fordringer	645	807
Gevinst- og tapskonto	-	18 017
Varelager/Utviklingseiendom	4 666	-18 957
Andre poster	1 058	-6 247
Netto midlertidige forskjeller	82 998	72 344
<i>Underskudd til framføring</i>		
Underskudd til framføring	-236 000	-224 344
Poster som ikke inngår i beregning av utsatt skatt	143 313	138 213
Avskåret rentefradrag	-1 502	-1 502
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel	-11 191	-15 289
Utsatt skatt (+) /skattefordel (-) i balansen	-2 462	-3 364

Balanseføring av utsatt skattefordel relatert til underskudd til framføring er basert på en konkret vurdering av det enkelte konsernselskaps potensiale for å generere skattepliktige inntekter samt muligheten for å utligne skatteposisjoner i konsernet.

NOTE 23

HENVISNING TIL ØVRIG NOTEOPPLYSNINGER I SELSKAPSRREGNSKAP OVF

Vi viser til noteopplysninger i selskapsregnskapet til OVF, som viser øvrig vesentlig lovpålagt noteinformasjon for konsernet.

Dette gjelder følgende noter i selskapsregnskapet til OVF;

- Note 6 Refusjon Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond
- Note 8 Tilskudd til kirkelige formål
- Note 14 Utlån til kirkelige formål
- Note 17 Verdipapirer
- Note 18 Gevinster og tap verdipapirer
- Note 25 Virkning av endring i regnskapsprinsipp
- Note 26 Hendelser etter balansedagen

NOTE 24

VIRKNING AV ENDRING I REGNSKAPSPRINSIPP

1. Prinsippendring kostpris finansielle investeringer

Fra regnskapsåret 2020 er kostpris fastsatt etter FIFO prinsippet for kjerneporteføljen, som tidligere var fastsatt til gjennomsnittlig kost. Dette er begrunnet i endring av porteføljesystem som benytter FIFO-prinsippet. Prinsippendringen er resultatført mot verdiregulering verdipapirer og balanseført mot investeringer i verdipapirer som vist i tabellen under.

Tall i 1000 kroner

Resultat	ENDRING		ETTER		FØR	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nedskrivn.(-)/rev. nedskr. av andre finansielle omløpsmidler	-1 155	2 344	3 083	13 931	4 238	11 587
Netto finansinntekter	-1 155	2 344	3 083	13 931	4 238	11 587
Til/fra disposisjonsfondet	-1 156	2 344	42 771	13 226	43 927	10 882
Sum disponert og overført	-1 156	2 344	42 771	13 226	43 927	10 882

Balanse*Investeringer i verdipapirer*

Aksjefond	2 398	1 013	600 054	659 196	597 656	658 183
Obligasjons- og pengemarkedsfond	-7 616	-8 740	1 347 505	1 265 353	1 355 121	1 274 093
Andre finansielle instrumenter	-1 975	1 689	300 639	310 454	302 614	308 765
Sum investeringer i verdipapirer	-7 193	-6 038	2 248 198	2 235 003	2 255 391	2 241 041

Egenkapital

Disposisjonsfond	-7 193	-6 039	182 927	140 155	190 120	146 194
Sum egenkapital	-7 193	-6 039	182 927	140 155	190 120	146 194

2. Prinsippendring for tidspunkt for inntektsføring

Det er i 2020 foretatt en prinsippendring for resultatføring av gevinster og tap på salg av presteboliger, ved at inntektene først føres over resultat når det juridiske ansvaret for eiendommen overdras til kjøper. Prinsippendringen er begrunnet i endret syn på tolkning av transaksjonstidspunktet og dermed rettmessig tidspunkt for inntektsføring. Prinsippendringen er resultatført mot gevinst salg av eiendom og balanseført mot forskuddsbetalt inntekt som vist i tabellen under.

Tall i 1000 kroner

Resultat	ENDRING		ETTER		FØR	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Gevinst ved salg av eiendom	-800	-1 300	144 306	92 471	145 106	93 771
Sum inntekter	-800	-1 300	144 306	92 471	145 106	93 771
Avsetning av netto salgsinntekt eiendom til kapitalfondet	-800	-1 300	119 751	90 352	120 551	91 652
Sum disponert og overført	-800	-1 300	119 751	90 352	120 551	91 652

Balanse*Egenkapital*

Kapitalfond	-2 100	-1 300	3 845 102	3 725 351	3 847 202	3 726 651
Sum egenkapital	-2 100	-1 300	3 845 102	3 725 351	3 847 202	3 726 651

Kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld	2 100	1 300	30 498	55 608	28 398	54 308
Sum kortsiktig gjeld	2 100	1 300	30 498	55 608	28 398	54 308

NOTE 25

EFFEKTER AV COVID 19 PANDEMI PÅ KONSERNETS REGNSKAP

I starten av 2020 ble Norge, og verden for øvrig rammet for fullt av effektene av Corona-viruset.

Vi viser til omtale i styrets årsberetning om hvilke konsekvenser dette har hatt for de regnskapsmessige resultatene i 2020.

Årsregnskap

Forvaltningsorganet for

Opplysningsvesenets fond

INNHoldREGNSKAP

Leders beretning	118
Introduksjon til virksomheten og hovedtall	119
Årets aktiviteter og resultater	119
Styring og kontroll i virksomheten	119
Vurdering av framtidsutsikter	119
Resultatregnskap	120
Balanse	121
Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter	122
Regnskapsprinsipper	123

NOTER

Note 1	Driftsinntekt	125
Note 2	Lønnskostnader	125
Note 3	Varige driftsmidler	126
Note 4	Andre driftskostnader	126
Note 5	Kundefordringer	126
Note 6	Opptjente, ikke fakturerte inntekter	127
Note 7	Andre kortsiktige fordringer	127
Note 8	Bankinnskudd, kontanter og lignende	127
Note 9	Annen kortsiktig gjeld	127
Note 10	Korrigerings av feil i tidligere års regnskap	128

Leders beretning

Årsregnskapet for Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond (FOVF) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i Bestemmelser om økonomistyring i staten («Bestemmelser»). Årsregnskapet er i henhold til krav i Bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Barne- og familiedepartementet (BFD). Etter ledelsens oppfatning gir årsregnskapet et dekkende bilde av virksomhets resultat og balanse.

Det er innvilget unntak til kravene i «Bestemmelsene» om å utarbeide en egen årsrapport og unntak fra fristen for oversendelse av årsrapporten til departementet 15. mars. Dette for at regnskapet til FOVF skal kunne rapporteres samtidig og sammen med regnskapet til OVF. Det er også innvilget unntak fra innhold iht «Bestemmelsene» punkt 1.6.1, som beskriver krav til formelt innhold og oppdeling av årsrapporten. Kravene til innhold iht «Bestemmelsene» punkt 1.6.1 er ivare tatt i dette avsnittet i årsrapporten til OVF som omhandler årsregnskapet til FOVF

FOVF har som hovedmål å forestå forvaltningen av de eiendommer og den finanskapital som hører til Opplysningsvesenets fond (OVF), og skal ellers utføre de gjøremål som til enhver tid bestemmes av Kongen eller departementet. Forvaltningen av OVF skal skje innenfor rammen av GrL § 116, lov 6. juni 1996 om Opplysningsvesenets fond og disse vedtekter, og ellers i samsvar med de mål, prinsipper og retningslinjer som fastsettes av Stortinget, Kongen eller departementet.

FOVF sine kostnader består utelukkende av personalrelaterte kostnader som årlig faktureres OVF inkludert datterselskaper, og som dermed representerer FOVF sine inntekter.

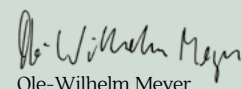
FOVF sine inntekter for 2020 på 95,6 mNOK (91,3 i 2019) består av 92 mNOK fakturert til OVF (87,6 i 2019), og 3,6 mNOK fakturert til OVF datterselskaper (3,6 i 2019).

For 2020 utgjorde brutto lønn og sosiale kostnader 75,3 mNOK (72,7 mNOK i 2019), mens kjøp av varer, tjenester og øvrige kostnader utgjorde 19,6 mNOK (18,1 mNOK i 2019). FOVF fikk i tildelingsbrev en budsjettamme på 92,2 mNOK for 2020, mot virkelig brutto påløp av kostnader på 95,6 mNOK.

Det arbeides kontinuerlig for å oppnå ytterligere realisering av gevinster gjennom videreføring av prosessforbedringsarbeidet. Den midlertidige økningen i kostnader i 2020 er knyttet til økt innleie for å stabilisere roller, ressurser og arbeidsprosesser i en arbeidskrevende periode. I tillegg har det vært engangskostnader knyttet til delingsprosjektet med Den norske kirke samt engangskostnader knyttet til omstrukturering i organisasjonen.

Det utarbeides felles årsrapport for OVF, OVF konsern og FOVF, som publiseres på OVF sin nettside www.ovf.no. Riksrevisjonen er revisor for FOVF.

Oslo, 28.04.2021

Ole-Wilhelm Meyer

Direktør

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

FOVF er ett forvaltningsorgan som følger Statens Regnskapsstander og rapporterer iht Økonomiregelverket.

FOVF sine kostnader består utelukkende av personalrelaterte kostnader som årlig faktureres OVF inkludert datterselskaper, og som dermed representerer FOVF sine inntekter. Selskapet har således ett 0-resultat. Fakturerte inntekter for 2020 utgjorde 95,6 mNOK.

Av varige eiendeler har selskapet kontorinventar og datautstyr som brukes av OVF. Gjelden er i hovedsak personalrelatert skyldig lønn og offentlige avgifter.

Årets aktiviteter og resultater

FOVF har full kostnadsdekning fra OVF og selskapets eneste aktivitet er tjenesteyting for OVF.

Styring og kontroll i virksomheten

Virksomheten styres gjennom administrasjonen i OVF og styret til OVF. Dette sammen med det årlige tildelingsbrevet fra Barne- og familiedepartementet gir rammeverket for driften til FOVF.

Vurdering av framtidsutsikter

Formålet med virksomheten i FOVF er utelukkende forvaltning av OVF. Vi viser derfor til omtale i styrets beretning for OVF for fremtidsutsikter.

Resultatregnskap

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
<i>Driftsinntekter</i>				
Salgs- og leieinntekter	1,10	95 630	91 284	92 329
Sum driftsinntekter		95 630	91 284	92 329
<i>Driftskostnader</i>				
Lønnskostnader	2,10	75 298	72 660	75 434
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,10	698	552	489
Andre driftskostnader	4,10	19 634	18 072	16 406
Sum driftskostnader		95 630	91 284	92 329
Driftsresultat		-	-	-
Finansinntekter og finanskostnader		-	-	-
Periodens resultat (til virksomhetskapital)		-	-	-

Balanse

Tall i 1000 kroner

	Note	2020	2019	2018
EIENDELER				
A. ANLEGGSMIDLER				
<i>II Varige driftsmidler</i>				
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	3,10	2 536	2 374	2 373
Sum varige driftsmidler		2 536	2 374	2 373
Sum anleggsmidler		2 536	2 374	2 373
B. OMLØPSMIDLER				
<i>II Fordringer</i>				
Kundefordringer	5	-	228	785
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	6,10	-	4 204	1 417
Andre fordringer	7,10	343	312	232
Sum fordringer		343	4 744	2 434
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>				
Bankinnskudd	8	18 744	11 686	11 822
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		18 744	11 686	11 822
Sum omløpsmidler		19 087	16 430	14 256
Sum eiendeler		21 623	18 804	16 629
STATENS KAPITAL OG GJELD				
D. GJELD				
<i>III Kortsiktig gjeld</i>				
Leverandørgjeld		83	932	1 156
Skyldig skattetrekk		3 183	3 026	3 526
Skyldige offentlige avgifter		3 217	2 839	2 968
Avsatte feriepenger		5 998	5 416	5 467
Annen kortsiktig gjeld	6,9,10	9 142	6 591	3 512
Sum kortsiktig gjeld		21 623	18 804	16 629
Sum gjeld		21 623	18 804	16 629
Sum statens kapital og gjeld		21 623	18 804	16 629

Kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden for nettobudsjetterte virksomheter

	Tall i 1000 kroner		
	2020	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA DRIFTSAKTIVITETER			
<i>Innbetalinger</i>			
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	102 059	89 055	93 060
Sum innbetalinger	102 059	89 055	93 060
<i>Utbetalinger</i>			
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	-20 219	-15 586	-16 049
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-46 271	-47 169	-45 820
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-27 652	-25 882	-28 037
Sum utbetalinger	-94 142	-88 637	-89 906
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter * (se avstemming)	7 917	418	3 154
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-860	-554	-379
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-860	-554	-379
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL OVERFØRINGER			
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	7 058	-136	2 775
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	11 686	11 822	9 047
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	18 744	11 686	11 822
AVSTEMMING			
ordinære avskrivninger	698	552	489
endring i kundefordringer	228	557	1 505
endring i leverandørgjeld	-849	-224	197
endring i andre tidsavgrensingsposter	7 840	-467	963
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	7 917	418	3 154

Regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Dette er andre året Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond (FOVF) leverer regnskap i henhold til SRS. Sammenligningstall for 2019 og 2018 er omarbeidet etter prinsipper for 2020.

ÅPNINGSBALANSE: Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Driftsmidlene er inntatt i regnskapet fra og med 2020 og innarbeidet i sammenlignbare tall.

Omløpsmidler er verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende.

Åpningsbalansen per 1.1.19 er godkjent av Departementet 16.2.21.

Etter at åpningsbalansen ble fastsatt er det gjort en endring fra forpliktelsesmodellen jamfør SRS10 punkt 16, ved at vi ikke viser investering i anleggsmidler som en forskuddsbetalt inntekt og forpliktelse til Staten. Dette da FOVF er selvfinansiert av OVF og således ikke har noe gjeldsforpliktelse til Staten. Motposten til dette i den godkjente åpningsbalansen ble dermed ett tilgodehavende til Staten. I årsrapporten er disse postene nettet og vi har ingen mellomværende med Staten.

TRANSAKSJONSBASERTE INNTEKTER: Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

KOSTNADER: Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

PENSJONER: SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

LEIEAVTALER: Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV ANLEGGSMIDLER: Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER OG KORTSIKTIG GJELD: Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

FORDRINGER: Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING: Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte modellen tilpasset statlige virksomheter.

STATLIGE RAMMEBETINGELSER

SELVASSURANDØRPRINSIPPET: Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

STATENS KONSERNKONTOORDNING: Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Noter

NOTE 1

Tall i 1000 kroner

DRIFTSINNTEKTER	2020	2019	2018
<i>Salgs- og leieinntekter</i>			
Salgsinntekter fra OVF	92 029	87 655	88 501
Salgsinntekter fra døtre til OVF	3 580	3 522	3 753
Andre salgsinntekter	21	107	75
Sum salgs- og leieinntekter	95 630	91 284	92 329
Sum driftsinntekter	95 630	91 284	92 329

NOTE 2

Tall i 1000 kroner

LØNNSKOSTNADER	2020	2019	2018
Lønn	52 576	46 708	53 197
Feriepenger	6 320	5 836	6 392
Arbeidsgiveravgift	8 911	8 457	9 230
Pensjonskostnader*	6 276	5 581	5 821
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 067	-100	-1 911
Andre ytelser	2 282	6 178	2 705
Sum lønnskostnader	75 298	72 660	75 434
Antall årsverk	61	59	65

* Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2020 er 12,4 prosent. Premiesats for 2018 var 11,95 %, og for 2019 var den 12,3 %.

Lønn til ledende personer

Direktør

Fast lønn, feriepenger og andre ytelser	2 071	1 943	1 872
Pensjonspremie	145	142	137
Sum	2 216	2 085	2 009

Styre

Styrehonorar	759	735	735
--------------	-----	-----	-----

Det foreligger ingen avtaler om særskilt pensjon, lån eller sluttvederlag for ledende ansatte eller styremedlemmer.

NOTE 3

VARIGE DRIFTSMIDLER

	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	4 070	4 070
Tilgang i året	860	860
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-	-
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	-	-
Anskaffelseskost	4 930	4 930
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	-	-
Nedskrivninger i året	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	1 696	1 696
Ordinære avskrivninger i året	698	698
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-	-
Balanseført verdi 31.12.2020	2 536	2 536
Avskrivningssatser (levetider)	3–15 år lineært	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2020:		
Salgssum ved avgang anleggsmidler	-	-
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-	-
= Regnskapsmessig gevinst/tap	-	-

NOTE 4

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Husleie	5 713	5 696	5 459
Reparasjon og vedlikehold av leide lokaler	9	18	1
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	3 493	3 756	2 959
Leie maskiner, inventar og lignende	399	564	744
Mindre utstyrsanskaffelser	25	-73	88
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	5	-	1
Kjøp av konsulent tjenester	1 353	129	-
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 798	2 702	1 451
Reiser og diett	1 651	2 491	2 900
Møter, Kurs og seminarer	939	1 024	884
Annonser og trykksaker	970	836	897
Øvrige driftskostnader	278	930	1 022
Sum andre driftskostnader	19 634	18 072	16 406

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Virksomheten har husleieavtale med varighet på 3 år på rapporteringstidspunktet. Årlig husleiekostnad er kroner 5,5 mNOK.

Virksomheten har også kortsiktige leieavtaler på kopimaskiner, kaffemaskin og container som summerte seg til 0,4 mNOK for 2020.

NOTE 5

KUNDEFORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Kundefordringer til pålydende	-	228	785
Avsatt til forventet tap (-)	-	-	-
Sum kundefordringer	-	228	785

NOTE 6

OPPTJENTE, IKKE FAKTURERTE INNTEKTER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)			
Påløpte lønnskostnader	-	6 079	3 177
Påløpte driftskostnader	-	499	613
Ikke opptjent inntekt som følge av aktivisering driftsmidler	-	-2 374	-2 373
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	-	4 204	1 417
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)			
Forskuddsbetalte driftskostnader	-1 998	-	-
Sum mottatt forskuddsbetaling	-1 998	-	-

NOTE 7

ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Personallån	-	-	13
Andre forskuddsbetalte kostnader	76	178	-
Andre fordringer	267	134	219
Sum andre kortsiktige fordringer	343	312	232

NOTE 8

BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNENDE

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	18 744	11 686	11 822
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	18 744	11 686	11 822

NOTE 9

ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Tall i 1000 kroner

	2020	2019	2018
Netto skyldig pensjonspremie	169	-	-60
Skyldig lønn	3 219	2 998	2 854
Annen gjeld til ansatte	25	-6	-97
Påløpt gruppelevsforring	77	160	76
Påløpte kostnader	1 320	499	613
Annen kortsiktig gjeld	4 332	2 940	127
Sum annen kortsiktig gjeld	9 142	6 591	3 512

NOTE 10

KORRIGERING AV FEIL I TIDLIGERE ÅRS REGNSKAP

Tall i 1000 kroner

Regnskapet for 2019 var første året FOVF leverte iht Statens Regnskapsstander. Ikke alle krav ble innarbeidet og det er derfor gjort noen endringer i tidligere års rapporterte regnskapstall som følgende;

- anleggsmidler er hensyntatt.
- det er avdekket en feil i balanseført kortsiktig fordring som er justert
- det er avdekket en klassifiseringsfeil mellom avsatte feriepengen og annen kortsiktig gjeld.
- det er avsatt for en påløpt kostnad som tidligere kun var hensyntatt i regnskapet til OVF for 2019

Under vises hvordan feilene er korrigert i årets resultatregnskap og balanse.

	ENDRING		ETTER		FØR	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
<i>Resultatregnskap</i>						
Salgs- og leieinntekter	3 064	110	91 284	92 329	88 220	92 219
Lønnskostnader	3 066	-	72 660	75 434	69 594	75 434
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	552	489	552	489	-	-
Andre driftskostnader	-554	-379	18 072	16 406	18 626	16 785
Driftsresultat	-	-	-	-	-	-
<i>Eiendeler</i>						
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 374	2 373	2 374	2 373	-	-
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	194	-2 372	4 204	1 417	4 010	3 789
Andre fordringer	134	219	312	232	178	13
Sum endret eiendeler	2 702	220	6 890	4 022	4 188	3 802
<i>Statens kapital og gjeld</i>						
Skyldige offentlige avgifter	-30	-	2 839	2 968	2 869	2 968
Avsatte feriepengen	-1 753	-1 640	5 416	5 467	7 169	7 107
Annen kortsiktig gjeld	4 486	1 858	6 591	3 512	2 105	1 654
Sum endret statens kapital og gjeld	2 703	218	14 846	11 947	12 143	11 729

Revisors beretning

Riksrevisjonen

Vår referanse 2020/00517-15

OPPLYSNINGSVESENETS FOND
Org. nr.: 970955569

Riksrevisjonens beretning

Til Opplysningsvesenets fond

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet**Konklusjon**

Riksrevisjonen har revidert Opplysningsvesenets fonds årsregnskap for 2020. Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet som viser et årsresultat på 164 082 000 kroner, som består av balanse pr. 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet som viser et resultat etter skatt på 77 567 000 kroner, som består av balanse pr. 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper

Etter Riksrevisjonens mening gir Opplysningsvesenets fonds selskapsregnskap og konsernregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens finansielle stilling i 2020 i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge. Vi mener videre at selskapsregnskapet og konsernregnskapet gir et rettviseende bilde av virksomhetens resultat for 2020 og av eiendeler, gjeld og egenkapital per 31. desember 2020, i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 (INTOSAI's etikkregler), og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse

¹ International Organization of Supreme Audit Institutions

kravene. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet og øvrig informasjon. Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten. Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapsloven og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen og styret er også ansvarlige for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betyggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er

- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om regnskapsestimer og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapsloven og god regnskapskikk

Vi kommuniserer med ledelsen og styret, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer også overordnet departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og styret og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 30.04.2021

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt

MEIDAL PRESTEGÅRD

DESIGN FETE TYPER | TRYKK RK GRAFISK | OPPLAG 1000 | PAPIR SCANDIA 250/130G | FOTO FORSIDE + SIDE 22, 25 – TROND ISAKSEN |
SIDE 4 – JORUNN RADDUM | SIDE 7 – TEIGENS FOTOATELIER/ STORTINGET | SIDE 8, 72, 98, 132 – ANNE LISE NORDHEIM | SIDE 15 – MORTEN HJERTØ |
SIDE 17, 18–19, 20–21 – MORTEN BRUN | SIDE 27 – SHUTTERSTOCK / FLORENTINO AR G | SIDE 28 – A-LAB AS | SIDE 30 – SHUTTERSTOCK / JON NAUSTDALSLID |
SIDE 46 – SHUTTERSTOCK / SENTELIA | SIDE 52 – M. HJERTØ | SIDE 55, 56–57, 60–61 – OVF | SIDE 55 – TALE HAUSO | SIDE 55 – MORTEN HJERTØ |
SIDE 58 – JIRI HAVRAN | SIDE 62 – SHUTTERSTOCK / ANDRIS BARBANS

